

معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت ارشاد در گفت و گو با کتاب هفته:

باروزنامه، مردم را کتابخوان کنیم

۸

دکتر علی اکبر ولایتی در مراسم اعطای جایزه کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران:

بی ریشه‌ها تاریخ سازی می کنند

♦ معاون فرهنگی ارشاد: از ناشرانی که در حوزه تمدن ایران و اسلام فعالیت می کنند صدر صد حمایت می کنیم

۶

نویسندگان از ضرورت تشکیل بنیاد ادبیات داستانی می گویند

همه داستان نویسان زیر یک چتر

چندی پیش، مدیر عامل موسسه خانه کتاب از تشکیل بنیاد به نام بنیاد ادبیات داستانی خبر داد. هم اکنون اساننامه این بنیاد در حال تدوین است و بنا به اظهارات علی شجاعی صائین، مدیر عامل موسسه خانه کتاب، پس از تدوین این اساننامه که با مشورت تعدادی از دست اندرکاران حوزه ادبیات داستانی تهیه شده است، مسائل حقوقی و مالی آن به جریان خواهد افتاد. شجاعی صائین پیشتر در این زمینه توضیح داده بود: این بنیاد با ثبت رسمی، جزو ساختار رسمی قرار می گیرد و دارای هویت مستقل می شود و متخصصان این حوزه، مدیریت آن را به عهده می گیرند.

۱۰

دکتر مظاهر مصفا از سال ها سرودن و تحقیق می گوید

سفر در کوهستان قصیده

دارد که بخشی از این آثار مجموعه شعرهای او را تشکیل می دهند.

تصحیح «دیوان سنایی»، «کلیات سعدی»، «دیوان نظیری نیشابوری»، «دیوان نزاری قهستانی» و... از جمله آثار اوست. او در عین حال مجموعه شش جلدی «مجمع الفصحاء» اثر میرزاقلی خان هدایت را تصحیح و بازخوانی کرده که انتشارات امیرکبیر آن را چاپ و منتشر کرده است. «پاسداران سخن» در زمینه تحول قصیده و کتاب «با اوست حدیث من» مباحثی در شناخت عرفان از دیگر آثار او محسوب می شوند.

مظاهر مصفا متولد ۱۳۱۱ تفرش است اما بعد از تولد به همراه خانواده ساکن قم شد و تحصیلاتش را در این شهرستان آغاز کرد و در حوزه علمیه قم نزد استادانی چون آیت الله نجفی، آیت الله مدرس ماهر خیابانی و... مقدمات خواند. از سال ۳۹ به تهران آمد و در رشته زبان و ادبیات فارسی دکترا گرفت. پس از آن به تدریس در دانشگاه تهران مشغول شد. وی هم اکنون حدود ۵۳ سال سابقه تدریس در کارنامه اش دارد و هنوز در دانشگاه به تدریس می پردازد. دکتر مظاهر مصفا بیش از ۴۳ عنوان کتاب تالیفی

۱۲

کتاب هفته

شنبه ۱۰ آذر ۱۳۸۶
۲۰ ذی القعدة ۱۴۲۸، ۱۰ دسامبر ۲۰۰۷
شماره ۱۰۹، پیاپی ۷۶۰
۳۲ صفحه، ۱۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواجه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۵-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

برگزاری دومین جشنواره کتابخانه های خانگی

دومین جشنواره کتابخانه های خانگی با همکاری معاونت فرهنگی وزارت ارشاد و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان در ایام دهه فجر برگزار می شود.

دبیر دومین جشنواره کتابخانه های خانگی، ضمن اعلام این خبر گفت: این دومین دوره از جشنواره کتابخانه های خانگی است که در جهت ارتقای کتابخانه های شخصی و جمعی برگزار می شود.

۳

WWW.GAJ.IR
Tel: 6419 [100 Lines] SMS: 1000 425

فیزیک (۱)، فیزیک (۲)، فیزیک (۳)

کتاب های کار

گاج

ناشر کتاب های آموزشی با طرح متفاوت

ما الان در زمینه های گوناگون دچار کمبود کتابیم. البته حجم کتاب بالا رفته است... ولی باز هم کتاب کیفی کم داریم. منظورم کتاب علمی متخصصان نیست؛ نه، همین کتاب هایی را که عامه مردم احتیاج دارند بدانند؛ چه کتاب هایی در بخش های مختلف دینی، از عقاید و تاریخ دین و امثال آن گرفته، چه کتاب های سیاسی و کتاب های مربوط به مسائل اجتماعی و مسائل تاریخی. ما راجع به اینها کتاب سنگین و وزین و متقن - که انسان خاطر جمع باشد این کتاب در اختیار مردم قرار می گیرد و سطح فکر را بالا می برد - کم داریم. بایستی ما اینها را تکثیر کنیم، تا قدرت انتخاب برای مردم به وجود بیاید... فرضاً شما وارد کتابفروشی می شوید، می گویند که در فلان زمینه - مثلاً تاریخ مشروطیت - کتاب می خواهم. شما را به دو، سه کتاب ارجاع می دهند؛ می بینید که یکی از آن کتاب ها طولانی است، یکی خوش قلم نیست، یکی یک مشکل دیگر دارد؛ خوششان نمی آید و رها می کنید. ما باید به قدری این زمینه های خاص کتاب داشته باشیم که هر مراجعه کننده ای غایت و مطلوب خود را آنجا پیدا کند.

باید کتاب کوتاه، بلند، آسان و عمیق داشته باشیم. باید تنوع در موضوعات و تنوع در کتاب های دارای موضوع واحد داشته باشیم؛ البته همه هم متقن و صحیح باشد که ما متأسفانه این را نداریم. ذهن ها بایستی از این جهت بتوانند خودشان را آنچنان که ممکن است، از این سرچشمه سیراب کنند.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار دست اندرکاران برگزاری هفته کتاب (۱۳۷۶/۱۸/۱۹)

برنامه های سرای اهل قلم

سرای دائمی اهل قلم در این هفته شش نشست برگزار می کند. اولین نشست این هفته امروز - شنبه - به نقد و بررسی کتاب «پاییز در قطار» نوشته حسین فتاحی اختصاص دارد.

در این نشست که از ساعت ۱۷ تا ۱۹ برگزار می شود، علاوه بر مولف کتاب، سید علی کاشفی خوانساری و کاظم مزینانی سخنرانی خواهند کرد. نقد و بررسی مجموعه نمایشنامه «زیرزمین» نوشته آرش عباسی دیگر برنامه این هفته سرای اهل قلم است که روز یکشنبه از ساعت ۱۷ تا ۱۹ در کافه نقد برپا خواهد شد. در این نشست همایون علی آبادی و رسول آبادیان به صحبت خواهند پرداخت.

گروس عبدالملکیان نیز در ادامه کارگاه های نقد شعر، این هفته نیز دوشنبه از ساعت ۱۷ تا ۱۹ به بررسی شعر شاعران مختلف خواهد پرداخت. این برنامه روز دوشنبه در کافه نقد برگزار می شود. نقد رمان «مرد داستان فروش» دیگر برنامه این هفته سرای اهل قلم است که با حضور احسان عباسلو، یوسف علیخانی و محسن فرجی روز چهارشنبه از ساعت ۱۶:۳۰ در کافه نقد برگزار خواهد شد.

روز چهارشنبه همچنین در سالن کنفرانس «موسیقی در شعر» حافظ مورد بررسی بهاءالدین خرمشاهی، دره دادجو و احمد حاتمی قرار می گیرد. این برنامه از ساعت ۱۶ آغاز می شود.

آخرین برنامه این هفته سرای اهل قلم نیز به بررسی صنعت چاپ کشور اختصاص دارد که روز پنجشنبه از ساعت ۱۵ الی ۱۹ برگزار می شود.

دکتر پرویز خبر داد

برگزاری قطعی جایزه ادبی جلال آل احمد

برای تأیید به هیأت امنای معرفی می شوند. همچنین دبیر هیأت علمی، دبیر علمی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

اکبری: ما نقشی نداشتیم

در عین حال دکتر منوچهر اکبری، دبیر نخستین دوره جایزه جلال درباره به تعویق افتادن این جایزه گفت: «مسئولیت من به عنوان دبیر، بعد از تشکیل هیأت امنای و کمیته علمی آغاز می شود».

اکبری ادامه داد: «شورای عالی انقلاب فرهنگی ۲۳ آبان سال گذشته برگزاری اولین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد را تصویب کرد و در این مصوبه آورده که هزینه برگزاری مراسم باید به صورت تبصره در بودجه وزارت ارشاد پیش بینی شود».

بر اساس این گزارش، پیش از این قرار بود اولین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و موسسه خانه کتاب دوم آذر ماه همزمان با سالروز تولد این نویسنده توانا برگزار شود که به گفته دکتر پرویز به زمان دیگری موکول شده است.

ادامه ارسال کتاب

به مدارس تا دهه فجر

امسال با توجه به استقبال خوب استان ها، طرح ۲۵۰۰۰ نمایشگاه کتاب در ۲۵۰۰ مدرسه تا دهه فجر ادامه دارد.

یوسف یعقوبی فر مسئول برگزاری این نمایشگاه ها گفت: «امسال استقبال استان ها از برگزاری این نمایشگاه ها بسیار خوب بود، به طوری که سفارش ارسال کتاب برای استان ها هم چنان ادامه دارد و موسسه منادی تربیت در حال فرستادن مجدد کتاب هاست».

وی دلیل استقبال استان ها را اجرای هم زمان این طرح با هفته کتاب دانست و افزود: چون سال های گذشته این نمایشگاه ها در دهه فجر برگزار می شد، در تنوع برنامه ها، کمتر مورد توجه قرار می گرفت اما اجرای آن با هفته کتاب در سال جاری، بازدهی بسیار بالایی داشته است».

یعقوبی فر خاطر نشان کرد: تا به حال استان های مازندران، آذربایجان شرقی و خراسان رضوی از پیشتازان درخواست کتاب در این طرح بودند.

به گزارش اینا مدیر موسسه منادی تربیت در پایان از برگزاری نمایشگاه کتاب در اردیبهشت ماه سال آینده هم زمان با هفته معلم و هفته مشاغل توسط این موسسه خبر داد.

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از برگزاری قطعی جایزه ادبی جلال آل احمد خبر داد.

دکتر محسن پرویز درباره علت به تعویق افتادن برگزاری این جایزه که پیش تر از برپایی نخستین دوره آن در دوم آذرماه امسال همزمان با سالروز تولد جلال خبر داده شده بود، گفت: «بر اساس ماده ۹ آیین نامه جایزه ادبی جلال آل احمد مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی باید دبیرخانه جایزه ادبی جلال در معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد تشکیل شود و بر اساس ماده ۱۰، وظایف دبیرخانه عبارت است از تهیه و درج آگهی، فراخوان کتاب در رسانه های جمعی، دریافت آثار ارسالی و طبقه بندی آن زیر نظر هیأت علمی، ارسال دعوت نامه برای برگزاری جلسات، انجام امور تبلیغی مراسم و امور مربوط به مکان برگزاری آن، تهیه لوح و جوایز با نظر هیأت علمی و انجام امور مالی مربوط به مراسم».

او در ادامه افزود: «با توجه به دو ماده فوق، به مؤسسه خانه کتاب مأموریت داده شد تا ضمن فراخوان، مقدمات کار داوری را فراهم آورد که این امر به خوبی انجام شده است و آثار رسیده مربوط به سال ۸۵ دسته بندی شده و آماده داوری هستند».

دکتر پرویز متذکر شد: «ترسیم و تعیین خط مشی و سیاست های کلی طرح جایزه ادبی جلال آل احمد بر عهده هیأت امناست و دبیرخانه آماده است تا سیاست های مذکور را به اجرا بگذارد».

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین درباره سرانجام این جایزه و زمان برپایی آن به گفت: «همان گونه که پیش از این هم گفته شد، کار فراخوان و آگهی مربوطه انجام شده است و با توجه به مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، برگزاری جایزه ادبی جلال آل احمد قطعی است و دبیرخانه کارگرداوری آثار منتشر شده در سال ۸۶ را نیز آغاز کرده است».

او در عین حال اضافه کرد: «با توجه به آن که اظهار نظر و اقدام در خصوص دوره زمانی آثاری که مورد داوری قرار می گیرند و همچنین تعیین گروه داوران و زمان اهدای جوایز خارج از وظایف این معاونت است، بلافاصله پس از ابلاغ مصوبات به دبیرخانه، اطلاع رسانی کافی صورت خواهد».

در پنجمین نمایشگاه کتاب های کاربردی - دانشگاهی ارائه می شود

۶۰ هزار عنوان کتاب خارجی

مدیرعامل انجمن فرهنگی ناشران بین المللی از ارائه ۶۰ هزار عنوان کتاب خارجی در پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی خبر داد.

علی رضا ربانی، که در نشست خبری پیش از آغاز برگزاری نمایشگاه سخن می گفت افزود: نکته قابل توجه نمایشگاه امسال، ارائه کتاب به زبان های عربی و فارسی است، ۲ ناشر کتاب های عربی شامل فلسفه، دین و علوم اجتماعی و ناشران ایرانی نیز کتاب های خود در حوزه های مختلف را عرضه می کنند. ربانی افزود: کتاب های موجود نمایشگاه از ۵۰۰ ناشر فعال در ۶۰ کشور جهان و با حضور ۳۲ نفر از اعضای انجمن کتاب های دانشگاهی ایران در معرض دید علاقه مندان قرار می گیرند.

مدیرعامل انجمن فرهنگی ناشران بین المللی به اهداف برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی نیز اشاره کرد و اظهار داشت: «تامین کتاب های مورد نیاز دانشگاه ها، مراکز و موسسات تحقیقاتی، اساتید و تعدادی از دانشجویان پایه های اول و دوم از مهم ترین اهداف ما در حوزه نشر دانشگاهی محسوب می شوند».

وی همچنین بر لزوم ارائه تخفیف کتاب در این نمایشگاه تاکید کرد و گفت: تهیه کتاب از این نمایشگاه به دلیل گران بودن و نبود پارهانه برای دانشجویان کمی مشکل است، اما ارائه تخفیف ۱۵ تا ۵۰ درصدی راهکار خوبی برای کاهش هزینه ها خواهد بود. ربانی خاطر نشان کرد: حدود ۵۰ هزار عنوان کتاب روی سایت نمایشگاه به آدرس www.anjomabnasheran.com قرار گرفته و کتاب ها بر اساس موضوع برای مخاطبان قابلیت جست و جو دارند، همچنین افراد می توانند فایل کتاب ها را به صورت excel دانلود کنند.

وی همچنین به ارائه سیستم نیمه متمرکز خرید در این نمایشگاه اشاره کرد و گفت: افراد می توانند خرید خود را در هر غرفه ای که تمایل داشته باشند خریداری کنند، در سال های قبل هزینه توسط بانک دریافت می شد و موزعان پول را پرداخت می کردند، اما این موضوع امسال با سیستم متمرکز برطرف شد. به گزارش اینا، پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی ۱۱ تا ۱۵ آذر در مرکز آفرینش های فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری و نوجوانان واقع در خیابان حجاب تهران از ساعت ۹ تا ۱۷ برگزار می شود.

نهضت گردآوری نسخ خطی

فراگیر شدن بی هویتی عنوان کرد که برای از بین بردن آن و پیوند جوانان با پیشینیان، همت والایی لازم است.

وی همچنین می‌افزاید: «تاریخ علم علاوه بر برقراری پیوند میان نسل‌ها، می‌تواند به بشر امروز ثابت کند که حجم بسیار زیادی از اختراعات، اکتشافات و راهکارهایی که در علوم تجربی رایج است و غربی‌ها آن را از آن خود می‌دانند توسط ایرانیان و مسلمانان صورت گرفته است اما از آنجا که تاریخ علم در بین ایرانیان و مسلمانان مکتوب

دومین دوره همایش تاریخ علم هفته گذشته در سرای اهل قلم برگزار شد.

در سال گذشته که این مراسم برای اولین بار برگزار شد، کمیته فرهنگ و تمدن ایران و اسلام وابسته به شورای عالی انقلاب فرهنگی، برخی از محققانی را که در حوزه تاریخ علم به فعالیت می‌پرداختند مورد تجلیل قرار داد و دومین دوره این همایش امسال با همکاری خانه کتاب برگزار شد. برگزاری این همایش بهانه‌ای شد تا با اعلی‌اوجبی معاون فرهنگی خانه کتاب به گفت‌وگو بپردازیم. اوجبی ایران اسلامی را برخوردار از پیشینه‌ای بسیار غنی در حوزه تمدن و فرهنگ می‌داند و معتقد است کشور ما مملو از بزرگان است که در شاخه‌های گوناگون علم سرآمد زمان خویش بوده‌اند و هنوز هم بعد از گذشت صدها سال جزو مشاهیر و نوابغ علم به حساب می‌آیند.

به گفته معاون فرهنگی خانه کتاب بزرگانی چون شیخ بهایی، بوعلی سینا، خواجه نصیرالدین طوسی و ... جزو بهترین و شاخص‌ترین علما و دانشمندان جهان محسوب می‌شوند که نقش بسزایی در رشد و ارتقای دانش بشری ایفا کرده‌اند.

در عصر حاضر که وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌ها نسل امروز را از هر طرف مورد احاطه قرار داده‌اند و بشر امروز را با انفجار اطلاعات روبه‌رو کرده‌اند، بین نسل جوان و پیشینه غنی فرهنگی مان شکاف و گسست عمیقی به وجود آمده است. اوجبی ضمن بیان این مطالب حاصل این شکاف را کوتاه شدن دست نسل امروز از گنجینه‌های ارزشمند علم و

احتمال تصویب بودجه ۴۵۰ میلیاردی ارشاد

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از افزایش دو برابری رقم بودجه پیشنهادی وزارت ارشاد به مجلس خبر داد و گفت: امیدواریم رقم ۴۵۰ میلیارد تومانی پیشنهادی تصویب شود.

وی درباره میزان امیدواری اش از تصویب این بودجه در مجلس، افزود: البته من علاقه مندم مجموعه معاونت فرهنگی را زیاد درگیر مشکلات بودجه‌ای نکنم و خیلی به این موضوع فکر نمی‌کنم که اگر این مبلغ به دستمان برسد، چه می‌شود یا چه نمی‌شود. به نظر من مهم‌ترین مسئله، مدیریت بودجه‌ای است که در اختیار قرار می‌گیرد. ما سعی می‌کنیم همان بودجه‌ای را که تخصیص پیدامی‌کند، به درستی مدیریت کنیم. در سال گذشته که نسبت به سال قبل از آن افزایش بودجه‌ای نداشتیم، اقداماتی که در معاونت فرهنگی انجام دادیم اقدامات شاخص تری بود و این به خاطر مدیریتی بود که همکاران من در معاونت فرهنگی داشتند.

پرویز تاکید کرد: اگر متخصصان بودجه دولت به این نتیجه می‌رسند که در حوزه‌ای باید بودجه بیشتری تخصیص یابد یا در حوزه‌ای دیگر افزایش نداشته باشد، این کار قطعاً باید نتیجه یک کار کارشناسی باشد و امیدوارم هر نتیجه‌ای که حاصل می‌شود، در حوزه کلان اتفاق مثبتی باشد.

دکتر پرویز درباره نتایج بررسی‌ها درباره رقم ۵۰۰ میلیارد تومانی مورد انتظار وزیر ارشاد برای این وزارتخانه نیز به مهر گفت: ما هیچ رقم درخواستی بدون برنامه در وزارت ارشاد نداشته‌ایم و برای تک‌تک آنها برنامه ارائه شده است.

نشده، دیگران و به خصوص غربی‌ها به سوءاستفاده از آن می‌پردازند.»

اوجبی ادامه داد: «به رغم اهمیت فراوانی که تاریخ علم دارد هنوز یک دوره کامل از تاریخ علم تدوین نشده است و آثار ارزشمند بزرگان علم ما هنوز به صورت پراکنده و متفرق در گوشه‌های کتابخانه‌ها خاک می‌خورند.»

راه حل این مشکل در نظر وی منوط به آن است که آثار گذشتگان که بیشتر به صورت نسخه‌های خطی موجود است گردآوری شود و مورد بازخوانی قرار گیرد و پس از بررسی به صورت مدون و مکتوب درآید.

معاون فرهنگی خانه کتاب در رابطه با برگزاری همایش «تاریخ علم» نیز سخن گفت. از جمله مواردی که وی به آن اشاره کرد، فعالیت‌های مستقل خانه کتاب در رابطه با این همایش بود که آثار مرتبط با این حوزه مورد بررسی کارشناسان این موسسه قرار گرفته و برگزیدگان را مورد تشویق قرار خواهد داد. خانه کتاب پس از بررسی‌های لازم یک نشریه که به طور تخصصی به تاریخ علم می‌پردازد و یک کتابشناس، یک مصحح و یک مولف در حوزه تاریخ علم را شایسته تقدیر و قدردانی دانست.

دکتر ولایتی و دکتر پرویز مهمانان و سخنرانان این همایش بودند. در ادامه نیز دبیر کمیته فرهنگ و تمدن و چند تن از برگزیدگان این همایش به ایراد سخنرانی پرداختند. در پایان نیز جوایزی به برگزیدگان اهدا شد.

افتتاح پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه‌های مساجد کشور

پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه‌های مساجد کشور همزمان با هفته کتاب با حضور حجت الاسلام سلیمانی، مشاور وزیر ارشاد و دبیر ستاد عالی کانونهای مساجد کشور و معاونان و مدیران این ستاد به نشانی اینترنتی www.mosqueibrary.com رسماً افتتاح شد.

سید ابوالفضل هاشمی، مدیرکل کتابخانه‌های ستاد عالی کانونهای مساجد با اشاره به قابلیت‌های این پایگاه گفت: کلیه فعالیت‌های در دست اجرای اداره کل کتابخانه‌های مساجد ستاد عالی کانون‌های مساجد به همراه معرفی کتابخانه‌های مساجد سراسر کشور و انتشار اخبار آنها از طریق این سایت در اختیار علاقمندان و اعضای دبیرخانه‌های کانونهای مساجد استانی قرار می‌گیرد.

مدیرکل کتابخانه‌های مساجد کشور افزود: ارتباط نزدیک با کتابداران و کتابخانه‌های مساجد برای شناسایی ظرفیت موجود کتابخانه‌ها، انجام فعالیت‌های بهینه و معرفی کتابخانه‌های مساجد از دیگر اهداف راه‌اندازی سایت اطلاع رسانی کتابخانه‌های مساجد کشور است.

هاشمی با اشاره به اینکه در پنج سال آینده تمام مساجد کشور به شبکه اطلاع رسانی کتابخانه‌های مساجد متصل می‌شوند، اضافه کرد: درصدد هستیم پایه‌های این شبکه اطلاع رسانی را مستحکم کنیم و علاوه بر داخل کشور در خارج نیز علاقمندان از قابلیت‌های شبکه اطلاع رسانی کتابخانه‌های مساجد کشور مطلع شوند. هم‌اکنون نزدیک به ۱۸۰۰ کتابخانه مساجد با نزدیک به دو میلیون نفر عضو در ۳۰ استان کشور به فعالیت مشغولند.

کمک ۳۷۵ میلیون تومانی خیرین به کتابخانه‌ها

خیرین و واقفین ۱۸ استان کشور در یک سال گذشته (از مهر ۸۵ تا مهر ۸۶) بالغ بر ۳۷۵ میلیون تومان به کتابخانه‌های عمومی کشور کمک مالی کرده‌اند که از این میان سهم افراد حقوقی بیش از ۵۳ میلیون و سهم افراد حقیقی بیش از ۳۲۱ میلیون تومان بوده است.

در عین حال خیرین و واقفین کشور ۲۱ هزار و ۵۸۵ عنوان کتاب شامل ۲۸ هزار و ۲۹۲ جلد کتاب چاپی، ۲۷۹ جلد کتاب چاپ سنگی، ۲۲ جلد کتاب خطی و ۱۲ جلد اجازات رابه کتابخانه‌های عمومی کشور اهدا کرده‌اند. در یک سال گذشته و با اهدای زمین به کتابخانه‌های عمومی کشور، فضایی به مساحت بیش از ۱۰ هزار متر مربع به فضای کتابخانه‌های کشور افزوده شده است. از این میان سهم خیرین و واقفین بیش از پنج هزار متر مربع و سهم شوراهای اسلامی شهر و روستا ۹ قطعه زمین به مساحت کلی ۴۹۰۰ متر مربع است.

خیرین و واقفین کشور از مهر ۸۵ تا مهر سال جاری ۹ کتابخانه عمومی در کشور با زیربنایی معادل ۴۲۷۸ متر مربع و مساحت کل ۵۴۶۱ متر مربع ساخته‌اند. در این میان سهم شوراهای اسلامی شهر و روستا تنها یک مورد زمین به زیربنای ۲۴۰ متر مربع و مساحت ۴۶۰ متر مربع است که کتابخانه عمومی مصوب آن هم اکنون در حال ساخت است.

ارزش مادی زمین‌های مورد اشاره نزدیک به ۶۳۰ میلیون تومان و هزینه‌های احداث آنها هم ۷۵۵ میلیون تومان بوده است. به گزارش مهر، جامعه خیرین مدرسه‌ساز کشور چندی پیش اساسنامه‌اش را در جهت کتابخانه‌سازی تغییر داد که براساس آن هر خیراندیشی که پنج مدرسه‌ساز و کتابخانه‌ساز را به انجمن معرفی کند، به عضویت هیئت امنای آن در خواهد آمد. همچنین مصوب شد که شهر تهران یک انجمن مستقل مدرسه‌ساز و کتابخانه‌ساز و هر کدام از شهرستانهای این استان نیز انجمنی مستقل برای خود داشته باشند.

برگزاری دومین جشنواره کتابخانه‌های خانگی

دومین جشنواره کتابخانه‌های خانگی با همکاری معاونت فرهنگی وزارت ارشاد و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان در ایام دهه فجر برگزار می‌شود.

دبیر دومین جشنواره کتابخانه‌های خانگی، ضمن اعلام این خبر گفت: این دومین دوره از جشنواره کتابخانه‌های خانگی است که در جهت ارتقای کتابخانه‌های شخصی و جمعی برگزار می‌شود. علی‌حاکبازان افزود: در این جشنواره افرادی که به میل و ابتکار شخصی خود و بدون حمایت یا وابستگی به نهاد و ارگان‌های دولتی، به تجهیز کتابخانه‌های محل سکونت خویش پرداخته‌اند و یا آنها را در اختیار علاقه‌مندان به کتاب قرار داده‌اند، شناسایی و مورد تشویق و تقدیر قرار می‌گیرند.

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند، همزمان با بازگشایی مجدد فروشگاه انتشارات علمی و فرهنگی واقع در خیابان انقلاب، مقابل درب اصلی دانشگاه تهران، شرکت بازرگانی کتاب گستر، توزیع کننده انحصاری کتب انتشارات علمی و فرهنگی و ناشرین برتر، با هدف ارائه خدمات بهتر در محدوده انقلاب، مبادرت به افتتاح دفتر بخش انقلاب در طبقه فوقانی فروشگاه مذکور نموده است.

لذا همکاران محترم کتابفروش می‌توانند با مراجعه مستقیم به دفتر مذکور نسبت به تأمین کتب مورد نیاز خود اقدام نمایند.

تلفن: ۱۷ - ۶۶۹۶۳۸۱۵

انتشارات نور دانش

قابل توجه اهل قلم مؤلفین و مترجمین

انتشار نوشته‌های شما در اسرع وقت

با قیمت مناسب از حروفچینی تا چاپ

آدرس: خیابان ۱۶ آذر، روبروی درب غربی دانشگاه تهران پلاک ۲۴

سایت: www.noordanesh-pub.com

ایمیل: info@noordanesh-pub.com

تلفن: ۶۶۹۶۳۸۱۳ فکس: ۶۶۴۱۷۳۰۸

هشتمین بزرگداشت حامیان نسخ خطی

هشتمین آئین بزرگداشت حامیان نسخ خطی که امسال به تجلیل از آثار میرجلال الدین محدث ارموی - مصحح میراث مکتوب شیعه - اختصاص داشت، با معرفی برگزیدگان به کار خود پایان داد.

در ابتدای این مراسم غلامعلی حداد عادل با بیان این مطلب که بزرگداشت حامیان نسخ خطی سنت نیکوی کتابخانه مجلس شورای اسلامی است، خاطر نشان کرد: کتابخانه مجلس شورای اسلامی امسال موفق به برپایی بزرگداشت برای بزرگی شده است که هیچ کس در انتخاب وی شک نمی کند. انتخاب جلال الدین محدث ارموی بسیار مناسب است و شاید زودتر از این باید بزرگداشت این شخصیت برگزار می شد. پس از سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی، احمد جلالی رئیس کتابخانه مجلس گفت: حفظ و احیای میراث مکتوب اسلامی و ایرانی ما یکی از مولفه های تقویت حافظه ملی و افزایش خودآگاهی ملی و جمعی است و اگر گذشته ای چنان درخشان ممکن شد، آینده ای درخشان نیز ممکن تواند بود. در این مراسم عبدالحسین حائری نیز در سخنان کوتاهی از مرحوم میرجلال الدین محدث ارموی و آثار او در حوزه تصحیح متون تقدیر کرد. همچنین میرهاشم محدث فرزندان ارموی در سخنانی از برگزاری مراسم تجلیل از حامیان نسخ خطی ذیل نام پدرش قدردانی کرد.

در پایان هشتمین آئین بزرگداشت حامیان نسخ خطی از نفرات برتر در بخشهای مختلف به ترتیب زیر تقدیر شد:

اهدای نسخ خطی: محمود فاضل یزدی مطلق برگزیده و از ابوالفضل فاضلیان تقدیر شد.

فهرست نویسی: این بخش برگزیده ای نداشت اما از سید جعفر حسینی اشکوری به خاطر نگارش

محمد کاظم رحمتی به خاطر خدماتشان تقدیر شد. **کتابداری نسخ خطی:** هیات داوران در این بخش نیز کسی را به عنوان نفر برگزیده اعلام نکرد اما از فریبا افکاری کتابدار دانشگاه تهران و محمد رضا فاضل هاشمی کتابدار کتابخانه آستان قدس رضوی تقدیر کرد.

آثار تلویزیونی: محمد شمععی تهیه کننده شبکه ۴ سیما به خاطر مجموعه اختران با ساختار مستند درباره زندگی دکتر علینقی منزوی، به عنوان فرد برگزیده معرفی شد و از حجت الاسلام والمسلمین حاج آقا ادیب یزدی به خاطر تهیه گنجینه آثار به تهیه کنندگی مجتمع فرهنگی بلال تقدیر شد.

آثار رادیویی: در این بخش حمیدرضا پورعلی محمد به خاطر برنامه کتابخانه امپراتور و هفت دلیل اربینوس برگزیده شد. هیئت داوران در این بخش فردی را شایسته تقدیر ندانست.

نشریات: حمید ملکیان به خاطر نشریه مرمت پژوهش برگزیده شد و از علی اصغر شیرازی به خاطر مجله نگره تجلیل شد.

اطلاع رسانی: در این بخش هیچ کس شایسته عنوان برگزیده یا شایسته تقدیر معرفی نشد.

مرمت: احمد طالبان از کتابخانه آستان قدس رضوی برگزیده شد و از حمیدرضا قبادی از کتابخانه مجلس تقدیر شد.

ناشران: در این بخش نیز انتشارات موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران به مدیریت محمود یوسف ثانی برگزیده شد و از انتشارات مرکز اصفهان شناسی و خانه ملل به مدیریت محمد علی چلونگر تقدیر شد.

مجموعه ها: در این بخش ابوالفضل حافظیان بابلی به خاطر کتاب نسخه پژوهشی برگزیده شد.

تقدیر شد.

تاریخ: بخش تاریخ نیز فرد برگزیده نداشت اما از نادره جلالی به خاطر کتاب مسخر البلاد تقدیر شد.

پایان نامه ها: صفیه مرادخانی به خاطر کتاب فرهنگ مویده الفصلا برگزیده شد و از علیرضا ناصری مالوانی به خاطر کتاب امکان سنجی حفاظت و نگهداری نسخ خطی در کتابخانه های ملی، مرکزی دانشگاه تهران، مرعشی نجفی، آستان قدس رضوی و ملک با طرح دیجیتال کردن این نسخ تقدیر شد. **رسائل:** هیئت داوران در این بخش هیچ کس را شایسته عنوان برگزیده یا شایسته تقدیر تشخیص نداد.

مقالات: در این بخش هم هیچ کس برگزیده نشد اما از عماد الدین شیخ الحکمایی، جواد بشری و

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مدرسه بازار اصفهان به عنوان فرد شایسته تقدیر، قدردانی شد.

دین: این بخش نیز فرد برگزیده نداشت اما از عارف نوشاهی به خاطر کتاب ارشاد تقدیر شد.

ادبیات فارسی: علی رواقی و سیده زلیخا عظیمی به صورت مشترک و به خاطر کتاب تکمله الاصناف برگزیده شدند. از فاطمه علاقه به خاطر کتاب تذکره الشعرا دولتشاه سمرقندی تقدیر شد.

فلسفه و حکمت: در این بخش نجفقلی حبیبی به خاطر کتاب رسائل الشجره الهیه برگزیده شد و از احد فرامرز قراملکی و طیبه عارف نیا به خاطر کتاب ۱۲ رساله در پارادوکس دروغگو تقدیر شد.

تاریخ علم: این بخش نیز برگزیده نداشت اما از امیرحسین پورجوادی به خاطر کتاب نسیم طرب

معاون فرهنگی وزارت ارشاد خبر داد:

تجهیز تمام مدارس کشور به کتابخانه

فاصله داریم. وی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را متمایز از نمایشگاه های استانی دانست و گفت: نمایشگاه کتاب تهران را نباید یک نمایشگاه استانی عنوان کرد و این نمایشگاه بین المللی باید در یکی از شهرها برگزار می شده که از گذشته تهران برای این امر در نظر گرفته شده است. وی در بخش دیگری از سخنانش گفت: تعداد عناوین کتاب های منتشر شده در سال از مرز ۵۰ هزار گذشته، اما باز هم به نقطه مطلوب نرسیده ایم. معاون فرهنگی وزارت ارشاد خاطر نشان کرد: نهضتی که در حال ایجاد شدن و هنوز در آغاز راه است، به صورتی که اطلاعات عموم مردم از اطلاعات سمعی به سمت اطلاعات مطالعاتی سوق پیدا کند، نیاز به همکاری همگان دارد و باید دست تمامی اندیشمندان را که در این راه کمک یار وزارت فرهنگ و ارشاد هستند، فشرده.

دکتر پرویز در خصوص تجهیز شدن مدارس به کتابخانه هم اظهار داشت: تصمیم بر این است که طی امسال و سال آینده تمامی مدارس کشور به کتابخانه تجهیز شوند.

پرویز در پایان افزود: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با وزارت آموزش و پرورش به توافق اصولی رسیده اند و هر استانی که استانداری آن قبول کند و نیمی از هزینه ها را متقبل شود، نیمی دیگر هم توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پرداخت می شود و با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل آموزش و پرورش و استانداری ها، مدارس کشور به کتابخانه تجهیز می شوند.

برگزاری نمایشگاه به صورت گسترده کمک می کند. او افزود: این امر می تواند به نوعی پاسخگوی معضل کمبود محل های عرضه کتاب و ضعف دسترسی به کتاب باشد.

دکتر پرویز نمایشگاه کتاب را عاملی برای جشنواره کتاب دانست و اظهار کرد: برای جشنواره های کتاب، برنامه هایی در نظر گرفته شده است که برای توجه دادن عموم مردم به سمت کتاب، نقد و بررسی کتاب، بسیج همگانی در استان ها، طرح موضوع در مطبوعات و رسانه ها و صدا و سیما محلی و سایر امور به این دلیل است که هنوز برای رسیدن به نقطه مطلوب

به اعتقاد دکتر محسن پرویز، وزارت ارشاد با وجود پیشرفت های به دست آمده، هنوز در عرصه اطلاع رسانی و دسترسی مخاطب به کتاب مورد نیاز به نقطه مورد نظر و مطلوب نرسیده است.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در افتتاحیه نهمین نمایشگاه بین المللی کتاب خراسان رضوی سخن می گفت افزود: در دوره جدید فعالیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، موضوع نمایشگاه های کتاب در همه جای کشور، جدی تر از گذشته پی گیری شده است و این امر با یاری نهادهای مرکزی و شهرستان ها و مشارکت نهادهای محلی، به

ثبت نام ۲۰۰ موسسه در نمایشگاه صنعت چاپ

بیش از ۲۰۰ موسسه برای حضور در نمایشگاه بین المللی صنعت چاپ ثبت نام کرده اند که از این تعداد، ۱۵ درصد، موسسات خارجی اند.

غلام رضا شجاع، سخنگوی چهاردهمین نمایشگاه بین المللی صنعت چاپ با بیان این مطلب افزود: ثبت نام برای حضور در چهاردهمین نمایشگاه بین المللی صنعت چاپ تا پایان آذرماه جاری ادامه داد. وی همچنین با بیان این که مکان غرفه ها بر مبنای اولویت ثبت نام تعیین می شود، اظهار داشت: هر موسسه ای که زودتر برای حضور در نمایشگاه ثبت نام کند، می تواند غرفه های ابتدایی سالن ها را در اختیار داشته باشد.

شجاع ادامه داد: همچنین در آخرین جلسه ستاد برگزاری، جلیل غفاری به عنوان رئیس ستاد برگزاری چهاردهمین نمایشگاه بین المللی صنعت چاپ، محمد کلاری، عضو ستاد و سید علی مدنی به عنوان رئیس چهاردهمین نمایشگاه بین المللی صنعت چاپ انتخاب شدند.

وی با بیان این که چهارم آذرماه جلسه ای با حضور ۱۵ نفر از دست اندرکاران صنعت چاپ برگزار شد، افزود: در این جلسه افراد تجربیات خود را در برگزاری نمایشگاه های داخلی و خارجی مطرح کردند و قرار شد افراد حاضر نظرات خود را به صورت مکتوب به دفتر ستاد برگزاری ارسال کنند.

به گزارش ایبنا، چهاردهمین نمایشگاه صنعت چاپ ۹ تا ۱۲ بهمن ماه سال جاری در نمایشگاه بین المللی تهران برگزار می شود.

نصب ۴۵۴ دستگاه کارتخوان در کتابفروشی ها

۱۵۴ کتاب فروشی در هفته گذشته به دستگاه کارتخوان مجهز شدند که با این تعداد، شمار کتابفروشی های مجهز به سامانه هوشمند خرید کتاب به ۴۵۴ باب رسید.

بر اساس گزارش ارائه شده از سوی خانه کتاب، تعداد کتاب فروشی های مجهز به سامانه POS، در تهران به ۲۷۴ باب، اصفهان و خراسان رضوی هر یک ۷ باب، خوزستان ۳ باب، سمنان ۱ باب، قزوین ۵ باب، قم ۴۷ باب، کرمان ۲۵ باب، کهگیلویه ۱ باب، گیلان و مازندران ۴۸ باب، لرستان ۱۰ باب و هرمزگان به ۸ باب رسیده است.

همچنین در این هفته دو هزار و ۸۹۰ قطعه کارت برای دانشگاه محقق اردبیلی (ره)، مساجد کشور و خبرگزاری ایکننا صادر شد.

در کل، اسامی متقاضیان دریافت کارت که از سوی مراکز مختلف به خانه کتاب رسیده، ۱۴۰ هزار و ۱۷۳ نفر بوده که تاکنون برای ۸۷ هزار و ۳۶۶ نفر کارت صادر شده است.

بر اساس این گزارش، ارسال اطلاعات از سوی مراکز و نهادهای مختلف ادامه دارد و به زودی برای واجدین شرایط کارت صادر خواهد شد.

تحول در تصویرگری کتاب های درسی

هفته گذشته در مراسمی با حضور برخی مدیران وزارت آموزش و پرورش و تعدادی از تصویرگران کشور، سومین جشنواره و نمایشگاه تصویرگری کتاب های درسی آغاز به کار کرد. ۲۳۷ تصویرگر ۹۵۸ اثر به دبیرخانه سومین جشنواره تصویرگری کتاب های درسی ارسال کرده اند که از این میان ۳۲ اثر برگزیده شده است.

در مراسم گشایش این جشنواره سیداحمد حسینی، مدیر کل چاپ و توزیع کتاب های درسی وزارت آموزش و پرورش، هدف اصلی از برگزاری سه دوره جشنواره تصویرگری کتاب های درسی را شناسایی استعدادها، ایجاد بستری مناسب برای همکاری برنامه ریزان و هنرمندان در حوزه کتاب های درسی و بررسی مشکلات تصویرسازی علمی و آموزشی دانست. حسینی با اشاره به فعالیت افراد ثابت در این حوزه تصریح کرد: تصویرگران برتر بسیاری با وزارتخانه همکاری می کنند که ما امیدواریم با برگزاری این جشنواره ها افراد جوان و گمنام را نیز وارد این پروژه ها کنیم. وی از وجود ۹۲۲ پروژه برای ۹۲۲ کتاب درسی در وزارت آموزش و پرورش خبر داد و افزود: هریک از این پروژه ها یک مدیر هنری دارد که تعامل میان تصویرگران و مولفان را امکان پذیر می کند.

در ادامه این مراسم محبت الله همتی، دبیر سومین جشنواره تصویرسازی کتاب های درسی با اشاره به برگزاری جشنواره در سه رشته جداگانه گفت: این سه رشته تصویرسازی برای کتاب های درسی ابتدایی، تصویرسازی برای کتاب های چاپ ۸۶ و ۸۵ و تصویرسازی برای موضوع پیشنهادی پیامبران و مولوی است. همتی افزود: از میان ۳۲ اثر برگزیده ۱۰ اثر برای

تصویرگری کتاب های درسی ابتدایی، ۱۲ اثر برای تصویرسازی کتاب های دو سال گذشته و ۱۱ اثر نیز برای تصویرگری پیامبر و مولانا برگزیده شده اند. وی خاطر نشان کرد: از جمله معیارهایی که باعث انتخاب آثار به عنوان اثر برگزیده می شود می توان به روز بودن اطلاعات تصویر، توجه به ویژگی های بومی، لحاظ کردن عنصر آموزشی در تصویر و هماهنگی تصویر با نیازمندی های گروه سنی کودکان اشاره کرد. هم چنین این نمایشگاه، در تاریخ ۱۷

آذرماه سال جاری، میزبان میزگردی با موضوع نقد و بررسی کتاب های جدید از منظر تصویرسازی و گرافیک خواهد بود. این جشنواره با همکاری سازمان پژوهش و برنامه ریزی وزارت آموزش و پرورش، فرهنگستان هنر، انجمن تصویرگری کتاب کودک و مرکز فرهنگی هنری صبا راه اندازی شده و نمایشگاه آثار برگزیده تا ۲۱ آذرماه در مرکز فرهنگی هنری صبا برپاست.

انتشار شماره جدید ادبیات داستانی

صد و پانزدهمین شماره ماهنامه ادبیات داستانی ویژه مهدویت در ادبیات داستانی منتشر شد. در اولین مطلب این شماره استاد محمود حکیمی یادداشتی با عنوان حضرت مهدی (عج) پیام آور محبت و مجری عدالت نوشته است.

عبدالعلی دستغیب نیز مقاله ای با عنوان اندیشه نجات بخش در دین، ادبیات و عرفان به چاپ رسانده است. «غیبت و ظهور مولانا صاحب الزمان در ادب فارسی» از دیگر مطالب بخش ویژه این شماره از نشریه ادبیات داستانی است که به قلم جلیل مشیری به رشته تحریر درآمده است.

این شماره از نشریه ادبیات داستانی دارای مطالب پربراری در بخش های داستان، مقاله، نقد، گفت و گو، اخبار و کارگاه داستان است. ادبیات داستانی به صاحب امتیازی حوزه هنری و سردبیری محمدرضا سرشار منتشر می شود.

نمایشگاه کتاب در تمام دانشگاه ها

نمایشگاه و فروشگاه های کتاب به صورت دوره ای در تمام دانشگاه های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار می شود.

رقیه نعمتی، کارشناس همکاری های دفتر اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اعلام این خبر افزود: این نمایشگاه ها به منظور دسترسی آسان تر دانشجویان شهرستانی به کتاب های جدید پیش بینی شده است.

وی با اشاره به اولویت دانشگاه های استانی در برگزاری نمایشگاه اظهار داشت: دانشجویانی که در تهران یا مراکز استان ها مشغول به تحصیل هستند، با مراجعه به مناطق مرکزی شهر می توانند کتاب مورد نیاز خود را تهیه کنند، اما دانشجویان شهرستانی از این امتیاز محرومند.

کتاب های علوم سیاسی

در مرحله دوم کتاب فصل

۳۶ کتاب در گروه علوم سیاسی در تابستان سال جاری منتشر شدند که از این میان ۵ کتاب به مرحله دوم داوری کتاب فصل راه یافتند.

بر اساس اعلام دبیرخانه کتاب فصل، داوران این جایزه، داوری کتاب های تابستان را آغاز کرده اند که در گروه علوم سیاسی، کتاب های «مراحل، عوامل و موانع رشد سیاسی» ترجمه عزت الله فولادوند و «گذار به دموکراسی یا شبه اقتدارگرایی»، ترجمه سعید میر ترابی از سد مرحله اول گذشتند.

همچنین در این گروه، کتاب های «توابع گرای، نظریه انتقادی»، ترجمه علی رضا طیب، آیین کشورداری در ایران و اسلام»، ترجمه حبیب الله نوبخت و «جامعه شناسی تاریخی و روابط بین المللی» ترجمه علی رضا طیب نیز به مرحله دوم راه یافتند.

تاسیس مرکز ایران شناسی و مطالعات اسلام در کتابخانه ملی

شده، ولی به دلیل نظر ویژه ریاست سازمان به این پروژه، در حال حاضر تمامی کارها انجام شده و تنها منتظر تامین بودجه هستیم.

ابهری با اشاره به آغاز طرح های پژوهشی و مطالعاتی راه اندازی مرکز ایران شناسی از چهل سال گذشته گفت: کتابخانه ملی پیش از این فقط مشغول جمع آوری منابعی برای تاسیس این مرکز بوده ولی امروزه شاهد انسجام در فعالیت های آن برای راه اندازی مرکز ایران شناسی هستیم.

ابهری بر ضرورت راه اندازی چنین مرکزی در کتابخانه ملی تاکید کرد و افزود: کتابخانه ملی به عنوان پیشانی فرهنگی کشور باید مهمترین و قوی ترین مرکز درباره ایران شناسی را داشته باشد و اولین قدم در این مسیر توسعه و تکمیل منابع است. وی هم چنین از راه اندازی نشریه ای با عنوان «نامه ایران شناسی» در کتابخانه ملی نیز خبر داد و افزود: این نشریه نیز از مدت ها پیش در اهداف کتابخانه ملی منظور شده، ولی تا کنون اجرایی نشده است.

مشاور سازمان اسناد و کتابخانه ملی افزود: هم چنین در این مرکز کنفرانس های علمی و نشست های ماهانه برگزار می شود. وی هم چنین درباره بودجه کتابخانه ملی در سال آینده گفت: این بودجه نسبت به سایر کتابخانه ها مطلوب است، اما باید توجه کرد که جایگاه کتابخانه ملی در کشور کجاست و با توجه به نگاهی که از سوی سایر کشورها به این مجموعه وجود دارد، بودجه ای مطلوب برای آن لحاظ شود.

مرکز ایران شناسی و مطالعات اسلام سازمان اسناد و کتابخانه ملی تمامی مراحل آماده سازی را پشت سر گذاشته و برای گشایش، تنها منتظر تامین بودجه است.

حجت الاسلام سید محمدعلی ابهری، مشاور سازمان اسناد و کتابخانه ملی با اعلام این خبر گفت: این طرح سال هاست که برای اجرا در کتابخانه ملی پیگیری

دکتر علی اکبر ولایتی در مراسم اعطای جایزه کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران:

بی ریشه ها تاریخ سازی می کنند

دومین مراسم اعطای جایزه کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران عصر چهارشنبه در سرای اهل قلم موسسه خانه کتاب برگزار شد.

دکتر علی اکبر ولایتی - رئیس کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران - در این مراسم گفت: «یادآوری و احیای فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، امری بی سابقه نیست، اما به این شکل از دو سال پیش آغاز شده است و این ابتکاری بود که شورای عالی انقلاب فرهنگی به خرج داد و این کمیته را تشکیل داد. بنای ما در این کمیته بر این است که از هر کس و هر جایی که همتی در راه احیای تمدن اسلام و ایران به خرج می دهد تقدیر کنیم.»

وی افزود: «آنچه از سوی بزرگان علم و ادب ما صورت گرفته و بعد از هزاره ها به ما رسیده است، مانند اشیاء بیرون آمده از زیر خاک است، کتاب تحشیه نشده، ترجمه نشده و تصحیح نشده خیلی با اشیای تاریخی تفاوت ندارد. همه به میراث گذشته این سرزمین پایبند هستند و به چشم اشیای تاریخی به آن می نگرند.»

دکتر ولایتی تصریح کرد: «اگر دانشمندی در عرصه علوم کار کرده، بزرگان فرهنگ چقدر درباره او می دانند، یا عامه مردم چقدر می دانند و رسانه ها چقدر؟»

وی با اشاره به ضرورت ترجمه تفکر نو گفت: «تفکر نو باید حتماً ترجمه شود تا مردم در جریان تطورات دنیا باشند، اما مصداق آن نباشد که آنچه خود داشت زیگانه تمنا می کرد.»

ولایتی افزود: «گاهی در حوزه پزشکی مشاهده می کنیم که اولین بار یک پزشک، یک بیماری و عوارض و نحوه تشخیص آن را سالیان قبل به دست آورده و امروز می بینیم که امهات آن قبلاً گفته شده است و یا در ریاضیات زمانی کسی تحقیق کرده بود که چه تعداد کتاب در کشور درباره ریاضی نوشته شده است که تعداد آن حدود ۶ هزار مجلد بود که توسط ریاضیدانان ما نوشته شده است. این نشان می دهد که رسالتی سنگین بر دوشمان است و اگر قرار باشد که این ملت و امت بماند و سرفراز بماند باید کار کرد. دیگران با سرعت نجومی پیش می روند. باید ما نیز حداقل سرعتی داشته باشیم و از میراث علم، فرهنگ و تمدنمان بازنشاسی داشته باشیم. اگر این کار را نکنیم خدمت بزرگی کرده ایم، زیرا مردم ما همه به اعتقادات، دین و ملت شان ایمان راسخ دارند. مگر چند ملت را می شناسیم که تاریخ پیوسته دارند و هرگز گسست تاریخی نداشته اند؟ ایران یکی از مهم ترین ملت هاست. در سال ۱۹۰۷ شمال توسط روسیه و جنوب توسط انگلیسی ها اشغال شد اما مردم ماندند و بعد از مدتی این ملت از جای خود بلند شد، بنابراین این ظرفیت در مردم ما وجود دارد و ما باید به تکلیف خود عمل کنیم و هر تاخیری در این امر بخشودنی نیست.»

ولایتی تأکید کرد: «کارهایی که در احیای فرهنگ و تمدن صورت می گیرد با استقبال مردم مواجه می شود. مگر می شود ملتی بدون ریشه تنه تنومندی در تاریخ داشته باشد آنها که ریشه ندارند برای خود تاریخ می سازند. کاری که با کمک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می دهیم نشانه این است که می خواهیم تشویق کنیم، پس همواره شکایت نکنیم، یک مقدار هم به تشویق بپردازیم.»

در این مراسم دکتر محسن پرویز - معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز با اشاره به ضرورت پرداختن به مفاخر ملی و فرهنگی گفت: «در گذشته

بسته نفرستیم. حمایت از توزیع و نشر از طرف ما صورت خواهد گرفت و سعی می کنیم این امر را نهادینه کنیم و امیدواریم که این حرکت در وزارتخانه تداوم یابد.»

علی اوجبی، معاون فرهنگی خانه کتاب نیز در این مراسم گفت: «بی شک بنای رفیع و باشکوه دانش، معرفت و حکمت که اکنون فراچنگ ما قرار گرفته و از بلندی آن سرخوشانه بر جهان طبیعت حکم می رانیم و سرمستانه به تماشای جلوه های ماورای طبیعت نشستیم محصول تلاش جمعی بشر است نه زائیده تفکر ملت، گروه یا افرادی خاص.»

از سوی دیگر ملاک غنا و اصالت یک فرهنگ و آنچه آن را در شمار فرهنگ های پیشرو قرار می دهد، پیشینه پر بار، وجود اندیشمندان و هنرمندان در شاخه های گوناگون دانش و هنر و آثار بر جای مانده از ایشان است.»

وی افزود: «ایران اسلامی دارای یکی از کهن ترین و درخشان ترین فرهنگ و تمدن های بشری است. حتی پیش از آن که فرهنگ ایرانی در اثر تلاقی با اسلام پربار شود، تاریخ شاهد کمال و پویایی فرهنگ و تمدن با طراوت ایرانی در عرصه های گوناگون بود. اما پس از دوران اسلامی در اثر تاکیده های آیین اسلام، رهاوردهای دانشمندان مسلمان ایرانی به اوج خود رسید و اندیشمندی پا به عرصه گیتی نهادند که هر یک به تنهایی نقش چشمگیری در رشد و بالندگی دانش بشری داشتند؛ ستارگانی چون ابن سینا، خواجه نصیرالدین طوسی، غیث الدین منصور دشتکی، زکریای رازی، خوارزمی، شیخ بهایی و بیرونی همچنان پرتالو در آسمان معارف بشری می درخشند.»

او یادآور شد: «اهتمام ایرانیان به کتابخانه ها، شهر علم ها و هزارها نظریه علمی، اختراع ها و آثار هنری غیر قابل انکار است. با این وجود در عصر کنونی که عصر ارتباطات و اطلاعات نام گرفته، جوامع بشری حتی آنان که از پیشینه فرهنگی پرباری برخوردارند،

نه چندان دور کسانی سخنرانی می کردند یا در رسانه های مختلف مطلب می نوشتند و افتخار به گذشته را نوعی تحمیق و در جازدن مردم می دانستند. در آن برهه این نگاه وجود داشت که چرا باید برای گذشتگان بزرگداشت بگیریم و بگویم که در چنین جایی بوده ایم، آن دسته به شدت این قضیه را محکوم می کردند؛ اما از سال ۸۶ این نگاه شکل وارونه ای به خود گرفت و همان اندیشمندان این بار گفتند که چرا اجازه می دهیم که مفاخر ما را دیگران صاحب شوند و ما کاری نمی کنیم؛ مثلاً چرا برای مولانا، خیام و... بزرگداشت نمی بگیریم، این سخنرانی ها به یک باره زیاد شد، ما نه این نگاه را می پذیریم و نه آن نگاه قبلی را، بلکه با نوع نگاه دیگر سعی می کنیم عادلانه به قضایا بنگریم و تا حدی این احتمال را در نظر بگیریم که شاید با کارهایی که کرده ایم نوع نگاهمان عوض شود.»

وی افزود: «کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران از زمان راه اندازی اش تحولی در نوع نگاه به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران در کشور به وجود آورده است و در این موضوع جای تردیدی نیست. اینک فعالیت کمیته اوج گرفته و فعالیت های زیادی شکل گرفته است و بخش زیادی از فعالیت ها، نتیجه فعالیت های خوبی است که این کمیته انجام داده است و این فعالیت ها اینک نهادینه شده و نوع نگاه ما نیز به تاریخ و تمدن ما عوض شده است. همه مردم بدون در نظر گرفتن گرایش های سیاسی به مفاخر ملی توجه دارند و حتی بزرگان ما بدون در نظر گرفتن اندیشه سیاسی شان به این امر توجه دارند.»

او همچنین با اشاره به حمایت از ناشرانی که در حوزه تمدن ایران و اسلام فعالیت می کنند یادآور شد: «ما از کسانی که در این حوزه فعالیت می کنند، صددرصد حمایت خواهیم کرد؛ ولی باید شکل حمایت توضیح داده شود تا به حرکات ضد فرهنگی تبدیل نشود، مثلاً کتاب هایی را برای جاهایی چشم

در اثر سرعت تبادل اطلاعات و تشکیل دهکده واحد جهانی، دچار نوعی بی هویتی و گسستگی از گذشته شده اند و به رغم پیشرفت های چشمگیر تکنولوژیک و مادی، با بحران عظیم فرهنگی مواجه شده اند.

در این چالش، فرهنگ های ضعیف و نوظهور در فرهنگ های دیگر هضم شده یا می شوند. اما آنان که از پیشینه ای غنی برخوردارند، می توانند با هوشیاری سرنوشت دیگری داشته باشند. می توانند در عین بقا و استمرار حیات خویش، با کمال اقتدار تأثیر گذار نیز باشند.»

اوجبی متذکر شد: «موسسه خانه کتاب با وقوف به جایگاه رفیع تاریخ علم بر خود فرض می داند از تمامی اندیشمندان، مراکز علمی و نشریاتی که در این عرصه به فعالیت جدی می پردازند، تقدیر به عمل آورد و امیدوار باشد تا در آینده ای نه چندان دور شاهد تالیف آثاری ارزشمند، مستند و متقن در حوزه تاریخ علم ایران اسلامی باشیم.»

علی زارعی نجفداری، مدیر انتشارات علمی و فرهنگی نیز در این مراسم گفت: «وقتی نام این کمیته را دیدم به چهار کلیدواژه برخورددم، فرهنگ، تمدن، اسلام و ایران، ما تمدن ساز بودیم، هم اسلام تمدن ساز و هم ایران تمدن ساز، ولی چرا این تمدن سازی متوقف و یا کند شد؟ نیازی به توصیف نداریم، به اندازه کافی توصیف کرده ایم ولی کمتر به آن پرداخته ایم، باید از توصیفات گذشت و آن را تحلیل و بررسی کرد.»

وی افزود: «کند شدن سیر تمدنی ما به چالش های فرهنگی مان باز می گردد، اگر بخواهیم در حیطه تمدن سازی احیا شویم باید به فرهنگ بازگردیم و اگر بخواهیم به فرهنگ و چالش های پیش رو بپردازیم لاجرم باید به علوم انسانی بپردازیم. ریشه اصلی ما علوم انسانی است، ما به همه توصیفات احترام می گذاریم ولی بهتر است قدری به تحلیل بپردازیم.» وی افزود: «اگر به گذشته بازگردیم می بینیم زمانی توانستیم فرهنگ ساز شویم که از علوم انسانی استفاده

کردیم، علوم انسانی ما بر مبانی فلسفی متکی است اگر می‌خواهیم به فرهنگ و تمدن فکر کنیم لا‌جرم باید به علوم انسانی فکر کنیم و مبانی علوم انسانی مان را بومی کنیم.»

در پایان این مراسم اسامی برگزیدگان در دو بخش اعلام شد. در بخش اول کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران چهار ناشر را برگزیده اعلام کرد.

۱- انتشارات اساطیر، یکی از موسسات انتشاراتی قدیم تهران که طی سال ۱۳۸۵ با انتشار مجموعه تجدید چاپ‌هایی از مهم‌ترین متون و منابع تاریخ در ایران گام مهمی در راستای همگانی کردن مطالعات فرهنگ و تمدن در ایران و اسلام برداشته است.

۲- موسسه انتشارات علمی و فرهنگی، یکی از بزرگترین موسسات انتشاراتی تهران که طی سال ۱۳۸۵ به ویژه با انتشار ترجمه فارسی کتاب ارزشمند «راهنمای ساخت ساعت های خورشیدی» گامی مثبت در جهت تقویت مبانی نظری ساخت ساعت های خورشیدی، در ایران برداشته است. کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی همچنین با اعطای این جایزه امیدوار است بتواند تسریع ماجرای انتشار ترجمه فارسی کتاب پژوهشی در هنر ایران تالیف استاد فقید پوپ را از این موسسه انتشاراتی درخواست کند.

در ادامه گزارش این کمیته آمده است: کمیته فرهنگ و تمدن، چشم اندازهای سه‌گانه‌ای را در سه مرحله زمانی کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت برای خود ترسیم کرده است و طی سال‌های ۱۳۸۵ تا پاییز ۱۳۸۶ شمسی موفق به تحلیل و به‌ثمرنشانیدن برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت خود شده است.

کوشش در جهت تاسیس موزه ملی تاریخ علم اسلامی، آغاز سلسله گفت‌وگوهای موسسه بین نخبگان ایرانی و غربی، راه‌اندازی رشته‌های طب سنتی و داروسازی سنتی، ساخت نمونه‌ای از زیباترین و البته پیچیده‌ترین ساعت های خورشیدی در ساختمان کتابخانه ملی ایران و بسیاری از فعالیت‌های دیگر از جمله دستاوردهای کوتاه مدت این کمیته است.

یکی دیگر از فعالیت‌های کوتاه مدت کمیته فرهنگ و تمدن، حمایت از ناشران و نویسندگان است که در این و انفسای علم و پژوهش هزینه و وقت و انرژی خود را صرف تولید و انتشار موادی با محتوای فرهنگ و تمدن اسلام و ایران می‌کند. به‌ویژه، کمیته فرهنگ و تمدن مواد انتشاراتی با محتوای تاریخ علوم دوره اسلامی را با اشتیاق کامل رصد کرده و مایل به حمایت از انتشار چنین آثاری است.

۳- انتشارات مدرسه، وابسته به وزارت آموزش و پرورش. موضوع تقویت روحیه ملی و مذهبی در میان دانش‌آموزان به‌ویژه در سالی که سال اتحاد ملی و انسجام اسلامی نام گرفته است از دغدغه‌های کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است. بر همین اساس و نظر به فعالیت‌هایی که موسسه انتشارات مدرسه طی سال ۱۳۸۵ شمسی جهت معرفی اندیشمندان و بزرگان عرصه فرهنگ و تمدن غنی ایرانی و اسلامی برای نسل دانش‌آموزان کشورمان انجام داده است شایسته تقدیر دانسته شده است.

۴- موسسه مطالعات و تحقیقات طب سنتی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. نظر به فعالیت‌های این موسسه تحقیقاتی در زمینه انتشار و بازپرسی مهم‌ترین آثار مربوط به پزشکی دوره اسلامی طی سال ۱۳۸۵ شمسی، این موسسه انتشاراتی و تحقیقاتی نیز از سوی کمیته فرهنگ و تمدن شایسته تقدیر دانسته شده است.

در بخش دوم از سوی موسسه خانه کتاب به اندیشمندانی که در حوزه تاریخ علم تلاش کرده‌اند جوایزی اهدا شد.

با برگزیدگان دومین همایش فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

توجه ویژه به بازخوانی تاریخ علم

آقای فیضی زاده از انتشارات مدرسه یکی از برگزیدگان همایش فرهنگ و تمدن اسلام و ایران بود؛ انتشاراتی که از سال ۶۲ فعالیت خود را شروع کرد، در سال ۶۸ رسمیت یافت و امسال بیست و چهارمین سالی است که این انتشارات مشغول به فعالیت است.

بخش زیادی از فعالیت‌های این موسسه به تحقیق، پژوهش، تالیف و ترجمه آثار مرتبط با حوزه کودک و نوجوان اختصاص دارد و اکثر مخاطبان این موسسه با توجه به این که زیر نظر سازمان آموزش و پرورش فعالیت می‌کند شامل دانش‌آموزان در مقاطع مختلف سنی هستند. تعداد عناوین کتاب‌های چاپ شده این موسسه به ۲۰۸۵ عنوان رسیده است که این تعداد را می‌توان به دو گروه کلی دسته‌بندی کرد.

به گفته فیضی زاده گروه اول کتاب‌هایی را شامل می‌شود که مستقیماً با مباحث درسی مرتبط هستند و کتاب‌هایی با عنوان علوم، ریاضیات، ادبیات و معارف را دربرمی‌گیرد. در گروه دوم کتاب‌هایی قرار می‌گیرند که به نوعی با کتاب‌های درسی مرتبط هستند.

از آنجا که در کتاب‌های درسی جای ارائه مطالب به تفصیل نیست، سعی شده در این کتاب‌ها نکات ذکر نشده در کتاب‌های درسی مورد بحث قرار گیرد. این کتاب‌ها علاوه بر مباحث ذکر شده، موضوعات مرتبط با مفاخر فرهنگی را هم شامل می‌شود. انتشارات مدرسه این کتاب‌ها را بر اساس تحقیقات و بررسی‌های صورت گرفته توسط کارشناسان خود چاپ می‌کند. این کارشناسان در حوزه‌های مختلفی به فعالیت می‌پردازند. ریاضیات، زبان، ادبیات، تاریخ، جغرافیا، حرفه و فن و زبان از جمله شاخه‌هایی است که کارشناسان انتشارات مدرسه در آن به تحقیق و کارشناسی می‌پردازند.

فیضی زاده می‌گوید: این نیازسنجی بر اساس ارتباط با مدارس و معلمان و دانش‌آموزان صورت می‌گیرد. انتشارات مدرسه علاوه بر این فعالیت‌ها در حوزه‌های فرهنگی نیز فعالیت می‌کند که از جمله آن مباحث مرتبط با تاریخ علم و مفاخر فرهنگی است که به مناسبت همین فعالیت‌ها در دومین همایش فرهنگ و تمدن برگزیده شده است.

توجه به تاریخ علم

انتشارات میراث مکتوب از دیگر موسساتی بود که در همایش فرهنگ و تمدن برگزیده شد. از این انتشارات سه تن به عنوان برگزیده انتخاب شدند که آقای چاووشی یکی از آنها بود. چاووشی که در فرانسه فارغ‌التحصیل شده، هم‌اکنون استاد دانشگاه صنعتی شریف در رشته فلسفه و تاریخ ریاضیات است. وی علاوه بر تدریس، سردبیری دو مجله را نیز بر عهده دارد. مجله فرهنگ و ویژه نامه تاریخ علم با عنوان «آینه میراث» دو مجله‌ای است که چاووشی در آن به فعالیت مشغول است.

وی تاکنون حدود ۱۵۰ مقاله به زبان فرانسه، انگلیسی و فارسی نوشته است. این مقالات در کشورهای آمریکا، ایتالیا، آلمان، انگلیس و پاکستان چندین بار به چاپ رسیده است.

چاووشی همچنین کتابی را نیز در دست چاپ دارد. این کتاب با عنوان «کتاب النجاره» یا «اعمال هندسی عملی» توسط انتشارات میراث مکتوب و انجمن ایران و فرانسه مراحل چاپ را پشت سر

می‌گذارد.

مباحث مرتبط با تاریخ علم به نظر چاووشی هیچ‌گاه در ایران مورد توجه نبوده و کارهای پراکنده‌ای هم که گاهی صورت می‌گیرد بسیار سطحی و ناپخته است به همین دلیل چاووشی مدت‌هاست که فعالیت و پژوهش در این حوزه را شروع و سعی کرده است تا آثاری را ارائه دهد که حاصل تحقیق‌های دقیق و اطلاعاتی مستند باشد. فصلنامه «آینه میراث» که چاووشی سردبیری آن را بر عهده دارد و به زبان‌های فرانسه، انگلیسی و فارسی چاپ می‌شود، تمامی این مقالات و پژوهش‌ها را دربرمی‌گیرد.

هدف این فصلنامه به گفته چاووشی معرفی فعالیت‌ها و اختراعات و اکتشافات صورت گرفته توسط دانشمندان ایرانی و اسلامی در طول سالیان دراز است.

سرچشمه‌های دانش نو

جمشیدنژاد نیز از دیگر افرادی بود که در همایش فرهنگ و تمدن برگزیده شد.

به گفته این فعال حوزه نشر آثار و کتاب‌هایی که در حوزه تاریخ علم تالیف شده‌اند، از دیرباز مورد توجه و پژوهش در این موسسه بوده است. کتاب‌های زیادی در این انتشارات به چاپ رسیده است که از جمله آنها می‌توان به «التعریف الطبقات الهم» تالیف ساعد اندلسی که مرکز نشر میراث مکتوب در سال ۷۶ اقدام به چاپ آن کرده است اشاره کرد. کتاب دیگری با عنوان «سرچشمه‌های جامعه‌شناسی» که بررسی آرای جامعه‌شناسانه ابن خلدون است به تالیف جمشیدنژاد توسط مرکز نشر میراث مکتوب منتشر شده است.

در عهد رنسانس دوم علوم سامان یافته یونان مورد تجدیدنظر جهان اسلام قرار گرفت و آثار و کتاب‌های گران قدری در این دوره تالیف شد

این مرکز در حوزه‌های علوم اقتصادی اسلامی هم پژوهش‌هایی را در آثار ابوریحان بیرونی انجام داده است که بخشی از آن به صورت مقاله در نشریات ادواری و بخش دیگری از آن در همایش‌ها و کنگره‌های تاریخ علم ارائه شده است.

«نظام‌های اقتصادی صدر اسلام» عنوان کتابی است که توسط ابوریحان و به تعبیر جمشیدنژاد «پدر علم اقتصاد» تالیف شده و مورد پژوهش جمشیدپور قرار گرفته است. این کتاب توسط انتشارات اساطیر چاپ شده است.

وی همچنین کتاب‌هایی را در ارتباط با تفهیم تاریخ علم به نوجوانان تالیف کرده است که از جمله آنها می‌توان به «ستاره‌ای در ساحل» و «آفتاب در آینه» اشاره کرد. کتاب ستاره‌ای در ساحل شرح آرای علمی و پزشکی یعقوب بن اسحاق کندی است که به شکل رمان برای گروه سنی نوجوانان تالیف شده است و کتاب آفتاب در آینه زندگی‌نامه ریاضیدان بزرگ اسلامی ابن هیثم است که آن هم برای نوجوانان تالیف شده است. این کتاب توسط انتشارات مدرسه چاپ شده است.

زندگی‌نامه‌های برجستگان علوم اسلامی از زمان جابر بن حیان تا شیخ بهایی در حدود ۲۰ شماره از مجله رشد جوان چاپ شده است. جمشیدپور ضمن بیان این نکته اضافه کرد: «تاریخ علم باید تصحیح شود و بزرگان علم و فرهنگ این مرز و بوم باید مورد توجه بیشتری قرار گیرند.» وی از سه رنسانس در جهان نام برد که رنسانس دوم به دانشمندان مسلمان اختصاص دارد و در آن برجستگی چون جابر بن حیان، ابن هیثم، یعقوب اسحاق کندی و نبی موسی ابن شاکر به همراه بزرگانی مثل فارابی، ابن سینا و رازی در سرتاسر جهان اسلام و از جمله ایران به فعالیت و پژوهش مشغول بودند.

به گفته جمشیدنژاد در عهد رنسانس دوم علوم سامان یافته یونان مورد تجدیدنظر جهان اسلام قرار گرفت و آثار و کتاب‌های گران قدری در این دوره تالیف شد.

وی همچنین از جمع‌آوری، تصحیح، پژوهش و چاپ نسخه‌های خطی که در بردارنده مطالبی ارزشمند هستند سخن گفت. وی تاریخ علم را زمانی با پیشرفت روبه‌رو می‌بیند که فعالیت برای تصحیح تاریخ علم شروع شود.

معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت ارشاد در گفت و گو با کتاب هفته:

با روزنامه، مردم را کتابخوان کنیم

مطبوعات تعریف کرده ایم، بخشی را به طور عام برای فرهنگ در نظر گرفته ایم؛ به این ترتیب که اگر نشریاتی با درج صفحات، ستون ها یا ضمایم ویژه مطالبی را در جهت ارتقای فرهنگ جامعه منتشر کنند، برای آنها امتیاز ویژه ای در تخصیص پارانه ها قائل می شویم و آنها می توانند از حمایت مالی بیشتر برخوردار باشند.

از آنجا که گرایش به کتابخوانی از سنین کودکی شکل می گیرد، نشریات این گروه سنی عهده دار وظیفه مهمی در ترویج کتاب هستند. این حمایت ها متوجه نشریات کودک هم می شود؟ به طور کلی برای نشریات موضوعی، به خصوص نشریاتی که در حوزه کودک و نوجوان منتشر می شوند، امتیازات ویژه ای قائل هستیم؛ چون اعتقادمان بر این است که اگر بخواهیم در همه زمینه ها از جمله مطالعه و کتابخوانی، فرهنگ پایدار داشته باشیم، باید از دوره کودکی و نوجوانی شروع کنیم و به همین خاطر از نشریات حوزه کودک و نوجوان، حمایت ویژه می شود.

برخی کتابخانه های کشور به نشریات دسترسی کافی ندارند و برخی از آنها در سال گذشته گله مند بودند که نشریات به طور منظم برایشان ارسال نمی شود. برای دسترسی مراجعان این مراکز به نشریات چه می توان کرد؟

نهاد کتابخانه های عمومی، نهادی مستقل از وزارت ارشاد است و با سیاست هایی که هیئت امنای نهاد کتابخانه هاتدوین می کند، اداره می شود؛ البته ریاست هیئت امنای نهاد کتابخانه ها با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی است و طبعاً حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در راس هیئت امنای نهاد

اطلاع رسانی کتاب می شود. آیا امکان طراحی سازوکاری برای تبلیغات روشمند و منظم کتاب در نشریات با استفاده از این ظرفیت وجود دارد؟ نمی دانم معاونت فرهنگی چه پیشنهاد پراهمکار مشخصی برای این موضوع در نظر دارد، ولی ایده بسیار خوبی است و می تواند به ترویج فرهنگ مطالعه کمک کند. حتماً اطلاع دارید که مطبوعات مستقل هستند و سازوکار خودشان را در امر آگهی ها دارند، ولی تا آنجا که من مطلع هستم، بسیاری از مطبوعات ما برای تبلیغ کالاهایی که موضوعشان فرهنگ است، تخفیف های ویژه ای قائل می شوند. بنابراین هم ما می توانیم در این زمینه کمک کنیم و هم معاونت فرهنگی می تواند به صورت مستقل توافقنامه هایی را با روزنامه های کثیرالانتشار منعقد کند که با امضای این توافقنامه ها به ارائه تخفیف در درج آگهی های فرهنگی ملزم شوند. ما هم هر کمکی بتوانیم، انجام می دهیم.

یکی از راهکارهای ترویج کتابخوانی، توسعه نشریات فرهنگی است؛ حال آن که بیشتر صفحات روزنامه ها و خبرگزاری ها به اخبار سیاسی و اقتصادی اختصاص دارد. چه راه هایی برای تقویت ابعاد فرهنگی مطبوعات وجود دارد؟

اگر کسانی بخواهند در حوزه فرهنگ، نشریات تخصصی منتشر کنند، خوشبختانه هیئت نظارت با سازوکارهایی که در حال حاضر اتخاذ کرده، آنها و به طور کلی نشریات تخصصی را خارج از نوبت بررسی و برایشان مجوز صادر می کند. نشریاتی هم که موضوع آنها عمومی است، عمدتاً صفحات یا ستون هایی دارند که به مقوله فرهنگ می پردازد. ما با سازوکارهایی که در بخش محتوا برای

می گویند و مطالبی که در آنها درج می شود، برای عموم جامعه قابل فهم است؛ به طوری که شامل مخاطبان مختلف کودک، نوجوان، جوان و بزرگسال و گاهی اوقات موضوعات خاص و نشریات ویژه زنان، خانواده و... می شود. اگر مطبوعات هم از نظر کیفی و هم از حیث صفحه آرایی ارتقا پیدا کنند و مردم به مطالعه آنها عادت کنند، مطالعه مطبوعات، می تواند دروازه ای برای ورود به عرصه مطالعه کتاب شود؛ به عبارت دیگر، اگر از مطبوعات شروع کنیم و مردم را به مطالعه عادت دهیم، خواه ناخواه تعداد کسانی که به مطالعه کتاب روی می آورند، افزایش پیدا خواهد کرد. بحث دیگر، جدا از عادت دادن به روزنامه خوانی، فرهنگسازی در مطالعه است که می تواند موضوعی عام و کلی باشد؛ به این معنا که ترغیب و تهییج مردم به مطالعه هم می تواند شامل کتاب باشد و هم مطبوعات. در بخش کتاب روزنامه های ما می توانند با اختصاص ستون ها، صفحات و ضمایم ویژه، کتاب های خوب را معرفی کنند، خلاصه ای از کتاب را در روزنامه درج کنند و از این طریق مردم را به کتابخوانی تشویق کنند.

کار دیگری که مطبوعات ما می توانند در امر ترویج کتابخوانی انجام دهند، این است که زوایای پنهان و نقاط ضعف این حوزه را به نقد بکشند. این نقدها هم می تواند مورد استفاده مسئولان و دستگاه های فرهنگی کشور قرار گیرد و هم مردم از آنها آگاهی پیدا کنند و به نوعی آسیب شناسی تخصصی در موضوع کتابخوانی صورت گیرد که از طریق آن، از موانع و دشواری ها کاسته می شود. بخشی از پارانه کتاب، صرف تبلیغات و

کار آزموده است و دقیق و نگاهی اطمینان بخش دارد. نگاه حرفه ای او به رسانه، نه فقط ناشی از مسئولیت کنونی وی در سمت معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بلکه حاصل بیش از دو دهه حضور او در عرصه مدیریت رسانه ای کشور از جمله سال های طولانی عضویت در شورای سردبیری روزنامه کیهان است. ملکیان که پیش از حضور در مسئولیت معاونت مطبوعاتی و اطلاع رسانی، معاونت حقوقی و امور مجلس این وزارتخانه را به عهده داشته، معتقد است که مطبوعات علاوه بر کارکردهای گسترده خود و ارتقای سطح مطالعه در کشور، می توانند دروازه ورود مردم به عرصه کتابخوانی باشند.

با توسعه مطبوعات، حجم قابل توجهی از آمار مطالعه در کشور به این حوزه اختصاص پیدا کرده است. این موضوع چه تاثیری در رشد کتابخوانی دارد؟

کاری که دستگاه های فرهنگی ما و رسانه ها باید انجام بدهند این است که فرهنگ مطالعه را در سطح جامعه بالا ببرند و کاری کنند که انسان همان طور که برای تامین حوائج مادی و نیازهای جسمی تلاش می کند، برای تامین نیازهای روحی هم بکوشد که یکی از این نیازها مطالعه است. باید کاری کنیم که مردم از میان ساعاتی که در شبانه روز به رفع حوائج گوناگون اختصاص می دهند، بخشی را هم برای مطالعه در نظر بگیرند. به خصوص که مطبوعات به زبان مردم سخن

دانشجویان و اساتید دانشکده ادبیات دانشگاه تهران خواستار شدند

نمایشگاه دائمی کتاب در دانشگاه ها

از جمله برنامه هایی که به مناسبت هفته کتاب برگزار شد، نمایشگاه و فروشگاه کتاب های دانشجویی در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران بود.

این نمایشگاه ۲۸ آبان ماه فعالیت خود را آغاز کرد و طبق برنامه های اعلام شده قرار بود به مدت سه روز برگزار شود اما به دلیل استقبال دانشجویان و استادان، مدت برگزاری آن تا ۷ آذر تمدید شد.

غرفه های این نمایشگاه به انتشارات فکر روز، طرح نو، هرمس، حکمت، ماهی، دانشگاه تهران، حکمت و فلسفه ایران و آگاه اختصاص داشت. نکته جالبی که در این نمایشگاه و فروشگاه به چشم می آمد، غرفه ای با نام زنده یاد قیصر امین پور بود که به همت دانشجویان دانشکده ادبیات برپا و در آن آثاری از امین پور به نمایش گذاشته شده بود.

در حالی که اکثر ناشران شرکت کننده در این نمایشگاه از نحوه برگزاری و استقبال از آثارشان رضایت داشتند اما از ضعف تبلیغات و اطلاع رسانی گله مند بودند.

از تعداد عنوان کتاب هایی که در این نمایشگاه عرضه شده بود آمار دقیقی در دست نیست اما تقریباً ۹۰۰ عنوان کتاب در حوزه های گوناگونی چون ادبیات، عرفان و فلسفه، زبان شناسی، جامعه شناسی، حسابداری و هنر ارائه شده بود.

فرزانه نجفی، مسئول اجرایی نمایشگاه، برپایی این نمایشگاه را حاصل طرحی دانست که چندی پیش در ۸ بند تنظیم و به وزارت ارشاد ارائه کرده بود که آخرین بند آن به نمایشگاه و فروشگاه کتاب مربوط می شد.

نجفی درباره نحوه گردآوری کتاب هادر نمایشگاه گفت: «جمع آوری این کتاب های بیشتر از طریق آشنایی با ناشران انجام شد و طی صحبت هایی که صورت گرفت قرار بر این بود که آنها برای مدت سه روز کتاب ها را به نمایشگاه بفرستند اما به خاطر استقبال و درخواست دانشجویان و استادان، مدت برگزاری نمایشگاه تمدید شد و ناشران نیز با این امر موافقت کردند.»

طی چند روز برگزاری این نمایشگاه، علاوه بر دانشجویان، استادان صاحب نامی همچون دکتر ابراهیمی دینانی نیز از آن بازدید به عمل آوردند.

دکتر هادی استاد گروه ادبیات فارسی نمایشگاه ها را جزو لاینفک دانشکده ها دانست و متذکر شد که این نمایشگاه ها باید به طور دائم برگزار شود نه این که به شکل دوره ای و با مناسبت های خاص.

دکتر طهماسبی معاون امور دانشجویی و استاد زبان و ادبیات عرب هم برپایی این نمایشگاه را کاری مثبت و ارزنده یاد کرد. او همچنین در ارتباط با هدف برپایی نمایشگاه ذکر کرد: «از دیرباز در این اندیشه بودیم که استادان و دانشجویان چیزی با ارزش تر از کتاب وجود ندارد و کتاب ها زمانی مفهوم می یابند که در یک مکان و در کنار هم چیده شوند، درست همان طور که کلمات وقتی کنار هم چیده شوند، معنا می یابند.»

وی افزود: «از سال های پیش به وزارت ارشاد پیشنهاد

به توسعه و گسترش کتابخانه ها از حیث کمی و کیفی و ترویج امر مطالعه کمک کند. در مورد خرید مجلات برای کتابخانه ها هم که در ماه های گذشته برخی از نشریات از کاهش آن گله مند بودند، تا آنجا که من اطلاع دارم، کمیته ای در نهاد کتابخانه ها مسئول خرید کتاب و اشتراک مجلات برای کتابخانه ها است. ممکن است در برهه کوتاهی کندی ای در روند حرکت این کمیته به وجود آمده باشد، ولی اخیراً که من پیگیری کردم، این کمیته کاملاً فعال است و خرید و اشتراک نشریات را به صورت فعال پیگیری می کند. اگر این کمیته از معاونت مطبوعاتی بخواهد که ما هم در امر گزینش یا خرید مجلات حضور داشته باشیم، با کمال میل همراهی خواهیم کرد و تصمیم داریم که مطبوعات در جامعه، چه از نظر کمی و چه از لحاظ کیفی گسترش پیدا کنند و طبیعتاً یکی از راه های این گسترش، ورود نشریات، مجلات و ماهنامه ها به کتابخانه های عمومی و آشنایی مردم با آنهاست.

معمولاً در حوزه رویدادهای سیاسی، اقتصادی و ورزشی شاهد حضور پررنگ خبرنگاران کشورمان در گوشه و کنار جهان هستیم. حضور خبرنگاران کتاب نمایشگاه ها و جشنواره های جهانی کتاب را تا چه حد ضروری می دانید؟

جا دارد همان طور که در سایر موضوعات یا جشنواره ها خبرنگاران اعزام می شود، در مورد کتاب هم این زمینه را فراهم کنیم که خبرنگاران این حوزه در نمایشگاه ها و جشنواره های مرتبط با کتاب حضور پیدا کرده و موضوعات مطرح در این گونه مراسم ها را به مخاطب ایرانی منعکس کنند.

بخشی از اعزام خبرنگاران توسط خود مطبوعات صورت می گیرد و گاهی هم خود دستگاه های فرهنگی که در این گونه نمایشگاه ها فعالیت دارند، کمک و حمایت و هزینه های حضور خبرنگاران را تامین می کنند. ما هم در معاونت مطبوعاتی می توانیم مشارکت داشته باشیم و آمادگی حمایت را داریم.

انتشار یک کتاب جقدر ارزش خبری دارد؟ آیا می توان تصور کرد که تالیف یا نشر یک کتاب خاص، تیتراژ اول یک روزنامه را به خود اختصاص دهد؟

این موضوع بستگی به مدیر مسئول و سردبیر و به طور کلی گردانندگان آن روزنامه دارد که اهمیت خبر را بر اساس ویژگی هایی که خبر باید داشته باشد، چگونه تعریف کنند. ولی من دیده ام که برخی روزنامه ها، مقولات فرهنگی، از جمله کتاب را بارها منعکس کرده اند، حتی تیتراژ اول خود را به آن اختصاص داده اند، اما این که یک کتاب خاص را تیتراژ اول کنند، ندیده ام.

هر چند این اتفاق در حد دو یا سه ستون در صفحه اول روزنامه ها افتاده است و حتی برخی روزنامه ها، صفحات یا ستون هایی دارند که در آنها کتاب هایی را که از نظر آنها اهمیت بالاتری دارد، بررسی یا نقد می کنند و این خود به بحث نشر کتاب و مطالعه کمک می کند.

تبلیغات و اطلاع رسانی در حوزه کتاب ابراز ناخرسندی کرد.

انتشارات طرح نو که مسئولیت فروش چند انتشارات دیگر را نیز برعهده داشت با ۱۵۰ عنوان کتاب در نمایشگاه شرکت کرده بود که اغلب آنها در حوزه فلسفه و علوم اجتماعی تالیف و ترجمه شده بود.

انتشارات هرمس هم با بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب در حوزه های زبان شناسی و فلسفه در این نمایشگاه حضور یافته بود.

انتشارات حکمت و ماهی نیز به ترتیب ۶۰ و ۹۰ عنوان کتاب در زمینه های فلسفه، ادبیات و علوم انسانی به نمایشگاه آورده بودند.

انتشارات حکمت و فلسفه ایران با ۴۳ عنوان کتاب فلسفی در نمایشگاه شرکت کرده بود.

انتشارات آگاه که ظاهراً بیشترین کتاب ها را در نمایشگاه شرکت داده بود، ۸۴۰ نسخه در ۲۴۰ عنوان کتاب را در معرض بازدید قرار داد.

در عین حال این انتشارات کتاب هایی را ارائه داد که در حوزه های متنوعی چون نمایشنامه، هنر، زبان شناسی، علم و آموزش و پژوهش و... تالیف و ترجمه شده بودند.

تمامی کتاب های نمایشگاه با تخفیف ۲۰ درصدی فروخته شدند که این مقدار از نظر نجفی مبلغ قابل توجهی نیست و باید تدابیری اندیشیده شود تا دانشجویان بتوانند با تسهیلات بیشتری کتاب تهیه کنند.

نمایشگاه کتاب دانشکده علوم انسانی که امسال برای اولین بار برپا شد، قرار است در سال های آینده به صورت دوره ای برگزار شود. در این ارتباط با ناشران نیز توافق به عمل آمده تا از سال بعد کتاب ها را با تخفیف ۳۰ درصدی ارائه دهند.

در آخرین روز برگزاری نمایشگاه هم ناشران دو سری کتاب را برای اهدا به کتابخانه دانشکده علوم انسانی اختصاص دادند البته از قیل فهرستی از کتاب های مورد نیاز دانشگاه تهیه شده بود که در اختیار ناشران قرار گرفت.

داده بودیم تا با طرحی موافقت کنند که بر اساس آن دو طرف تالار فردوسی به نحوی ساماندهی شود که بتوان یک نمایشگاه کتاب دائمی در حوزه علوم انسانی را در آن برگزار کرد.»

محمدرضا ریخته گران استاد فلسفه دانشگاه تهران هم که در این نمایشگاه حضور داشت از استقبال خوب بازدیدکنندگان گفت و افزود: «برای برپایی نمایشگاه هانیازی به مناسبت خاصی نیست. نمی توان منتظر ماند تا مناسبتی پیش بیاید و نمایشگاهی برپا شود. کتاب مقوله ای است که برای مورد توجه قرار گرفتن نیازی به مناسبت و تشریفات ندارد.»

ریخته گران از نحوه برگزاری نمایشگاه ابراز خرسندی کرد و گفت: «مدت ها بود در فکر تهیه کتاب هایی بودم که در بازار موجود نبود اما در این نمایشگاه توانستم همه آنها را تهیه کنم.»

هایده لاله، استاد گروه باستان شناسی هم از دیگر استادانی بود که در نمایشگاه حضور داشت. لاله اتفاق های خوبی را در حوزه ادبیات در حال اتفاق می بیند. او دانشگاه را جایی می داند که طیف های سنی مختلفی در آن به فعالیت می پردازند. وی برگزاری نمایشگاه در میان افراد این طیف های مختلف را عاملی می داند که می تواند در شناخت اولیه افراد از مفاهیم و کتاب های خوب بسیار تاثیر گذار باشد.

فرزانه نجفی درباره برگزاری این نمایشگاه گفت: «نمی خواستم این کار چون دیگر کارهایی که در حوزه کتاب صورت می گیرد به صورت گذرا و شعاری باشد. بنابراین تمام سعی خودم را برای بالا بردن کیفیت نمایشگاه با دعوت از ناشران مطرح و برگزیده صرف کردم.»

ناشرانی که در این نمایشگاه شرکت داشتند نیز از تعداد عناوین کتاب ها و تعداد نسخه ها و میزان فروش و استقبال مردم طی چند روز برگزاری آماري ارائه دادند.

انتشارات فکر روز حدوداً ۲۱۰ عنوان کتاب به بازدیدکنندگان عرضه کرد که بیشتر در زمینه عرفان و فلسفه بود. مسئول فروش این انتشارات از نحوه

www.bustaneketab.com

تازه های نشر از طریق پیام کوتاه با ارسال (SMS)

شماره همراه خود به شماره ۱۰۰۲۱۵۵۵ مشترک

این شبکه گرد بدواز تازه های نشر مونسه مطلع شوید

انتشار هر هفته کتاب

در حوزه اندیشه اسلامی

نویسندگان از ضرورت تشکیل بنیاد ادبیات داستانی می گویند

همه داستان نویسان زیر یک چتر

چندی پیش، مدیر عامل موسسه خانه کتاب از تشکیل بنیادی به نام «بنیاد ادبیات داستانی» خبر داد. هم اکنون اساسنامه این بنیاد در حال تدوین است و بنا به اظهارات علی شجاعی صائین، مدیر عامل موسسه خانه کتاب، پس از تدوین این اساسنامه که با مشورت تعدادی از دست اندرکاران حوزه ادبیات داستانی تهیه شده است، مسائل حقوقی و مالی آن به جریان خواهد افتاد.

شجاعی صائین پیشتر در این زمینه توضیح داده بود: «این بنیاد با ثبت رسمی، جزو ساختار رسمی قرار می گیرد و دارای هویت مستقل می شود و متخصصان این حوزه، مدیریت آن را به عهده می گیرند.»

وی همچنین تاکید کرده بود که انجام کارهای علمی، نقد داستان، برگزاری نشست های تخصصی و پیش بینی جایزه های ویژه و ورود به حوزه ترجمه آثار ادبی فاخر ایرانی، از جمله اهداف بنیاد ادبیات داستانی خواهد بود.

هم اکنون در آستانه تشکیل نخستین جلسه هیات امنای این بنیاد، ایده تشکیل چنین نهادی، ضرورت ها و بایسته ها و کارکردهای مفید آن را با چند تن از اهالی فرهنگ و قلم در میان گذاشته ایم.

جای خالی این بنیاد احساس می شد

محمدرضا سرشار، داستان نویس، معتقد است که جای خالی یک متولی قانونی و رسمی برای ادبیات داستانی ایران احساس می شد. هرچند او متولی را به معنی قیم و سرپرست نمی داند. به باور او متولی بیشتر به معنای حامی و برنامه ریز است. وی در این زمینه می گوید: «وقتی می گویم متولی، به معنی این نیست که هر داستان نویسی باید تحت پوشش این مرکز باشد تا بتواند کار کند. نویسنده نیاز ندارد تحت پوشش جایی باشد، اما باید مرکزی وجود داشته باشد که اگر نویسنده تشخیص داد به کمک و راهنمایی و حمایت نیاز دارد و یا می تواند فعالیتی تاثیر گذار انجام دهد، به آن مراجعه کند.»

سرشار ایجاد چنین نهادی را دارای سابقه تاریخی می داند، اما به باور او فعالیت هایی که تا به امروز در راستای چنین اهدافی صورت گرفته، به هیچ عنوان راضی کننده نبوده است. این نویسنده معتقد است به نهادی غیر سیاسی و بدون تاریخ مصرف نیاز داریم تا بتواند همواره فعالیت های مثبتی در زمینه فعالیت خود عرضه کند. او در این مورد می گوید: «وزارت ارشاد سال ها پیش اقدام به تاسیس دفتر ادبیات داستانی کرد، اما این دفتر به غیر از دوره هایی کوتاه و مقطعی، عملکرد مثبتی ارائه نداد و به محلی برای حرام کردن بودجه تبدیل شد که یکی از اقدامات خوب دولت فعلی، تعطیل کردن این دفتر بود. امروزه به عنوان جایگزین این دفتر، به تشکیلاتی با نگاه گسترده تر نیاز است که متکی بر یک شخص نباشد و وظایف آن روشن تر و مشخص تر تعریف شده باشد؛ بنیادی که علاوه بر سواد و اشراف گردانندگان، به ارزش های انقلاب و اسلام نیز وفادار باشد.»

سرشار همچنین برای افرادی که به عنوان هیات امنای چنین بنیادی مشغول به فعالیت می شوند، توصیه هایی دارد: باید فارغ از سیاست بازی باشند، باید دقت لازم را داشته باشند، افراد متعددی باشند، ادای روشنفکری در نیاروند، به آرمان های اسلام و انقلاب و نظام، معتقد و وفادار باشند و به آن افتخار کنند، اشراف کافی به ادبیات داستانی ایران و جهان داشته باشند، توانایی نقد و تحلیل و پژوهش داشته باشند، طرح و برنامه داشته باشند و دستمایه گروه بازی

و فرقه بازی قرار نگیرند.

او لزوم عمل به این توصیه ها را با چند جمله مشخص می سازد. فرصت ها کم است، نباید راه های رفته را دوباره آزمون، باید نتایج کار، یادست کم بخشی از آن در دو سال آشکار شود. او نگران تکرار گذشته هاست و ضمن این که از چنین تصمیمی حمایت می کند، از به بیراهه رفتن آن نیز بیمناک است. حال که چنین اراده ای شکل گرفته تا سر و سامانی به ادبیات داستانی ببخشد، دریغ است که هرز برود. وی در پس این نگرانی ها و توصیه ها، برای هنگامی که نهال بنیاد ادبیات داستانی جوانه کرد نیز پیشنهادهایی دارد. او می گوید که بنیاد باید برای شناسایی متون مادر در زمینه ادبیات داستانی، از جمله متون مادری که با فرهنگ دینی رابطه دارند، سرمایه گذاری کند و این را برای بنیاد ضروری می داند. همچنین به باور او، شایسته است که داستان های معنوی، دینی و توحیدی در جهان شناسایی شوند و پژوهش هایی در مورد آنها انجام شود. اما سرشار تاکید دارد که بنیاد خود وارد کار های کوچک یا خرده کاری نشود و در این رابطه، افق وسیع و دید باز پیشنهاد او است.

همه زیر یک چتر

فیروز زنوزی جلالی، نویسنده دیگری است که طرح تشکیل بنیاد ادبیات داستانی را، راهکاری برای حل معضلات این حوزه می داند. به باور او چنین نهادی می تواند فعالیت ها و کارکردهای بالایی داشته باشد و ابتدایی ترین قدم برای این بنیاد همان تدوین اساسنامه است.

زنوزی جلالی بیش از آن که به اصل پیدایش و ماهیت شکل گیری بنیاد ادبیات داستانی توجه نشان دهد، به پس از تشکیل آن می اندیشد. او حرف ها و پیشنهادهای فراوانی را مطرح می کند و به باور او پیگیری و عملی ساختن آنها، مناسب و شایسته بنیادی است که نام ادبیات داستانی را بر خود دارد.

اما در ابتدا و پیش از مطرح کردن نظرات خود در مورد عملکردهای بنیاد مسئله آسیب شناسی را مطرح می کند؛ نوعی آسیب شناسی که در سطح کلان صورت

بگیرد و تمام زمینه ها را شامل شود. او می گوید: نگاه این بنیاد و وظایف آن باید وسیع و فراخ منظر باشد. شاخه های متنوعی را برای فعالیت در زمینه ادبیات داستانی در نظر بگیرد ولی در سطح کلان حرکت کند. او البته توصیه بزرگ دیگری نیز دارد. همه را زیر چتر بگیرد. به باور او همه باید بتوانند به این بنیاد مراجعه کنند و کمبودها و نیازهای خود را مطرح کنند و یا پیشنهادهای خود را پیگیری کنند.

زنوزی پس از این که خیالش از تشکیل بنیادی که چتر آن بر سر تمام ادبیات داستانی کشور باشد آسوده شد، نظرات و پیشنهادهای خود را به اختصار می گوید. اولین حرفی که می زند از اختلاف است؛ از اختلاف ناشر و نویسنده. یکی از وجوهی که بنیاد ادبیات داستانی توانایی و شایستگی پیگیری آن را داراست، پیگیری اختلاف احتمالی نویسنده و ناشر است. بنیاد نباید بگذارد حقی از اهالی ادبیات داستانی ضایع شود و هرگاه نویسنده ای احساس کمبود کرد، باید جایی باشد که او احساس کند تحت حمایت است. زنوزی جلالی، کارکردهای دیگری نیز برای بنیاد ادبیات داستانی بر می شمرد. آهدای وام و حمایت مالی برای انتشار آثار فاخر و بزرگ، هم سویی و هماهنگی ادبیات داستانی کشور، سر و سامان دادن نشست ها و بزرگداشت های ادبی در داخل و خارج از کشور و پاسداری از حقوق مادی و معنوی اهل قلم.

این نویسنده حرف دیگری هم دارد. بحث مجوز و مشکلات و کاستی هایی که هر از گاهی موجب حرف و حدیث هایی می شود و اختلافاتی را به وجود می آورد. زنوزی جلالی معتقد است بنیاد ادبیات داستانی می تواند نقطه پایانی این مشکلات باشد. بنیاد ادبیات داستانی می تواند به عنوان رابطی بین وزارت ارشاد و ناشران عمل کند. راهنمای فنی و تخصصی ارشاد باشد و برای رفع ابهامات و سوء تفاهم های احتمالی در بحث مجوز بکوشد. در واقع یک فعالیت هماهنگی برای حل کاستی هایی که تا به امروز بوده است.

رسانه ها در خدمت ادبیات

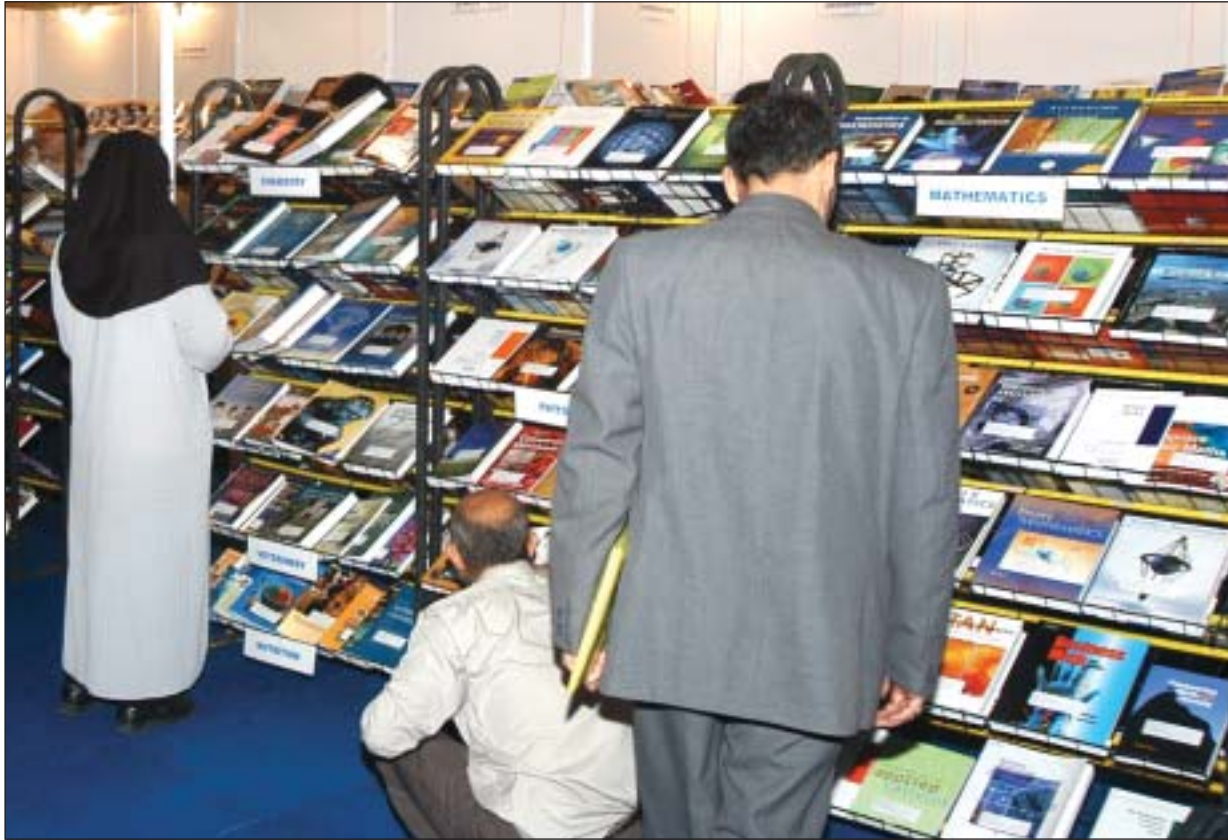
راضیه تجار نویسنده دیگری است که از این بنیاد انتظاراتی دارد. او معتقد است که جای خالی چنین نهادی کاملاً احساس می شود و ادبیات داستانی کشور نیاز به ساماندهی دارد.

تجار کمتر نگران به بیراهه رفتن بنیاد ادبیات داستانی است و بیش از آن دو بر هدفمند بودن این طرح تکیه دارد. برداشتن گامی بلند برای ادبیات داستانی ایران، نیازمند هدفی واضح، روشن و واقع گرایانه است.

اما تشابه تجار با دو نویسنده دیگر در این نکته است که همانند آن دو، از این بنیاد انتظار حمایت از نویسندگان و اهالی این حوزه را دارد. نویسنده از آهن ساخته نشده، او مملو از تفکر و احساس است و قلبی آسیب پذیر دارد. باید در مورد نیاز های اهل قلم مطالعه صورت بگیرد و به آن توجه شود. نویسنده «جای خالی آفتابگردان ها» جای نویسندگان شهرستانی را در قلب ادبیات داستانی ایران خالی می داند. انتظار دیگر او از بنیاد ادبیات داستانی به همین موضوع مربوط است. به عقیده او، اگر بنیاد که بنیادی با نام ادبیات داستانی تشکیل شود، باید همانند ادبیات داستانی وسیع باشد. شناسایی، حمایت و شناساندن تمام نویسندگان فارسی زبان در تمام شهرها و شهرستان های کشور به باور تجار، باید در راس برنامه های بنیاد ادبیات داستانی قرار بگیرد.

ایده شناسایی، حمایت و شناساندن تجار، به نویسندگان شهرستانی خلاصه نمی شود. نوقلم ها آینده ادبیات کشور ما هستند. توجه به آنها یعنی توجه به فردای ادبیات.

و دیگر حرف های تجار از این جمله های او قابل درک است. صندوق حمایت از نویسندگان دایر شود، از ترجمه آثار نویسندگان ایرانی حمایت شود، تعامل بین نویسندگان ایرانی و غیر ایرانی برقرار شود و خلاصاً شناسایی شود و برای رفع آنها کار کارشناسی صورت بگیرد.

برگزاری یکصد و دوازدهمین نمایشگاه کتاب استانی در ایلام

پرواز کتاب ها به غرب ایران

حمایت مدیران استان

برای برپایی پنجمین نمایشگاه کتاب استانی علاوه بر حمایت معاونت فرهنگی، همکاری موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی و آمادگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و در عین حال ادارات و دستگاه‌های متعدد استان ایلام همکاری کردند که از جمله آنها استانداری و شهرداری، شورای اسلامی شهر و... بود که به اعتقاد مدیر کل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، این همکاری‌ها و نگاه فرهنگی به هفته کتاب بازمی‌گردد. علی محمد آزاد استاندار ایلام که نقش موثری در برگزاری هر چه بهتر نمایشگاه داشت ضمن اشاره به این که ایلام جزو استان‌های فرهنگی کشور است گفت: «خوشبختانه اعتبارهای زیادی برای بخش فرهنگی ایلام هزینه شده که نسبت به قبل بی سابقه بوده است.»

توسعه کتابخوانی

یکی از غرفه‌های موجود در نمایشگاه کتاب استان ایلام در کنار ده‌ها غرفه اختصاص یافته به ناشران، غرفه امور کتابخانه‌های عمومی استان بود. در این غرفه ضمن ارائه خدمات مختلفی چون چاپ مقالات نرم‌افزار نمایه، اطلاعاتی در خصوص کتابخانه‌های استان به بازدیدکنندگان ارائه شد.

متفاوت دیگری در حوزه کتاب و کتابخوانی در محل نمایشگاه و کتابخانه‌های استان اجرا شد که از جمله آنها تقدیر از کتابداران نمونه استان، اهدای کتاب، تجلیل از مولفان استان و... بود.

۴۰ درصد تخفیف

شاید یکی از مهم‌ترین نکاتی که باعث شد نمایشگاه‌های کتاب استانی امسال با نمایشگاه‌های سال‌های قبل تفاوت داشته باشند مقدار تخفیفی بود که بازدیدکنندگان می‌توانستند از آن بهره‌مند شوند. در نمایشگاه‌های کتاب استانی امسال بازدیدکنندگان می‌توانند ۴۰ درصد تخفیف در کتاب‌ها داشته باشند که ۲۰ درصد آن از طریق خرید بن کتاب و ۲۰ درصد توسط ناشر محاسبه می‌شود.

در استان ایلام نیز کتاب‌ها با ۴۰ درصد تخفیف عرضه شد و تمام ۲۰ درصد تخفیف در تهیه بن‌ها را معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متقبل شد.

شایان ذکر است نیمی از این ۲۰ درصد یارانه را معمولاً خود استان‌ها متقبل می‌شوند اما نگاه حمایتی از استان ایلام باعث شد تا تمام این یارانه از طرف معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پرداخت شود.

تبلیغ نمایشگاه کتاب

هفته گذشته تقریباً همه اهالی شهر ایلام از برپایی نمایشگاه کتاب در محل مجتمع فرهنگی و هنری ایلام مطلع بودند. گرچه بخشی از این اطلاع‌رسانی به صورت شفاهی و از طریق افراد خانواده و یا دوستان و آشنایان صورت گرفت اما بیشتر از تبلیغات شهری موثر واقع شد.

تقریباً در اغلب خیابان‌ها و میدان‌های شهر ایلام پوستر و یا آویزی را می‌شد یافت که خبر از برپایی نمایشگاه کتاب می‌دادند و همین امر باعث شد تا استقبال از نمایشگاه بسیار چشمگیر باشد هر چند شاید بخشی از بازدیدکنندگان نمایشگاه از این امکان به عنوان یک تفریح استفاده کرده باشند؛ اما چه تفریحی بهتر از چرخیدن در راهروهای یک نمایشگاه کتاب و برحسب اتفاق دیدن کتابی و خرید آن و مطالعه.

اسلامی آمادگی کامل برای همکاری با این استان را دارد. وی با اشاره به دور دوم سفر استانی هیئت دولت به ایلام از مسئولان استان خواست این مسئله را پیگیری کرده و جزو مصوبات دولت مدنظر قرار دهند.»

گسترش فضای نمایشگاه

حجت الاسلام ملکی مدیر کل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی که معتقد است نمایشگاه کتاب می‌تواند یکی از مهم‌ترین رویدادهای فرهنگی استان باشد در خصوص نمایشگاه کتاب امسال گفت: «با توجه به استقبال که طی سال‌های گذشته از نمایشگاه صورت گرفت تلاش کردیم تا نمایشگاه امسال از لحاظ کمی و کیفی ارتقا پیدا کند که نتیجه‌اش افزایش تعداد ناشران و همچنین گسترش فضای نمایشگاه است.» وی افزود: «یکی از مشکلاتی که در استان ایلام برای اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری با آن مواجه هستیم نبود محل نمایشگاه‌هاست که در صورت ایجاد این امکان، شاهد گسترش برنامه‌های مختلف هستیم.»

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ایلام در بخش دیگری از سخنانش به موضوع اجرای برنامه‌های جنبی در نمایشگاه کتاب اشاره کرد و گفت: «امسال علاوه بر دایر کردن غرفه‌هایی چون غرفه اتحاد ملی و انسجام اسلامی، غرفه کودکان و... در عین حال همه روزه برنامه‌های مختلفی در محل نمایشگاه برپا شد.»

اجرای نمایش صحنه‌ای، نقد کتاب، قصه‌گویی و نقد ادبیات داستانی حوزه کودک و نوجوان، برپایی مراسم روز کتاب و کتابدار و اطلاع‌رسانی، اجرای موسیقی سنتی و نشست نمایندگان مجلس شورای اسلامی استان ایلام از جمله برنامه‌هایی است که همزمان با برپایی نمایشگاه کتاب استان ایلام اجرا شد.

حجت الاسلام ملکی ضمن اظهار خرسندی از این که نمایشگاه کتاب همزمان با هفته کتاب برگزار شده است گفت: «در همین ایام با همکاری امور کتابخانه‌های عمومی استان، برنامه‌های متنوع و

یکصد و دوازدهمین نمایشگاه کتاب استانی با حضور چند صد ناشر از سراسر کشور در غربی‌ترین استان کشور برپا شد. استان ایلام در ماهی که گذشت میزبان نمایشگاه بزرگ کتاب استانی بود تا طی یازده سال اخیر پنج مرتبه از شکل‌گیری چنین رویداد فرهنگی مهمی سهم برده باشد.

اولین نمایشگاه کتاب استانی ایلام اسفند ماه سال ۱۳۷۵ در مجتمع فرهنگی و هنری ایلام برپا شد که در آن نمایشگاه صرفاً ۱۵ هزار عنوان کتاب در معرض دید مخاطبان قرار گرفت.

دومین نمایشگاه کتاب این استان در سال ۱۳۷۷ با حضور ۳۰۰ ناشر برگزار شد و ۳۰ هزار نفر از این نمایشگاه بازدید کردند و ۵۰ میلیون تومان هم کتاب خریداری کردند. برپایی سومین نمایشگاه بزرگ کتاب استان ایلام به سال ۱۳۸۱ همزمان با هفته کتاب بازمی‌گردد. در این نمایشگاه آمار کتاب‌های موجود در مقایسه با اولین نمایشگاه دوبرابر شده به صورتی که ناشران حاضر در این نمایشگاه حدود ۳۰ هزار عنوان کتاب در معرض دید و استفاده بازدیدکنندگان قرار دادند.

از این نمایشگاه حدود ۱۰۰ هزار نفر بازدید کردند و براساس آمار موجود بالغ بر یکصد میلیون تومان کتاب از این نمایشگاه خریداری شد.

چهارمین نمایشگاه کتاب استان ایلام دو سال قبل یعنی در سال ۱۳۸۴ و در همان محل همیشگی یعنی مجتمع فرهنگی و هنری ایلام شکل گرفت.

استقبال از این نمایشگاه بسیار قابل توجه بود به صورتی که چهارمین نمایشگاه کتاب استان ایلام بالغ بر ۲۰۰ هزار بازدیدکننده داشت البته حضور ۴۰۰ ناشر در این نمایشگاه نکته مهم دیگری است که می‌توان به آن اشاره داشت.

روند رو به رشد نمایشگاه‌های کتاب در استان ایلام این انتظار را برای مردم ایجاد کرده بود که سال قبل شاهد برپایی پنجمین نمایشگاه کتاب استانی باشند اما مشکلات موجود باعث شد تا نمایشگاه پنجم این استان با یک سال وقفه از ابتدای هفته قبل یعنی ۲۶ آبان ماه راه‌اندازی شود.

همان‌طور که انتظار می‌رفت تعداد ناشران در این نمایشگاه نسبت به سال‌های گذشته افزایش یافت و استقبال از نمایشگاه نیز باشکوه‌تر شد.

همزمانی پنجمین نمایشگاه کتاب استان ایلام با پانزدهمین هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران باعث شد تا این نمایشگاه و برنامه‌های جنبی آن حال و هوای متفاوت و جذابی داشته باشند.

در مراسم اختتامیه این نمایشگاه دکتر محسن پرویز معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همان‌گونه که در نمایشگاه کتاب شیراز به مقوله گسترش فرهنگ مطالعه در مدارس اشاره داشت این بار نیز بر همین امر تاکید کرد و گفت: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آثاری کامل برای تجهیز کتابخانه‌های مدارس کشور را دارد.»

وی افزود: «چنانچه هر استانی نیاز برای تجهیز کتابخانه‌های مدارس به کتاب داشته باشد این وزارتخانه همکاری‌های لازم را انجام خواهد داد.» معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه سخنانش گفت: «در این راستا نمایشگاه ویژه کتاب دانش‌آموزان تشکیل می‌شود تا مدارس و دانش‌آموزان کتاب‌های موردنظر خود را تهیه کنند.»

دکتر محسن پرویز در بخش دیگری از سخنانش در مراسم افتتاحیه پنجمین نمایشگاه کتاب استان ایلام به موضوع گسترش فعالیت‌های فرهنگی در استان ایلام اشاره کرد و گفت: «ایلام به عنوان استان کمتر برخوردار در زمینه توسعه فعالیت‌های فرهنگی و کتابخوانی اولویت داشته و وزارت فرهنگ و ارشاد

دکتر مظاهر مصفا از سال‌ها سرودن و تحقیق می‌گوید

سفر در کوهستان قصیده

مظاهر مصفا متولد ۱۳۱۱ تفرش است اما بعد از تولد به همراه خانواده ساکن قم شد و تحصیلاتش را در این شهرستان آغاز کرد و در حوزه علمیه قم نزد استادانی چون آیت الله نجفی، آیت الله مدرس ماهر خیابانی و... مقدمات خواند. از سال ۳۹ به تهران آمد و در رشته زبان و ادبیات فارسی دکتر گرفت. پس از آن به تدریس در دانشگاه تهران مشغول شد. وی هم‌اکنون حدود ۵۳ سال سابقه تدریس در کارنامه‌اش دارد و هنوز در دانشگاه به تدریس می‌پردازد. دکتر مظاهر مصفا بیش از ۴۳ عنوان کتاب تالیفی دارد که بخشی از این آثار مجموعه شعرهای او را تشکیل می‌دهند. تصحیح «دیوان سنایی»، «کلیات سعدی»، «دیوان نظیری نیشابوری»، «دیوان نزاری قهستانی» و... از جمله آثار اوست. او در عین حال مجموعه شش جلدی «مجمع الفصحاء» اثر میرزاقلی خان هدایت را تصحیح و بازخوانی کرده که انتشارات امیرکبیر آن را چاپ و منتشر کرده است. «پاسداران سخن» در زمینه تحول قصیده و کتاب «با اوست حدیث من» مباحثی در شناخت عرفان از دیگر آثار او محسوب می‌شوند.

آقای مصفا، شما سابقه ۵۳ سال تدریس در دانشگاه‌های کشور را دارید. شما نخواسته‌اید بازنشسته شوید یا دانشگاه...؟

واقعیت این است که من هنوز هم تدریس می‌کنم. در دانشگاه آزاد اراک هم تدریس دارم. یعنی چهار واحد دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی را تدریس می‌کنم. من سه بار بازنشسته شدم. الان هم بازنشسته دانشگاه تهران هستم.

از چه زمانی سرودن شعر را شروع کردید و نخستین مجموعه شعر شما با چه اسمی منتشر شده است؟

من از دوران جوانی و نوجوانی سرودن شعر را شروع کردم و شعرهای من عموماً در قالب کلاسیک است. البته شعر نوبه صورت تمرینی و تفتنی سروده‌ام، ولی منتشر نکردم یعنی خودم را پیرو نیما و شعر نیمایی نمی‌دانم. اولین کتاب‌های من در زمینه شعر در دوران دانشجویی تحت عنوان «سی پاره»، «چهل چکامه» و «ده فریاد» چاپ و منتشر شد. الان هم شعر می‌نویسم ولی چاپ نمی‌کنم. آخرین مجموعه شعر من مربوط به زمانی است که در میدان ژاله تهران آن واقعه خونین اتفاق افتاد و دست به کشتار مردم زدند. در آن ایام «دیوان سنایی» را تصحیح کردم. «کلیات سعدی» را تصحیح و منتشر کردم که با صد و بیست دسته از فهرست نویسی چاپ شد. «کلیات سعدی» که من تصحیح کردم، به لحاظ متن مثل همه متن‌هایی است که از سعدی منتشر شده اما برای اولین بار در ایران بعد از روس‌ها و آلمان‌ها - که فرهنگ وولف را برای شاهنامه تالیف و تدوین کردند - من برای یک مجموعه شعر فارسی فهرست‌نامه تدوین کردم. «کلیات سعدی» اولین فهرست‌نامه نویسی را در ایران پیدا کرد. صد و بیست دسته از کلمات سعدی را فهرست کردم که به درد اهل تحقیق و پژوهش می‌خورد.

گویا «دیوان اشعار نزاری قهستانی» را هم شما برای نخستین بار در ایران تصحیح و منتشر کرده بودید.

اول این را بگویم دیوان «نظیری نیشابوری» را هم

برای اولین بار من در ایران تصحیح و منتشر کردم. دیوان نیشابوری را با نسخه‌های خطی متعددی که فراهم کردم مطابقت دادم و یک تصحیح انتقادی و بدون ایراد ارائه کردم. «دیوان نزاری قهستانی» که مشتمل بر سه هزار صفحه است را هم تصحیح کردم. یک نسخه از دیوان نزاری قهستانی در اختیار من قرار داشت که چاپ سنگی هندوستان بود. «دوره مجمع الفصحاء» میرزاقلی خان هدایت را هم تصحیح کردم. این مجموعه در شش جلد چاپ شده است و تمام فهرست‌ها را دارد. این مجموعه با فهرست‌های متعدد، با حواشی و مقابله شعرهایی نقل شده در دواوین شعراء، در حالتی قابل قبول به بازار عرضه شد. به نظر شما الان در حوزه سعدی شناسی چه آثار خوب و معتبری نوشته و منتشر شده است؟

من در تصحیح «کلیات سعدی» مقدمه‌ای نوشته‌ام که در این مقدمه آثار سعدی را به لحاظ سبک‌شناسی مورد بررسی قرار دادم. فهرست‌های متعددی هم تدوین کردم. اگر این فهرست‌هایی که من فراهم آوردم را با شواهد تطبیق بدهند قطعا در سعدی‌شناسی قدم‌های بلندی برداشته می‌شود. در مورد تصحیح مکرر آثار سعدی که در سال‌های اخیر صورت می‌گیرد، باید گفت تصحیح کلیات سعدی به قلم فروغی هنوز در اوج ارزش قرار دارد. باقی کارهایی که در این زمینه صورت می‌گیرد، با استفاده از تصحیح فروغی است. من در تصحیح کلیات سعدی هیچ ادعایی ندارم اما مقدمه‌ای صد و چند صفحه‌ای در سبک آثار سعدی نوشته‌ام که به کار اهل تحقیق می‌آید. فهرست‌هایی هم که از کلیات سعدی استخراج کرده‌ام هنوز مقالات گوناگونی براساس این فهرست‌ها نوشته شده و می‌شود.

«مجمع الفصحاء» میرزاقلی خان هدایت در چه زمینه‌ای نوشته شد؟

«مجمع الفصحاء» تاریخ شعر و شعراست هدایت در این مجموعه شاعران ایرانی از رودکی تا دوران خودش را با نمونه اشعارشان معرفی کرده است. در واقع این مجموعه، مفصل‌ترین تذکره شاعران در زبان فارسی است. اصل این کتاب در دو جلد و قطع رحلی بود که من آن را در شش جلد قطع رفعی تصحیح و منتشر کردم. در چاپ اول که امیرکبیر منتشر کرد چندگونه فهرست برای این کتاب تدوین کردم. بعد حواشی نوشتم. شعرهای متن را با دیوان شاعران مطابقت دادم. خیلی روی این مجموعه کار کردم. اما در چاپ دوم خیلی از مطالب را بدون اطلاع و اجازه من حذف کردند. این مجموعه در واقع مربوط به دوران قاجاریه است. این کتاب دو نسخه چاپی داشت که چاپ سنگی بود و در زمان خود میرزاقلی خان هدایت چاپ شده بود. من این نسخه‌ها را تهیه کردم و هر شعری که در این کتاب آمده بود به اصل دیوان شعرا مراجعه کردم تا اگر اشتباهی رخ داده بود، تصحیح کنم.

دیوان نزاری قهستانی را چگونه پیدا کردید؟

من دیوان نزاری قهستانی را براساس چندین نسخه خطی که از مکان‌های مختلف تهیه شده بود، تصحیح کردم. من این دیوان را برای اولین بار در ایران چاپ کردم. باور می‌کنید که زیر موشک باران تهران در دوران جنگ این نسخه‌ها را فراهم کردم و مدت پنج سال طول کشید تا آن را آماده کنم.

«قصیده هیچ» را در چه دورانی سروده‌اید و به چه موضوعی اختصاص دارد؟

این قصیده مربوط به دوران دانشجویی من می‌شود.

این قصیده به لحاظ مضمون در وصف روزگار خود و رویدادهای آن دوران و نابسامانی‌هایی که در آن زمان در دانشگاه‌های کشور احساس می‌کردم است. کتاب «پاسداران سخن» را در چه شرایطی نوشته‌اید؟

این کتاب جزو اولین مجموعه‌هایی بود که از من چاپ می‌شد. پاسداران سخن در مورد تحول قصیده سرایی به زبان فارسی است. یک جلد از این مجموعه منتشر شده است. من در این مجموعه، قصیده سرایی تا دوران پروین اعتصامی را مورد تحلیل و بررسی قرار داده بودم. در جلد اول تا سبک خراسانی آمده، اما دستنویس مجلدات بعدی که در چمدانی نگهداری می‌شد بر اثر لجاج یکی از استادان ادبیات که از نزدیکان من است به تاراج رفت و پراکنده شد و من هم دیگر نه توان و نه حال و حوصله سابق را داشتم که دوباره آن را بنویسم.

تحول قصیده سرایی را از چه منظر بررسی کرده‌اید؟

تحول قصیده سرایی در ایران هم از نظر موضوع قصاید و هم از نظر ساختار مورد بررسی قرار گرفت. چون قصیده ساختار مشخصی دارد و مطلع و بعد گریز و بعد هم مدح و بعد پایان بندی آن است. در حالی که زبان منوچهری در قصیده با فرخی تفاوت دارد.

عنصری با دیگر قصیده سرایان تفاوت دارد. عنصر مدح در قصایدش بر دیگر عناصر غلبه دارد. در همان اول مطلع شروع به مدح می‌کند. فرخی چند بیت در وصف یار می‌گوید و... منوچهری وجه تغزل را بر قصیده‌اش غالب می‌کند. ذکر معشوق می‌کند و بعد به سراغ ممدوح می‌آید. عنصری ۶۴ قصیده دارد که تمام آنها مدح است. البته عنصری شاعری قوی و استخواندار است ولی در قصایدش به فکر تغزل نیست. اما منوچهری و فرخی این گونه نیستند. فرخی مثلاً از ۲۰۴ قصیده‌ای که سروده شاید دو بیست قصیده‌اش با تغزل آغاز می‌شود. منوچهری تمام ۶۵ قصیده‌اش با تغزل شروع می‌شود.

سرودن شعر را از دوران نوجوانی که همراه پدر به مجلس عرفانی می‌رفتید آغاز کردید؟

بله. من در این جلسات که شب‌های جمعه برگزار می‌شد حضور داشتم. در این جلسات غزل حافظ خوانده می‌شد و مثنوی مولانا خوانده می‌شد. کم‌کم من هم به فکر سرودن شعر افتادم. البته در همان ایام نوحه سرایی هم می‌کردم و برای حضرت امام حسین (ع) و شهدای کربلا نوحه می‌نوشتم.

در قم به مدرسه می‌رفتید؟

بله. مدرسه ما دبستان باقریه در ضلع شمال شرقی مدرسه فیضیه قم واقع شده بود. من از مدرسه گریز یا بودم. مادرم اغلب با کتک مرا تحویل مدرسه می‌داد. در حالی که پدرم صبح که می‌شد و من می‌گفتم مریض هستم، دست روی پیشانی من می‌گذاشت و می‌گفت: «این بچه تب دارد و نمی‌خواهد امروز به مدرسه برود اما وقتی پدر از منزل بیرون می‌رفت، مادر دست مرا به زور می‌گرفت و کشان‌کشان به سمت مدرسه می‌برد. در مدرسه عین‌الله‌خانی بود که به عنوان پیشخدمت مدرسه کار می‌کرد. پدرم هر از گاهی گردو یا بادامی از تفرش برایش می‌آورد تا مواظب باشد که من از مدرسه فرار نکنم ولی من تا جایی که امکان داشت فرار را بر قرار ترجیح می‌دادم.

راستی از بین ۴۳ عنوان کتابی که چاپ کرده‌اید به کدام یک بیشتر علاقه دارید؟

من کتاب «پاسداران سخن» را نوشته‌ام که الان در بازار نیست. پاسداران سخن یک مجموعه چند جلدی است که فقط یک جلد از آن منتشر شده است. در این کتاب پیرامون تحول قصیده کار کرده‌ام. کتاب دیگری هم دارم با عنوان «با اوست حدیث من». این کتاب هم یک مجموعه عرفانی است یعنی چندین مقاله است که در زمان خودش در رادیو هم خوانده می‌شد. برحسب طبع شاعری که من داشتم، نثر این کتاب نثر خاصی است که مورد اقبال آن روزگار قرار گرفت. هیچ یک از این کتاب‌ها مطلقاً تجدید چاپ نشده است.

رمان انقلاب: مختصات، بایدها و نبایدها

بخش پایانی

- مبارزات فکری و قلمی روشنفکران یا مبارزات چریکی و زیرزمینی گروههای شبه نظامی می تواند بخشی از رمان مورد نظر انقلاب باشد، اما همه آن، نه. درست است که مبنای انقلاب اسلامی ما، فرهنگ، باورهای مذهبی و اندیشه است اما رمان مورد نظر نباید به ورطه رمانهای عقاید بغلتد. نوشتن رمان هایی که اساس آنها بر جدل های کلامی و طرح لخم و پوست کنده عقاید به شکل افراطی و خسته کننده است، طیفی وسیع از خوانندگان رمان را، از خواندن چنین آثاری، منصرف می کند. همچنان که هر انقلابی - از جمله، انقلاب ما - آمیزه ای از فکر و اندیشه و عمل است، داستان آن نیز باید چنین باشد. بنابراین، نوشتن داستان هایی با آدم ها و حوادث اندک و بحث ها و جدل های طولانی که اغلب نیز (همچون «زنده باد مرگ» ناصر ایرانی) در مکانها و محیطهای در بسته و به دور از اجتماع بزرگ انسان های انقلابی و غیر انقلابی می گذرد، نمی تواند انتظار دلسوزان این عرصه را بر آورد. داستان حجیم نزدیک به سه هزار صفحه ای «آتش بدون دود» نادر ابراهیمی توانسته است تا حدودی چنین تعادلی را بین این جنبه ها ایجاد کند. هر چند، سمت و سوی آن در نهایت لزوماً آنچه مورد انتظار ماست، نیست و در آن عملاً نام و نشانی از نهضت امام خمینی و انقلاب اسلامی مشاهده نمی شود. از نمونه های خارجی و ترجمه ای «گذر از رنجها» اثر حجیم الکسی تولستوی، شاید مدل مناسب تری برای این کار باشد. این اثر، همچنین به لحاظ آمیختن هنرمندانه انقلاب بلشویکی و جنگ جهانی و جنگهای داخلی نیز نمونه مناسبی است.

- بی تردید داشتن تجربه مستقیم و بی واسطه از اوضاع و شرایط قبل و بعد از انقلاب برای نویسنده رمان انقلاب بسیار مفید و کار ساز است و در شرایط مساوی از نظر توان نویسندگی، اولویت و ترجیح در پرداختن به این مهم با چنین نویسنده ای است. اما این به آن معنا نیست که نویسندگان جوانتری که آن زمان را درک نکرده اند قادر به پرداختن به این کار نیستند. این افراد نیز می توانند با مطالعه متون مناسب و دیدن فیلم های مستند و غیر مستند مربوط به آن زمان، کمبود تجربه شخصی در این باره را به مقدار زیادی جبران کنند. در عین حال نویسندگان گروه اول هم - همچنان که پیش تر نیز اشاره شد - در موارد زیادی از مراجعه به نوشته ها و فیلمهای پیشگفته بی نیاز نیستند.

- نویسندگانی که قصد دارند به نوشتن رمان مورد نظر درباره انقلاب بپردازند، بهتر است داستانهای بلند و رمانواره هایی را که پیش تر در همین موضوع نوشته و منتشر شده است، با دقت و نگاهی منتقدانه بخوانند. این کار حداقل سه فایده می تواند برای آنان داشته باشد: اول بعضی نکاتی را که ممکن است از نظرشان مغفول مانده باشد به یاد می آورند. دوم، متوجه قوتها و ضعفهای آن آثار می شوند؛ و به طور طبیعی خواهند کوشید آن قوتها را در آثار خود داشته باشند و حتی ارتقا دهند و از افتادن به ورطه آن ضعف و نقصانها بپرهیزند. سوم از پیمودن دوباره راههای رفته بپرهیزند و بکوشند در کار خود از زوایایی تازه و متفاوت به موضوع بنگرند و به سهم خود نوآوری هایی داشته باشند.

برخی از این داستانها - صرف نظر از مواضع اعتقادی و سیاسی نویسندگان و درونمایه شان - عبارتند از: «زنده باد مرگ» (ناصر ایرانی)، «حوض سلطون» (محسن مخملباف)، «آتش از آتش» «کلاغ ها و آدم ها»، «یادها» خیر از تغییر فصل می دادند»، «پشه ها» (جمال میر صادقی)، «رازهای سرزمین من» (رضا برهانی)، «آتش بدون دود» (نادر ابراهیمی)، «سیاه چمن» و «اسماعیل» (امیر حسین فردی)، «قطار ۵۷» (رضا رئیسی) و «مدار صفر درجه» و «درخت انجیر معابد» (احمد محمود).

حتی سالیهای اخیر، متغیر باشد. این امر تابع دامنه ای که نویسنده برای کار خود انتخاب کرده و پیرنگی است که برای داستانش ریخته است. اما به نظر می رسد مناسب ترین و به طور نسبی کامل ترین محدوده زمانی برای چنین داستانی، تا پایان جنگ تحمیلی باشد. زیرا - همچنان که همگان مستحضرند - یک دهه اول پس از پیروزی انقلاب، زمان وقوع تحولات بسیار و شگفتی سازی در عرصه انقلاب شد که نقشی اساسی در نمایاندن آن سوی واقعی چهره افراد و جریان های سیاسی و اعتقادی و دوستان و دشمنان واقعی داخلی و خارجی اسلام، انقلاب، نظام جمهوری اسلامی و در کل، کشور و ملت ایران داشت. همچنان که اگر مقاومت جانانه و ایثارگرانه و هوشیاری مردم خداجوی ما در برابر سیل بنیان کن توطئه و تهاجمها - از همه سو - و رهبری خدایی امام خمینی نبود، اینک اثری از انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران و تبعات مثبت و چشمگیری جهانی آن باقی نبود.

۹. چنانچه رمان مورد نظر، سالیان پس از پیروزی انقلاب را نیز دربرگیرد، بسیار خوب خواهد شد اگر گوشه ای از تاثیرهای شگرفی که این انقلاب الهی در سطح جهان، خاصه منطقه ایجاد کرده است نیز نمایانده شود. این کار، مثلاً از طریق سفر یک یا چند تن از قهرمانان اصلی یا مهم رمان به یکی از سرزمین هایی که این تاثیرها در آن نمود بیشتری یافته (مانند لبنان) و حضور طولانی مدت آنان در آنجا و استفاده از شگردهایی از این قبیل میسر می شود؛ کاری که تا حدودی، در داستان «رقص در دل آتش» سعید عاکف، صورت گرفته است.

چند توصیه فرعی

- ادبیات زندان و تبعید (در رژیم گذشته) بخشی از ادبیات داستانی انقلاب است؛ اما به تنهایی برای شکل دهی به رمان انقلاب کافی نیست.

و نمی کند. به عبارت دیگر، از نوعی «واقعیتگرایی متعالی» پیروی می کند. در عین حال که پیوسته مراقب است به ورطه رمانتیسیم یا ایده آلیسم محض فرو نغلتد.

ب) حتی واقعیتگرایی نویسندگان، خود نیز نیک می دانند که نه امکان بازتاباندن تمام واقعیت را در قالب داستان دارند و نه اصولاً لزومی هست که خود را به چنین مشقتی بیندازند. همچنان که نظریه پردازان این مکتب نیز، چنین توصیه نالازمی را به پیروان خود نکرده اند. آنچه در این میان مهم است، هنر ایجاد توهم واقعیت در ذهن و ضمیر مخاطب است. هنر و مهارت واقعی نویسنده در اینجاست که خود را نشان می دهد و باید نشان بدهد.

۷. با توجه به این که انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی، در واقع از ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ آغاز شد و دورانی حدوداً پانزده ساله را به صورت زیرزمینی و مخفی برای رشد و تکوین خود و یک دوران تقریباً یک ساله را به صورت مبارزه آشکار و علنی و همگانی طی کرد تا به پیروزی اولیه و ساقط کردن رژیم دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی دست یافت، به نظر می رسد یکی از بهترین مبداهای زمانی برای رمان این انقلاب، همان ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ باشد. هر چند، در صورت داشتن فرصت و توانایی، نویسنده چنین رمانی می تواند ابتدای زمان رمان خود را تا دورانیهای همچون مشروطه، یا آغاز مبارزات پارلمانی مدرس با رضاخان، یا هنگام اعلام وجود رسمی جمعیت فداییان اسلام یا حضور فعال آیت الله کاشانی در جریان نهضت ملی شدن صنعت نفت نیز عقب ببرد. با این همه، پیرنگ ترین بخش پیش از پیروزی انقلاب چنین رمانی، طبعاً باید به همان پانزده - شانزده سال از ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۷ اختصاص یابد.

۸. زمان انتخاب چنین رمانی می تواند از ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ تا پایان جنگ تحمیلی و ارتحال حضرت امام تا

آنچه در پیش رو دارید، بخش پایانی مقاله ای منتشر شده از استاد محمدرضا سرشار، داستان نویس و منتقد ادبی نام آشنای کشورمان است که علاوه بر کسوت نویسندگی و نقادی، تربیت نسلی از داستان نویسان مطرح امروز کشور را از سال های آغازین انقلاب اسلامی به عهده داشته است. نوشتار حاضر، حاصل تاملات نظری این استاد داستان نویسی در باب بایسته های ادبیات انقلاب اسلامی و نیز آسیب شناسی آثار این حوزه است.

۵. قهرمان اصلی چنین رمانی، ناگزیر باید شخصی باشد که یا از ابتدا به اسلام انقلابی و آرمانهای امام خمینی باور عمیق قلبی داشته باشد، یا آن که در طول داستان، به این اعتقاد برسد. به عبارت دیگر او نمی تواند و نباید فردی تا پایان بی اعتنا یا مخالف و معاند با اسلام و انقلاب باشد. همچنان که در شخصیت های مهم داستان نیز - در صورت وجود تنوع و تکرر آراء و اعتقادات - طبعاً نمی شود چه به لحاظ عده و چه غده، غلبه را به معاندان و مخالفان یا بی اعتنائیان داد.

۶. معنای پیشنهادهای اخیر، البته این نیست که رمان انقلاب مورد نظر ما، به اصطلاح تکثرگرایان (پلورالیست ها)، یک رمان تک صدایی و یک طرفه است که در آن همه چیز نه بر اساس سیر طبیعی تکوین شخصیت ها و روابط واقعی اجتماعی پیش می رود، بلکه همه چیز از قبل، صرفاً بر اساس خواست و تصمیم نویسنده تعیین شده و شکل گرفته است. به عبارت دیگر منظور این نیست که نویسنده به اشخاص و صداهای مخالف - به رغم وجودشان در جامعه - اجازه اظهار نظر و بلندشدن نمی دهد. طبعاً چنین آثاری نمی توانند باور و همدلی خواننده منصف و حق طلب - متعلق به هر طیف فکری و اعتقادی - را به خود جلب کنند. در نتیجه آن برد و تاثیر لازم را در طیفی وسیع از مخاطبان نخواهند داشت. اما - آن چنان که اخیراً در آثار برخی افراد ساده لوح یا استحال شده که جرئت اقرار به وقوع این تحول در خود را ندارند و حتی در آثار داستانی مرتبط با دفاع مقدس مرسوم شده است - از آن سوی بام نیز نباید افتاد. به این معنی که با توجهات سخیف و بی معنای شبه فنی و استدلالهای سستی از این قبیل، نباید رمان انقلاب را به تریبونی مفت و مجانی برای معرفی و تبلیغ افکار و احزاب و جریانهای منحرف و معاند تبدیل کرد. این کار نیز هر چند به نظر، راه رفتن بر لبه تیغ را می ماند و چه بسا بسیار دشوار به نظر می رسد، اما آشنایان به فوت و فن داستان نویسی می دانند که شدنی است و این قدرها هم هراس انگیز نیست.

نوشتن چنین داستانهایی، البته به مراتب دشوارتر از نوشتن داستانهای تک صدایی است. اما به همان نسبت نیز حاصل کار بارها دلنشین تر باورپذیرتر، موثرتر و مانا تر از آب در خواهد آمد و طیف به مراتب وسیع تری از مخاطبان را به خود جلب خواهد کرد.

یک ملاک قضاوت راجع به چنین آثاری این است که داستان، در حالی که چند صدایی و - نسبت به دیگر گرایش های فکری - منصفانه است، برای مخاطبان حق طلب بدآموزی و غلط آموزی ندارد و برآیند کلی محتوایی اش متمایل ساختن دل و اندیشه مخاطبان به حقیقت و حقانیت اسلام، انقلاب اسلامی و ارزشهای آن است.

در این ارتباط نیز دوستان داستان نویس ما خوب است توجه داشته باشند که:

الف) هر مکتب ادبی متعددی که برای ادبیات شأن سازندگی و تعالی بخشی معنوی برای نوع بشر قائل است، در واقعیتگرایی ترین شکل خود، خواه ناخواه، مقداری آرمانگرا نیز هست. یعنی خود را کاملاً و صددرصد، اسیر دست و پا بسته وضع موجود نمی داند.

مروری بر کارنامه ۹ دوره برگزاری کتاب سال ولایت

مسیر سبز

دور بوده است.

بر اساس همین بررسی ها، هنوز برنامه ریزی قابل توجهی برای این بخش از میراث مکتوب انجام نشده است، به طوری که درباره برخی ائمه (ع) حتی یک مقاله هم وجود ندارد، این در حالی است که در برخی زمینه ها تکرار مکررات آزاردهنده است.

همین دبیرخانه از فاصله قابل توجه نشر آثار منتشر شده با نثر معیار سخن می گوید و درخواست ارائه آثار در جامعه ای فاخر را ارائه می کند.

آیت الله جعفر سبحانی نیز با انتقاد از بسیاری از آثار منتشر شده و ضعف در محتوای آنها، خواستار توجه بیشتر در خلق آثار مرتبط با اهل بیت (ع) را شدند. ایشان حتی گام را فراتر نهاده و از متولیان کتاب سال ولایت می خواهند تا خود مستقیماً با پدیدآورندگان از کشورهای مختلف وارد مذاکره و قرارداد شوند تا در تالیف آثار درخور ائمه (ع) و به زبان جامعه امروز اقدام کنند.

به نظر می رسد اگر دبیرخانه کتاب سال ولایت موفق شود به دغدغه های پیش گفته و بسیاری موارد ناگفته جامه عمل بپوشاند، به یکی از مهم ترین دستاوردهای جشنواره های بزرگ کتاب و پژوهش که همانا جهت دهی و ایجاد انگیزه در خلق آثار و تالیفات جدید و ارزشمند و دارای خلاقیت و نوآوری در محتوا و پیام و در نتیجه ایجاد نهضت علمی در کشور و جهان اسلام است، دست یافته است.

کیفی و محتوایی تالیفات دینی بپردازد. نکته مهمی که در سخنان دبیر کتاب سال ولایت و در سخنرانی آیت الله جعفر سبحانی در مراسم کتاب سال ولایت در هفته گذشته به صورت صریح به آن پرداخته شد، هشدار در مورد کیفیت کتاب های مورد بررسی بود به گونه ای که در دوره نهم، هیچ تحقیق برگزیده و تشویقی شناسایی نشد و ارزیابی های دبیرخانه کتاب سال نشان از آن داشت که بخش قابل توجهی از آثار منتشر شده این حوزه از مخاطب و نیازهای مخاطبان

طی ۹ دوره برگزاری کتاب سال ولایت، ۵۶ پدیدآورنده آثار ولایی برگزیده شده اند که آثار دو نفر از آنان در حوزه کودک و نوجوان و ۲۰ نفر دیگر از سایر کشورها بودند.

نکته ای که در بررسی آثار برگزیده دوره های مختلف به دست می آید، سیر معنی دار تغییر آثار برگزیده از تالیفات داخلی به آثار مولفان خارجی است.

در دوره های ۹ گانه کتاب سال ولایت، همچنین از ۶۵ اثر تشویقی تقدیر شد که از میان آنها هفت نفر در حوزه کودک و نوجوان بودند.

یکی از سیاست های محوری دبیرخانه کتاب سال ولایت که از ابتدای شکل گیری آن مورد توجه و اهتمام جدی بوده، جلب همکاری و مشارکت سازنده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و موسسات، نهادها و مراکز فرهنگی و پژوهشی فعال دینی در برگزاری مراسم است به گونه ای که تا کنون هشت نهاد و موسسه شاخص دینی کشور در برگزاری آن مشارکت داشته اند؛ مراکزی همچون موسسه تحقیقاتی امام صادق (ع)، زیر نظر آیت الله جعفر سبحانی، تعاونی ناشران قم، موسسه فرهنگی دارالحديث، زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی ری شهری، بنیاد فرهنگی صدوق یزد، حوزه علمیه گیلان، حوزه علمیه کرمان و دبیرخانه کنگره میراث علمی و معنوی حضرت زهر (س) از جمله این نهادها هستند.

یکی از موسسات و مراکزی که به تحقیق می توان گفت بیشترین همکاری و مشارکت را در راه اندازی و استمرار و تداوم فعالیت های کتاب سال ولایت از ابتدا تاکنون داشته، موسسه آل البیت علیهم السلام لاحیاء التراث با مدیریت اندیشمند فرزانه و خستگی ناپذیر حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی است. موسسه تحت مدیریت ایشان که سابقه سه دهه فعالیت درخشان پژوهشی رادر کارنامه خویش دارد و آثار منتشر شده آن علاوه بر چندین دوره انتخاب به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، حائز رتبه ها و جوایز متعدد علمی در داخل و خارج کشور شده است. به هر حال در یک ارزیابی کلی از ۹ دوره برگزاری کتاب سال ولایت، باید گفت این تشکل که هم از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و هم از سوی قاطبه علما و مراجع تقلید و اندیشمندان و نویسندگان دینی حوزه و دانشگاه مورد حمایت و پشتیبانی است، توانسته علاوه بر ایفای نقش ارزنده تقدیر و تشکر از پدیدآورندگان آثار برتر در حوزه معارف اهل بیت، خود به بیان هشدارهایی نیز در خصوص وضعیت

اهل بیت علیهم السلام چهره های بی بدیل تاریخ بشریت و چهارده معصوم سلام الله علیهم اجمعین عصاره خلقت و خلاصه تمامی عظمت ها و ارجمندی ها هستند. سیره آن بزرگواران یکسر نور، سبیدی، کرامت، هدایتگری و حق نمایی است.

معارف و آموزه های آفتابگون آنان نیز سراسر نیکی و آمیخته با حقایق و حیانی و نشانگر تمام خوبی ها و زیبایی هاست.

بدون تردید شناختن و شناساندن این همه از یک سو افتخارآمیز است و از سوی دیگر در روزگار بازگشت انسان به کرامت و معنویت و سرخوردگی از پلیدی ها، ضرورتی فوری در راستای توسعه فرهنگی و اجتماعی است.

نهاد کتاب سال ولایت که به تازگی برگزاری نهمین دوره کتاب سال ولایت را برگزار کرد با توجه به آنچه به اختصار آمد، سامان گرفت تا اندکی از آن افتخار رارقم زده و دست کم پاسخی به آن ضرورت باشد و برای تشویق و ترغیب پدید آورندگان معارف و آموزه ها و سیره آن بزرگواران زمینه ای فراهم آورد. این جریان به یمن تقارن هفتمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران با میلاد حضرت ولی عصر (عج) در سال ۱۳۷۸ شکل گرفت و در آغازین دوره به کتاب های مرتبط با امام زمان (عج) پرداخت. در سال ۱۳۷۹ نیز دبیرخانه کتاب سال ولایت تاسیس شد و آغاز به کار کرد و برای استمرار فعالیت هایش سیاست هایی در این حوزه تعیین کرد.

بر اساس این خط مشی، کتاب سال ولایت عبارت است از بررسی و داوری درباره کتاب هایی که منحصراً در موضوع سیره، شخصیت، معارف و آثار چهارده معصوم علیهم السلام در ایران و سایر کشورها برای اولین بار چاپ و منتشر شده باشند. این سیاست شامل کتاب های منتشر شده در حوزه بزرگسالان و کودکان و نوجوانان است. بر این اساس کتاب هایی که از ابتدای فروردین تا پایان اسفندماه هر سال چاپ و منتشر شده باشند در هر دوره بررسی و به منتخبان آن جوایزی اهدا می شود.

علاوه بر این هر سال در بخش ویژه هیئت داوران، به بررسی آثار درباره یکی از چهارده معصوم علیهم السلام که در مقطع پس از پیروزی انقلاب اسلامی چاپ و منتشر شده باشند می پردازد. همچنین از نویسندگان، ناشران و موسسات و مراکز فرهنگی و پژوهشی فعال در داخل و خارج از کشور که به انتشار آثار حوزه سیره، شخصیت و معارف و آثار اهل بیت (ع) پرداخته باشند تقدیر به عمل می آید. بر اساس گزارش های دبیرخانه، انتخاب و معرفی آثار برگزیده و تشویقی طبق آیین نامه ای است که به تایید هیئت علمی آن رسیده است. فرم های داوری نیز برای حوزه های مختلف تالیف، ترجمه، تصحیح و تحقیق و تدوین با معیارهای هر حوزه طراحی و تدوین شده است.

از دوره اول تا ششم (۱۳۷۸ تا ۱۳۸۳) کتاب هایی که ۸۰ تا ۹۰ امتیاز (از ۱۰۰ امتیاز) را کسب می کردند به عنوان آثار تشویقی و کتاب هایی که ۹۰ تا ۱۰۰ امتیاز را به دست می آوردند به عنوان آثار برگزیده معرفی می شدند. این روند از دوره هفتم تغییراتی پیدا کرد و کتاب هایی به عنوان اثر تشویقی معرفی شدند که ۸۵ تا ۹۲ امتیاز را کسب کنند. آثار برگزیده نیز باید امتیازی بین ۹۲ تا ۱۰۰ را کسب کنند. کتاب های منتشر شده به سایر زبان ها در خارج از ایران نیز تنها در صورت کسب امتیاز، انتخاب و معرفی می شوند.

خانه کتاب برگزار می کند:

همایش سیاست جهانی و ایران در آستانه قرن بیستم در:

«یکصدمین سالگرد قرارداد ۱۹۰۷»

محورهای همایش:

تلف: سالی نلاری

- جایگاه ایران در سیاست جهانی نخستین سال های قرن بیستم
- سیاست خارجی ایران و بازی بزرگ
- روسیه و بریتانیا، اثر رقابت نا همکاری، علل و پیامدها (با محوریت ایران)

بها ایران، قرارداد ۱۹۰۷، زمینه ها و پیامدها

- نقش قدرت های بیگانه در تاسیس مشروطیت
- زمینه ها و علل انعقاد قرارداد ۱۹۰۷
- تأثیر پیامدهای قرارداد ۱۹۰۷ در مناسبات و سیاست های خارجی ایران
- واکنش دولت و ملت ایران به قرارداد ۱۹۰۷ (مجلس شورای ملی، دولت، مطبوعات، انجمن ها و...)
- اثرات و پیامدهای قرارداد ۱۹۰۷ در مناسبات و سیاست خارجی ایران دهه های بعد
- اثرات قرارداد ۱۹۰۷ م بر سرشت و سرنویشت جنبش مشروطه ایران
- موانع دولت های دیگر در برابر قرارداد ۱۹۰۷ م (آلمان، فرانسه، ...)

ج] منبع شناسی و سندشناسی قرارداد ۱۹۰۷ م

لقبیم همایش

- مهلت ارسال خلاصه مقالات تا ۲۰ آذرماه ۱۳۸۶
- مهلت ارسال اصل مقالات تا ۲۰ دی ماه ۱۳۸۶
- زمان برگزاری همایش: ششم و هفتم اسفندماه ۱۳۸۶

نشانی دبیرخانه
تهران: خیابان ابوورحلان - خیابان لیاقتی نواد - پلاک ۸۵، طبقه اول - واحد ۳۰۲
تلفن: ۶۶۹۶۹۸۶۶

با امین اصلانی درباره «جهان پیدا، حکمت پنهان»

نامه های بی نشانی هرمس

«جهان پیدا، حکمت پنهان» عنوان کتابی است که چند هفته پیش در حوزه نمادشناسی متون کهن (مقدس و فلسفی) و گیهان شناسی عرفانی از سوی نشر هیرمند روانه بازار شد. امین اصلانی مولف اثر حاضر در کتاب خود سعی دارد با استناد به آرای فیلسوفان و متفکران حکمت خالده با نمایندگانی چون رنه گنون، فریتهوف شوان و ... - که سعی در بازاندیشی در سنت و بازفهمی آن دارند - یک تفسیر جدید از نمادشناسی متون مقدس ارائه کند. شاید یکی از ویژگی های اثر حاضر دیرپاب بودن متن به دلیل ارجاعات فراوانی باشد که مولف به دیگر متون قدیمه دارد. باری در این گفت و گو سعی شده است رویکردهای مولف در این مباحث مورد و اشکافی قرار گیرد.

جناب اصلانی تصویری کنم برای آغاز این گفت و گو بهتر است پیش زمینه طرح اندیشه های هستی شناسانه اسلامی را بر ایمان و اشکافی کنید. در هستی شناسی اسلامی چه دغدغه هایی دنبال می شود؟

ابن رشد در قرن سیزدهم میلادی باعث انشقاق حکمت اشراق و متافیزیک اسلامی شد. اندیشه ابن رشد که علم را از ایمان جدا می کند، در باور به وجود عقل هیولایی در بشر که بیانگر تمایز میان حقیقت عقلانی و حقیقت و حیوانی است مبنای ثانوی بر حقیقت مترتب می شود. بنابر این فلسفه قرون وسطایی متأخر با وجود رجوع به فلسفه ابن سینا و پایه گذاری مشربی به نام آگوستینیان سینیایی، یعنی ترکیبی از نظریات آگوستین قدیس و پاره مشائی فلسفه ابن سینا، آنچه که با انقلاب کوپرنیکی در قرن هفدهم برابر بود، از وجه اشراقی و نوافلاطونی فلسفه سینیایی دور می شد.

پس بازخوانی حکمای متاله اسلامی از فلسفه یونانی، خاصه افلاطون و نوافلاطونیان - که در حقیقت متکی بر ترجمانی از اتلوجیای فلوطین بوده - تأویلی مخصوص به خود نسبت به متافیزیک یافت که با مسیر فلسفه و متافیزیک که صورت بندی مدرنیته در غرب به آن شکلی دیگر می بخشید، متفاوت است.

تاثیر و تأثر متفکران اسلامی بر یکدیگر در کتاب حاضر چندان مورد بحث نبوده، در این باره بر ایمان بگویید.

با سیری که از وجه اشراقی فلسفه ابن سینا آغاز شد، خاصه با سه داستان تمثیلی اش، حتی ابن یقضان، رساله الطیر و سالمان و ابرسال، این اندیشه با درهم آمیخته شدن رازباوری نظری در حکمت ابن عربی از یک سو و فلسفه اشراقی به طور اخص در مکتب سهروردی، به فلسفه وجودی ملاصدرا رسید. اما تفاوت سهروردی در این است که اصالت را بر ماهیت بنامی گذارد، حال آن که ملاصدرا نگرش وجودشناختی ابن سینا را برمی گزیند و ملاک اصالت را بر وجود قرار می دهد با این تفاوت که وجود هر شیء را در سلسله ای پیوسته به وجود مطلق لحاظ می کند.

نگاه تنزهیی ابن سینا چه در بحث صدور عقول عشره، چه گیهان شناسی و ... او، وجه مشابهی با گیهان شناسی نوافلاطونی دارد، خاصه با دیونوسوس آریوپاژی متاله قرن دوم میلادی.

رویکردهای دیگر آیین ها به این بحث چگونه بوده است؟

این کتاب قصد کنکاش در ریشه های حکمت مشرقی در اندیشه ایرانی و فلسفه اسلامی را دارد. بازیابی ابعاد هرمسی در فلسفه ایرانی که اوج تبلور آن در سهروردی است و امروزه به یاری تحقیقات و پژوهش های هنری کرین و دیگران، امکان غور بیشتری در آنها فراهم آمده و از سوی دیگر وجوه تشابه این حکمت با ریشه ها و دستگاه های فلسفی قدیم علی الخصوص هند، جاییسم و حکمت ودایی یا ودانتا می توانیم بیابیم.

دارا شکوه یکی از حکمای اسلامی هند است که در این مهم کوشیده و نگاهی تطبیقی و قیاسی دقیق و جامعی در ارتباط و خویشاوندی مقولات بنیادین متافیزیک اسلامی و مباحث خلقت در حکمت هندو داشته است.

کتاب حاضر با وجود محققانه بودن سخت و دیرپاب است. مخاطبان این اثر چه طیفی را شامل می شود؟ با توجه به مباحثی که مطرح شد، این کتاب به مدد تلاشی که سنت شناسان و دین پژوهان معاصر داشته اند در دسترس مخاطبان و طالبان این حوزه از اندیشه قرار گرفته. از ترجمه اوپانشاد از دکتر تاراچند و آقای جلالی نائینی و تصحیح مجمع البحرین داراشکوه، تا تحقیقات و تحشیه های کرین و نیکلسون و ماسینیون که به فارسی ترجمه شده اند. بنابراین این کتاب فرض

مهم ترین متنی که از هرمس باقی مانده متن لوح زمرد است که متنی در اصل اسکندرانی بوده ولی فقط ترجمه یونانی آن در دست است

درست است که ریشه لغوی هرمونوتیک از هرمس باستانی آمده است، اما این کتاب با وجود رویکرد هرمونوتیکی به مقولات مورد بحث خود، با مکتب هرمونوتیک متأخر در فلسفه غربی که در الهیات مدرن نیز کارکردهای خود را دارد، تفاوت می کند. در این کتاب بیشتر یافتن ریشه های هرمسی در تفکر شرق مطرح بوده است و خود هرمس یکی از شخصیت های پایه ای در هرم حکمت سهروردی است، و وجه هرمونوتیک سنت در تفکر قدسی و اشراق و معرفت شهودی شرق بازاندیشی شده است.

هرمس در یونان برابر با بتوح مصری و نزدیکان همذات با هوشنگ و نزد مسلمانان همذات با ادریس است. اما هرمسی گری با ترکیب و آمیزشی از تمدن یونانی و مصری در اسکندریه قوام یافته است. در تاریخ سه هرمس را باز شناخته اند که در حقیقت مؤسس هرمسی گری هرمس مثلث النعمه است که با هرمس معلم فیثاغورث فرق دارد.

رنه گنون اشاره دارد که ریشه لغوی بودا که از بوده یا دانایی است حکمت معنی می دهد و در ارتباط با ادریس و هرمس است و بودای تاریخی نیز خود نور اشراقش را از ستاره تیر یا عطارد که نشانه هرمس نیز هست، دریافت داشته است.

مهم ترین متنی که از هرمس باقی مانده متن لوح زمرد است که متنی در اصل اسکندرانی بوده ولی فقط ترجمه یونانی آن در دست است. و مهم ترین کلید باطنی در سنت این حوزه را در متن لوح زمرد هرمس می توان یافت. این کلید، آموزه امر قدیم در برابر امر حادث است، یعنی تطابق رمزی و باطنی عالم کبیر و عالم صغیر یا نسبت دیالکتیکی آفاق و انفس. بنابراین لوح زمرد بنیان گذار قیاس باطنی عالم کبیر و صغیر و راهگشا و مبدأ مابعدالطبیعه نوافلاطونی و متعاقباً فلسفه اشراقی است که از مابعدالطبیعه مشائی که تنها گیهان شناسی و گاه گیهان نگاری است، جدا می شود.

را بر پیش آگاهی مخاطب و شناختی کلی و عمومی از مباحث حاضر گذاشته و در ضمن با افزودن نمایه ای از منابع و مآخذ این امکان برای خواننده هست که در صورت لزوم در این زمینه به آثار مورد بحث دسترسی یابد. امیدوارم این کتاب در پیشبرد این مقولات گامی به جلو برداشته باشد و فقط تکرار مکررات نبوده باشد. هدف جوهر کشی و قیاس و مطابقتی آن با در نظر داشتن تفاسیر و تأویل های موجود از حکمت اسلامی و ایرانی هم بر اساس آثار ایرانی هم غربی بوده است.

تصور می شود بحث اصلی کتاب شما بازفهمی منابع و بازاندیشی مفاهیم ممکن است. به اعتقاد شما این مهم در جهان امروزی تا چه حد مورد توجه بوده است؟

در زمینه سنت باوری یا ترادیسونالیسم، گیهان شناسی و مابعدالطبیعه اسلامی و باطنیت تطبیقی، بسیاری از باطنیت باوران امروز همچون فریتهوف شوان، رنه گنون و تیتوس بورکهارت در ایران شناخته شده اند، یا از طریق ترجمه های آثارشان یا از طریق مقالاتی که در این زمینه به چاپ رسیده. این کتاب نیز با استناد به تأویل و تفاسیری که بورکهارت علی الخصوص بر فصوص الحکم ابن عربی داشته و یا غور و خوانش ژرف و شگرفی که شوان از مابعدالطبیعه اسلامی داشته چرا که خود دانش آموخته فلسفه سیستماتیک غربی است، در پیشبرد مباحث خود سود جسته است و نگاه تطبیقی خود را در کاوش باطنی اصول و عقاید و وجوه مشترک ریشه ادیان به پیش برده است. یعنی ایده وحدت استعلائی حکمت ادیان که این سنت باوران علمداران آن بوده اند.

مباحثی نظیر بازفهمی جهان با استناد به نمادها و مفاهیم مغفول در امر قدسی به نوعی در حوزه هرمونوتیک هم مورد بحث هستند اما از هرمونوتیک در این کتاب جز به اشاره - آن هم در سنت هرمسی - یاد نمی شود. چرا؟

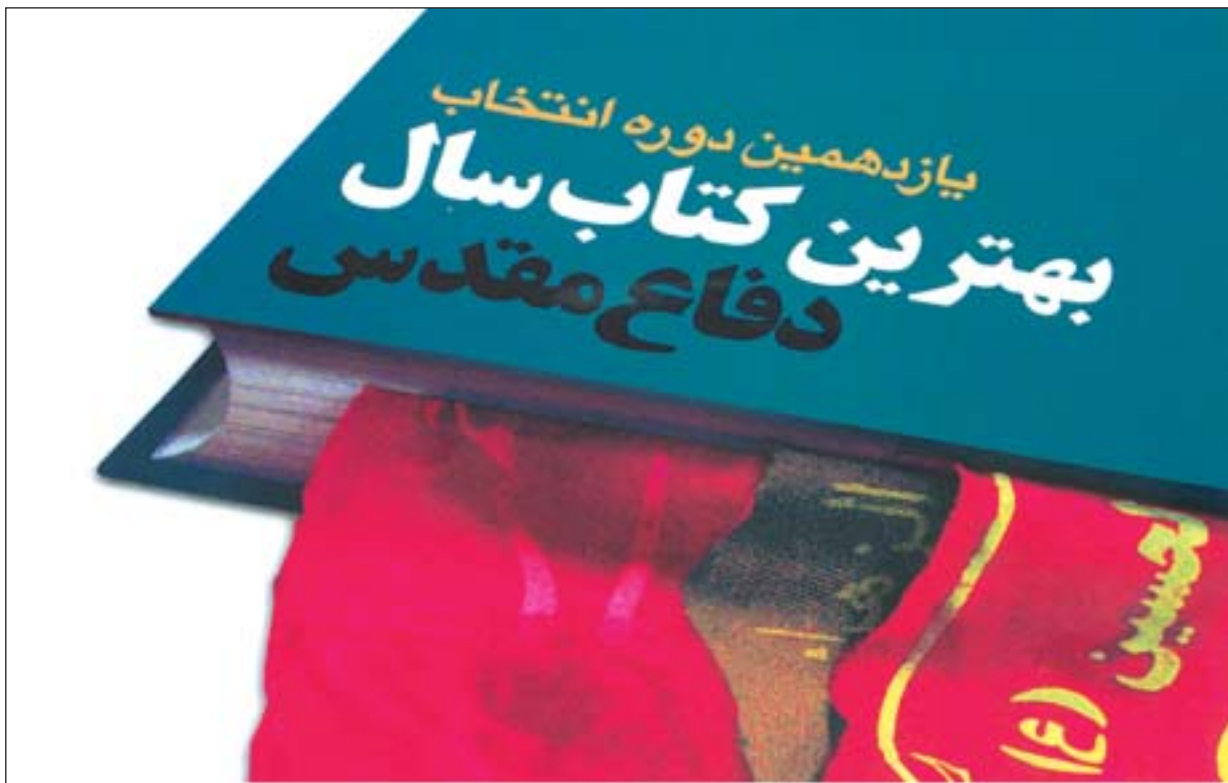

عبدالله الماسی

یازدهمین جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس هم با تجربه‌های تلخ و شیرینی چون کاهش کمی آثار (حدود ۳۰ درصد)، تغییر تعدادی از داوران قبلی و ورود چند داور جدید به حوزه داوری‌ها، افزایش بخش‌های داوری از ۱۱ حوزه به ۱۳ حوزه چندین تجربه دیگر در حالی به پایان رسید که نگاه‌ها متوجه سال آینده و برگزاری جشنواره انتخاب کتاب ریع قرن دفاع مقدس به همراه جشنواره دوازدهم است. اما از سویی دیگر بسیاری از کارشناسان از عدم استفاده کافی از تجربیات داوران جشنواره در جهت رفع نواقص انتقاد می‌کنند و خواستار بهره‌گیری از تجربیات گذشته برای اصلاح امور فعلی‌اند. در این باره به سراغ دکتر محمدرضا سنگری که چندین سال است یک پای ثابت جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس است رفته‌ایم. سنگری دبیری علمی دوره‌های نهم، دهم و یازدهم جشنواره را برعهده داشته است. وی در سال ۱۳۳۳ در شوش به دنیا آمد و فارغ‌التحصیل دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران است. از او تاکنون آثاری چون «نقد و بررسی ادبیات منظوم دفاع مقدس»، «سوغ سرخ»، «حجره معصوم»، «گرشمه‌های قلم»، «یادهای سبز» و «پیوند دو فرهنگ عاشورا و دفاع مقدس» به چاپ رسیده است. این پژوهشگر به زودی روایت خود را از شهدای عاشورا در کتابی دو جلدی به نام «آیین داران آفتاب» به چاپ می‌رساند.

محمدرضا سنگری؛ دبیر علمی کتاب سال دفاع مقدس:

پایان نامه‌های برتر دفاع مقدس جایزه می‌گیرند

آقای سنگری شما در گزارشی که از جشنواره یازدهم کتاب سال دفاع مقدس ارائه دادید، در مقابل کاهش کمی آثار، ارزش کیفی آنها یادکردید اما اگر این طور بودی ما بیست آثار رسیده به جشنواره حائز کسب رتبه شوند در صورتی که ما در تمام بخش‌های جشنواره تنها ۱۱ اثر حائز کسب رتبه‌های اول تا سوم داشتیم...

آنچه مطرح شد تحلیل کلی مسئله بود. در برخی از حوزه‌ها از نظرگاه کیفی نیز شاهد نزول بودیم. هر چند باید گفت که نزول در بعد کیفی خاص دوره یازدهم نبوده است. ما در سال‌های گذشته حتی کاهش حدود ۲۰۰ جلدی را نیز تجربه کرده‌ایم اما در این دوره ما حتی در برخی از حوزه‌ها مثل داستان از نظر کمی نیز رشد داشته‌ایم، که البته این اتفاق امری طبیعی است و نشان می‌دهد که اقبال به سمت داستان در حال افزایش است. ان شاء الله باین روند رو به رشد در حوزه داستان در آینده شاهد به وجود آمدن داستان‌هایی فاخر و ناب خواهیم بود.

اما در مجموع اتفاقاتی در دوره یازدهم جشنواره افتاد که برای ما قابل تامل و توجه بود مثل حضور پررنگ و چشمگیر زنان در عرصه خلق آثار مربوط به دفاع مقدس و حضور پررنگ ناشران شهرستانی که حتی می‌توان از آن به عنوان یک جهش در این عرصه یاد کرد. یا مثلاً در این دوره شاهد حضور اثری از یک هم‌وطن ارمنی بودیم که حتی صاحب رتبه شد و این نشان از حرکت و پویایی قلم به دستان ارمنی است و گهگاه همسو با آن ارزش‌هایی که ما به دنبال آنها هستیم به مسئله نگاه کردند و به آن پرداختند. همچنین برخلاف بعضی از جشنواره‌های سال‌های گذشته که اثر قابل‌اعتنایی نداشتند، نمونه‌های خوبی به جشنواره امسال فرستاده شده بودند. اینها نقاط درخشان و قابل توجهی بودند که باعث شد بگویم یازدهمین جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس در مجموع نسبت به سال گذشته رشد کیفی داشته است. البته نسبت به سال‌های گذشته نیز افت و خیزها کم نبوده است.

رئیس جمهوری در طول برگزاری یازده دوره انتخاب کتاب سال مقدس تنها در یک دوره و آن هم در دوره یازدهم حضور یافتند. آیا به نظر شما توجه ویژه آقای احمدی‌نژاد به این حوزه مسئولیت و وظیفه دست‌اندرکاران و فعالان این عرصه را سنگین تر نمی‌کند؟

بی تردید همین طور است. وقتی بالاترین مقام اجرایی کشور که رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز هست در جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس شرکت می‌کند، همزمان وزرا نیز شرکت می‌کنند همچنین بسیاری از عناصر شاخص و درخشان فرهنگی کشور حضور پیدا می‌کنند. این یک پیام روشن و مشخص برای ما دارد و بی تردید باری را که بر دوش ماست سنگین‌تر می‌کند. ما باید قدم‌های خود را محکم‌تر برداریم و شتاب بیشتری در این مسیر داشته باشیم. وقتی که بنده به عنوان دبیر علمی جشنواره اعلام کردم که متأسفانه متولیان مستقیم نسل کودک و نوجوان در زمینه خلق آثار برای مخاطبانی که باید آینده‌را بسازند کار خاصی نکرده‌اند

خوبی مطرح شد که به بهبود و ارتقای کار داوری کمک فراوانی می‌کند. ما از داوران درخواست کردیم که نظرات و پیشنهادهای خود را مکتوب کنند. زیرا آن نکته‌ها باعث خواهد شد که ما راه‌ها را دوباره نیماییم. تجربه، ما را از پیمودن دوباره راه‌ها باز می‌دارد. در نتیجه زمان بهبود صرف نخواهد شد، توان بهبود صرف نخواهد شد و تومان نیز بهبود صرف نخواهد شد.

همان‌طور که قبلاً گفتید در سال آتی انتخاب کتاب ریع قرن دفاع مقدس را نیز خواهیم داشت. با توجه به بزرگی ابعاد این جشنواره آیا تاکنون اقدامی در این راستا صورت گرفته است؟

خوشبختانه پیش از این توافقی‌ها انجام شده و با حضور مسئولان نهادها و وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، مسئولیت و کارهای مختلف تقسیم شده است. همچنین در مورد شکل و نحوه اجرای کار در جلسات متعددی بحث و گفت‌وگو صورت گرفته است. به امید خدا بعد از این باید جلساتی برای یافتن معیارهای داوری، جمع‌آوری آثار و داوری برگزار شود که کار بسیار سختی است زیرا بخشی از کتاب‌ها کتاب‌هایی هستند که در طول سال‌های گذشته اصلاً به حوزه داوری‌ها نیامده و ارسال نشده‌اند و یا ما جست‌وجو کرده‌ایم و آنها را نیافتاده‌ایم اما بعداً متوجه حضور آن کتاب شده‌ایم و چون آن کتاب‌ها متعلق به سال خاصی بودند نمی‌توانستیم آنها را به جشنواره‌های بعدی ارجاع دهیم.

همه این کتاب‌ها باید جست‌وجو و یافته شوند و پس از آن گروه‌های داوری را آماده و کار داوری را شروع کنیم.

مستقلی برای آنها در نظر گرفت. یعنی ما در جشنواره دوازدهم انتخاب کتاب سال دفاع مقدس حوزه‌ای به نام پایان‌نامه خواهیم داشت؟

یا در جشنواره دوازدهم و یا به گونه‌ای دیگر به این حوزه خواهیم پرداخت و آن هم بررسی پایان‌نامه‌ها و انتخاب پایان‌نامه‌های برتر دفاع مقدس خواهد بود. حسن این کار این است که در محیط‌های دانشگاهی ما نسبت به دفاع مقدس حساسیت و تحرک ایجاد می‌شود و ما می‌توانیم بخشی از نیازهای تحقیقی و پژوهشی - نه نیازهای ادبی - را به صورت اولویت بندی شده به دانشجویان سفارش دهیم و آنها را نیز حمایت کنیم و در این صورت آنچه را که پشتوانه نیازهای علمی دانشگاهی ماست تامین کنیم. تقریباً تمامی داوران جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس در جریان داوری چندین دوره از این جشنواره بوده‌اند و در این مدت تجربه‌های بسیار ارزشمندی را اندوخته‌اند. مسلماً جمع‌آوری و به‌کارگیری این تجربیات را می‌توان عاملی برای رفع بسیاری از نواقص جشنواره دانست. به نظر می‌رسد در سال‌های گذشته پس از اتمام داوری‌ها ارتباط داوران با مجریان جشنواره تا سال بعد و جشنواره بعدی قطع شده است. امسال برای بهره‌گیری هرچه بیشتر از این تجربیات چه تدابیری اندیشیده شده است؟

تاکنون یکی دو نشست ارزیابی داوری‌ها و سایر جنبه‌های جشنواره یازدهم برگزار شده است که در آن تقریباً همه سرداوران و بسیاری از داوران نیز حضور داشته‌اند. در این نشست‌ها نکات بسیار

و پس از آن وزیر آموزش و پرورش به بخش‌های مختلف نامه نوشتند که چرا در این زمینه فعالیت صورت نگرفته است، من یقین دارم که بازتاب این اقدام، تولید آثار بسیار خوب طی یکی دو سال آینده خواهد بود. در این مورد من حتی از آقای حسن بیگی شنیدم که تیمی برای تولید در زمینه کودک و نوجوان در درون آموزش و پرورش تشکیل شده است و ما می‌بینیم که خوشبختانه حضور شخصیت‌ها بازتاب و تأثیرات مثبت و مستقیمی دارد.

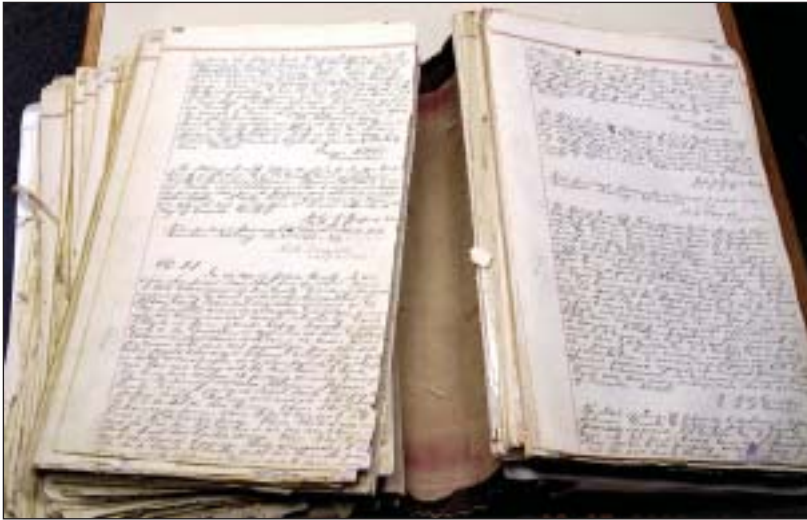
آقای سنگری شما تقریباً در تمامی اظهار نظرها خود خواستار تلاش برای کشاندن موضوع پایان‌نامه‌های دانشگاهی به عرصه دفاع مقدس و بررسی این پایان‌نامه‌ها در جشنواره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس شدید. دلیل این همه تأکید روی پایان‌نامه‌های دانشگاهی چیست؟

ببینید بسیاری از پایان‌نامه‌ها می‌توانند در آینده کتاب خوبی باشند. زیرا پایان‌نامه‌ها معمولاً با نظارت‌های پیشین انجام می‌شود و از فیلتر نگاه و داوری چند استاد عبور می‌کند و کسی که اقدام به تهیه پایان‌نامه کرده است باید در جلسه‌ای از آن دفاع کند و همچنین به انتقادات و پیشنهادهای استادان، داور و احیاناً شرکت‌کنندگان گوش دهد. پس خود به خود این روند در ساختگی و پختگی اثر تأثیر می‌گذارد و در نهایت می‌تواند یک کتاب خوب باشد و چون نوعاً پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری ما کار تحقیقی و پژوهشی‌اند، می‌توانند بخشی از نیازها، خلأها و حفره‌های ما را جواب دهند. به این دلیل است که من تأکید دارم اگر نمی‌شود در حوزه کتاب پایان‌نامه‌ها را بررسی کرد لاف می‌توان برنام

آیا تصحیح دوباره متون خطی یک ضرورت است؟

سطرهای نو در دفتر کهن

تصحیح نسخ خطی ما را به گذشته ای پیوند می دهد که از پیشینیان ما به یادگار مانده است؛ میراث مکتوبی که گذشته ما را نشان داده و ما را با قله های دانش و علم آشنا می کند. امروز به نسخ خطی توجه بیشتری می شود و مصححان زیادی هستند که به تصحیح این متون می پردازند؛ اما این که مصحح در تصحیح از چه روشی استفاده کند اهمیت بسزایی دارد. نکته ای که در تصحیح وجود دارد و درباره اش بحث می شود، این است که از یک متن تصحیح های مکرر صورت می گیرد و این سوال را به ذهن متبادر می سازد که آیا وقتی نسخه ای چند بار تصحیح شده است، نیازی به تصحیح مکرر آن وجود دارد و آیا در تصحیح دوم چیز بیشتری نسبت به تصحیح اول به دست می آوریم؟

بهاءالدین خرمشاهی که تصحیح حافظ او به همراه هاشم جاوید از تصحیح های قابل توجه است ضرورت تصحیح مکرر یک نسخه را به دو دلیل می داند؛ یکی این که مصحح دوم از تصحیح اول خبر ندارد که البته وی این امر را بی سابقه ذکر می کند و مورد دوم را راضی نبودن مصحح دوم از تصحیح اول یاد می کند. مثلاً دیوان عراقی را که سعید نویدی چاپ کرده بود، نسرین محتشم به صورت مجموعه آثار با تصحیح بهتری چاپ کرد یا محمود عابدی دو اثر مهم عرفانی را مجدداً تصحیح کرده است که این تصحیح ها بسیار قابل توجه هستند.

خرمشاهی معتقد است که یکی از دلایل تصحیح بهتر در روزگار ما، دسترسی مصححان به نسخ خطی متعدد و یاد در دسترس داشتن فهرست نسخ خطی از کتابخانه هاست که در گذشته به این میزان نبوده و به همین دلیل مصححان می توانند تصحیح علمی بهتری ارائه دهند.

وی همچنین یکی از ویژگی های تصحیح های امروزی و برتری آنها نسبت به گذشته را در این نکته می داند که در تصحیح های امروزی، فشارس به صورت کاملاً فنی انجام می شود؛ مثلاً تصحیح مظاهر مصفا از کلیات سعدی ۳۵ فهرست دارد.

خرمشاهی بر این باور است که گاهی حتی تصحیح دوم نسبت به تصحیح اول برتری هایی دارد و می گوید: معمولاً تصحیح دوم فرورتر از تصحیح اول نیست؛ مثلاً مرزبان نامه با تصحیح علامه قزوینی را محمد روشن هم تصحیح کرده است که به نظرم از تصحیح اول بالاتر است، البته بر عکس این قضیه هم وجود دارد؛ کلیل و دمنه را روشن تصحیح کرده است؛ اما فراتر از تصحیح مجتبی مینوی نیست.

برخی بر این باورند که تصحیح مجدد یک نسخه در حالی که این کار قبلاً چندین بار توسط مصححان

دیگر صورت گرفته است، ضروری نیست و همان تصحیح اول کفایت می کند.

اما خرمشاهی اعتقاد دارد که به هر حال همواره این امکان هست که مصححان با به دست آمدن نسخه های خطی دیگر و کاوش های اینترنتی و توجهی که امروزه به احیای متون کهن می شود، تصحیح های بهتری انجام دهند.

وی البته در این باره به استثناءها هم اشاره دارد که جز موارد نادر ممکن است تصحیح دوم فرورتر باشد و معتقد است که در یکصد نمونه کار تصحیحی فقط دو یا سه نمونه می یابیم که تصحیح اول از دوم بهتر باشد.

او در عین حال تصحیح مکرر بعضی از متون را کار خیلی خوبی نمی داند؛ اما در عین حال بر این باور است: نباید این نکته را از نظر دور داشت که اگر ما به تصحیح محمد قدسی از حافظ یکصد سال پیش اکتفا می کردیم؛ حداکثر تصحیح قزوینی و غنی را داشتیم و از تصحیح های مهمی چون تصحیح جلالی نائینی، نظیر احمد، وصال، تصحیح خانلری و تصحیح های سه گانه دکتر عیوضی، سلیم نیساری و تصحیح مشترک من و هاشم جاوید و نظایر آن محروم می ماندیم.

بسیاری از افراد تصحیح مجدد یک نسخه را دوباره کاری نمی دانند؛ زیرا با گذشت زمان ممکن است نسخه های تازه تری به دست آید که از نسخه قبلی قدیمی تر است به این دلیل بیشتر قابل استناد است، اما اگر نسخه ای که دوباره تصحیح شده نسبت به نسخ قبلی قدمت دیرینه تری نداشته باشد، مسلماً تصحیح جدید نسبت به تصحیح های قبلی برتری

ندارد و کاری جز دوباره کاری نخواهد بود. احمد منزوی یکی از نسخه شناسانی است که سال ها در این حیظه گام برداشته با تصحیح های مجدد یک اثر کاملاً موافق است و دلیل این امر را این می داند که ممکن است مصححان بعدی نسخه های جدیدی به دست آورند و عطف های تازه ای را ببینند که مصححان قبلی آن را ندیده اند و یا مصحح بعدی منبع و نسخه تازه ای را پیدا کند و بر اساس نسخه به دست آمده دوباره شروع به تصحیح کند.

وی تصحیح مجدد را به هیچ وجه دوباره کاری نمی داند و تأکید می کند: در واقع وقتی مصحح دیگری دست به کار تصحیح می زند، می خواهد کار مصحح اول را کامل کند.

یکی از نکات مهم در تصحیح، تخصص و مهارت مصحح در این کار است. اگر مصحح دوم در کار تصحیح ماهر نباشد مسلماً اشتباهاتی را مرتکب خواهد شد که به متن لطمه وارد می کند. به همین دلیل مصحح دوم باید علاوه بر تکیه بر نسخه ای قدیمی تر برای تصحیح، بر این کار نیز تسلط داشته باشد.

رحیم معینی بهتر بودن تصحیح دوم را وابسته به تاریخ نسخه به دست آمده می داند و معتقد است: اگر تاریخ نسخه به دست آمده از تاریخ نسخه قبلی که شخص دیگری آن را تصحیح کرده قدیمی تر باشد، تصحیح دوم دارای ارزش بیشتری است؛ زیرا این نسخه تازه به تاریخ حیات نگارنده نزدیک تر است و از این جهت تحریف های صورت گرفته در آن از سایر نسخ بعدی کمتر است. مستندترین نسخه حافظ همان تصحیح علامه قزوینی است که امکان

دست بردن در آن کمتر بوده است. معمولاً مصححان دوم با داشتن امکانات بیشتر نسبت به مصححان قبلی، تصحیح های کامل تری خواهند داشت اما گاهی تصحیح های مکرر از یک متن توسط مصححان گوناگون نمونه هایی را روانه بازار خواهد کرد که تصحیح هایی بازاری هستند و جز اسراف و دوباره کاری، چیز دیگری نخواهند بود. کاووس حسن لی فراتر یا فرورتر بودن تصحیح دوم را وابسته به عوامل گوناگونی می داند و توضیح می دهد: بارها شده که دیده ایم کاری تصحیح شده و پس از مدتی شخص دیگری آن را تصحیح کرده است که تصحیح بعدی نسبت به تصحیح قبلی بسیار بهتر بوده و یا تصحیح دوم اصلاً تصحیح خوبی نبوده است که این امر به عوامل گوناگونی بستگی دارد مثلاً این که نسخه مشکل داشته یا مصحح وارد نبوده است.

او البته اعتقاد دارد که ما اگر به تصحیح های اولیه بسنده می کردیم، تصحیح های درخشان بعدی که توسط مصححان صورت گرفته را نداشتیم و در این باره به تصحیح هایی که از حافظ صورت گرفته اشاره دارد و تأکید می کند: اگر به تصحیح حافظ که همان اول چاپ شد بسنده کرده بودیم، از نسخه های درخشان بعدی محروم بودیم.

به باور حسن لی، مصحح نسخه های جدیدی را می یابد و با یافتن نسخه تازه شاید آرای قبلی اش را نیز رد کند، پس نمی توان گفت که کارهای تکراری به درد نخور خواهند بود.

او یادآور می شود: همواره نمی توان گفت تصحیح بعدی بد است. در حالی که این امر به عوامل گوناگونی بستگی دارد؛ به عواملی مانند این که مصحح کیست؟ نسخه خطی چه نسخه ای است و تاریخ آن به چه زمانی بازمی گردد؟ مصحح با چه نسخه هایی کار کرده و...، وقتی همه اینها را کنار هم بگذاریم می توان گفت که این تصحیح چگونه است، خوب است یا نه؟

حسن لی بر این باور است که تصحیح نسخ خطی از کارهای مهمی است که می توان از این طریق با متون گذشته ارتباط برقرار کرد و می گوید: تصحیح وابسته به شرایط گوناگونی است و دانش خاص خود را می طلبد. الان همه دآوری هایی که در مورد متن های گذشته صورت می گیرد بر اساس تصحیح هاست و ما بر اساس آثار موجود، گذشته را بررسی می کنیم.

وی تصحیح های موجود را تصحیح های متفاوتی از جمله تصحیح متن با توضیح، تصحیح علمی و با دقت می داند که در دیگر سو کارهای ضعیف بازاری نیز وجود دارند.

اعتراض به دنیای صنعتی

یوسف داوودی

آوای وحش را باید از نخستین رمان هایی دانست که تمدن صنعتی غرب را به نقد می کشد. این کتاب نخستین اثر نویسنده اش، جک لندن نیز هست.

جک لندن در این رمان به خوبی تضاد میان طبیعت و ماشین را به تصویر می کشد، گرچه در نهایت طبیعت به ظاهر پیروز می شود، اما این نگرانی همواره با خواننده خواهد بود که چه به حال و روز قهرمان داستان که یک سگ وحشی است می آید و حیات وحش که بخش مهمی از طبیعت است، چه آینده ای خواهد داشت. اگر این رمان در آغاز قرن نزد خوانندگان دنیای صنعتی با آن همه موفقیت روبه رو شد، جای شگفتی نیست زیرا برای آن جماعت صنعتی شده

و مکانیزه، عطر گس وحشی غریزه و زندگی در دل طبیعت را به همراه آورده بود.

آوای وحش داستان سگی به نام باک است که از یک سگ به نام سن برنار به دنیا می آید. باک در خانه و قلعه روستایی قاضی میلر یکه تاز میدان است. ولی در پاییز ۱۸۹۴، وقتی رگه های زرخیز کلاندایک کشف می شود و آدم هایی از چهار گوشه جهان به سوی سرزمین های یخ بندان آلاسکا به راه می افتند، باک به آنها فروخته می شود و به شمال برده می شود. در آنجا، در دل سرزمینی دشمن و وحشی، وادار می شود شلاق بخورد، وزین و برگ بشود و سورتمه فرماندار کانادایی را بکشد.

هنگامی که او با همه دسته سگان تحویل جویندگان طلا می شود زندگی او از این هم غم انگیز تر می شود. اینان مردان پستی هستند که تنها به انگیزه جاذبه افسانه ای ماجرا با واقعیت های سخت منطقه قطبی روپارو می شوند.

در جریان سفرهای طولانی که تورتون در جستجوی یک معدن متروکه انجام می دهد، باک که به دنبال او می رود، رفته رفته احساس می کند که غریزه قدرت طلبی هرچه بیشتر در او جان می گیرد و او را به سوی جنگل و گرگ برادر وحشی خود فرا می خواند. تنها چیزی که او را میان آدم ها نگاه داشته عشقی است که به صاحب خود دارد و چون تورتون را بومیان به قتل می رسانند، باک به برادران وحشی خود می پیوندد و همچنان که در کنار آنها می دود، غریو روزهای نخستین جهان را سر می دهد.

آوای وحش را می توان از دیدگاهی دیگر نیز مورد بررسی قرارداد. این رمان می تواند حکایتی دیگر از گم شده های فرهنگ غرب باشد که همواره به دنبال هویت از دست رفته خویش است.

آوای وحش جک لندن | ترجمه بهار اشراق | موسسه انتشارات قدیانی ۱۳۸۶

علیرضا سعیدی پور

معمولاً در کتاب‌های مرتبط با هنر گرافیک بیش از آن که به دانش فنی این مقوله پرداخته شود، مسائل هنری و زیبایی‌شناسی آن مورد بررسی قرار می‌گیرند. کتاب «گرافیک در گذر زمان» برخلاف دیدگاه مرسوم، این هنر را از دیدگاه فنی مورد بررسی قرار داده است. پرویز راسخ‌نیا، مولف این کتاب تجربه کار در سازمان نقشه‌برداری کشور را دارد. او که دوره‌های متعدد چاپ، عکاسی، نقشه‌برداری و کارتوگرافی را پشت سر گذاشته، از جمله اولین فارغ‌التحصیلان این رشته در کشور به‌شمار می‌آید. او بازنشسته سازمان نقشه‌برداری کشور است و اکنون مدت شش سال است که چاپ نقشه و کارتوگرافی را در رشته آموزش نقشه‌برداری در مقاطع کاردانی و کارشناسی تدریس می‌کند. او همچنین مدت شش سال رئیس قسمت چاپ و عکاس سازمان نقشه‌برداری کشور بوده است. از راسخ‌نیا کتاب‌ها و مقالات متعددی در عرصه چاپ، کارتوگرافی و عکاسی منتشر شده است که از جمله آنها می‌توان به «گاهشماری چند در اطلاع‌رسانی و ارتباطات» اشاره کرد. وی به‌تازگی کتاب «گرافیک در گذر زمان» را تالیف کرده است.

با پرویز راسخ‌نیا درباره کتاب «گرافیک در گذر زمان»

میراث پایروسی

گرافیک توضیح دهید.

امروزه عامل حاکم بر سرنوشت بشر تکنولوژی است. گرافیک با خراش‌های روی سنگ شروع شد و بعدها با ابزارهایی چون قلم، مداد و ... تجهیز شد. با پیشرفت بشر و تکنولوژی تمامی مسائل مربوط به ترسیم و نقاشی، روی نرم‌افزارهای کامپیوتری قرار گرفت که ظرفیت بسیار زیادی دارد و کاربر فضای گسترده‌ای را پیش روی خود می‌بیند اما نکته‌ای که باید مورد نظر قرار داد این است که کار گرافیکی با کامپیوتر برای گرافیکست‌های ماهر چندان رضایت‌بخش نیست.

با توجه به مباحث تخصصی که در کتاب مطرح کرده‌اید، چه مخاطبانی را برای کتاب مد نظر داشته‌اید؟

افرادی که علاقه‌مند به آثار هنری هستند و همچنین دانشجویان رشته‌های گرافیک، کارتوگرافی و یا افرادی که در سطح بالایی از دانش ترسیم قرار دارند مخاطبان اصلی این کتاب را شامل می‌شوند.

با توجه به متن کتاب به نظر می‌آید که ابزارشناسی کمک‌شایانی به گرافیک می‌کند. توضیحی در این مورد بفرمایید.

در تمام صنایع بشری ابزار نقش اساسی دارد. در این کتاب نیز زیربنای ابزارهای مرتبط با گرافیک را نیز توضیح داده‌ام و تاریخچه ابزارهای گرافیک از پایپروس تا ابزارهای امروزی مورد بررسی قرار گرفته است.

بعد از تالیف این کتاب، کار دیگری هم در دست دارید؟

کتاب دیگری که تصمیم به چاپ آن دارم کتابی است با عنوان «برجسته‌بینی در گذر زمان» که شیوه‌های برجسته‌بینی را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد.

متون پراکنده را به صورت یکجا در اختیار داشته باشند.

در کتاب شما جنبه‌های فنی کار در کنار جنبه‌های زیبایی‌شناختی مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر تجربیات شخصی خود، از چه منابع دیگری استفاده کردید؟

علاوه بر تجربیات خودم از مقالات و برخی مطالب اینترنتی برای انطباق با دانسته‌های خودم استفاده کردم.

از نکات مثبت کتاب، به‌روز بودن اطلاعات موجود در آن است و از کامپیوتر در آن به تفصیل سخن گفته شده است. در رابطه با نقش کامپیوتر در

داشته جنبه هنری آن نبوده بلکه کاربرد گرافیک در زندگی مورد نظر بوده است.

شما گرافیک را با توجه و تمرکز بر کارتوگرافی مورد توجه قرار داده‌اید.

چطور شد به این دیدگاه رسیدید؟ در مملکت ما رشته‌های کارتوگرافی چندین مورد توجه قرار نمی‌گیرند در حالی که دانشجویان

کارتوگرافی، هنر و گرافیک در ارتباط با رشته‌هایشان مطالب زیادی را باید مورد مطالعه قرار دهند. بنابراین بهتر دیدیم که روال کتاب را به گونه‌ای تنظیم کنیم که دانشجویان به سراغ هر کتابی نروند و تمامی

مبنای کتاب شما بر اساس روند تاریخی بوده است. با توجه به این که گرافیک عمری نه‌چندان طولانی دارد، چطور شد که این موضوع را برای کار برگزیدید؟

همان‌طور که اشاره کردید مبنای این کتاب گذر زمان است و آنچه در این کتاب به آن پرداخته شده، بیان تاریخی است که با اختراع خط شروع می‌شود. همان‌طور که می‌دانید در طبیعت چیزی به نام خط وجود نداشته است بلکه ما آن را به وجود آورده‌ایم و خط‌هایی که امروزه توسط انسان کشیده می‌شوند، تنها خاصیت شان جدا کردن مناطق از یکدیگر است. معمولاً وقتی صحبت از گرافیک می‌شود، ما قرن ۱۸ به بعد را متصور می‌شویم، اما آن تاریخی که شما در کتاب به آن اشاره کرده‌اید، متعلق به دورانی بسیار قبل‌تر از این است.

خمیرمایه اصلی گرافیک خط است و از آن در هر موضوعی می‌توان بهره‌برد. مهم این است که اسکلت اولیه را درست برپا کنیم. طراحی نوعی عملیات ویژه است که به منظور خاصی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این موضوع که خط را ابتدا چه کسی اختراع کرده چندین مشخص نیست اما آنچه مهم به نظر می‌آید، ابزارهای سنگی است که بشر ابتدا از آن برای کشیدن خطوط روی اجسام استفاده می‌کرده است.

این تنها شیوه‌ای بود که به ذهن انسان آن دوره می‌رسید و آن را برای انتقال فکر به دیگران مورد استفاده قرار می‌داد.

با توجه به توضیحی که ارائه دادید به نظر می‌رسد شما هرگونه طرح، نقش و خطی را که از انسان به جا مانده جزو تاریخ گرافیک به حساب آورده‌اید. این آثار در مسیر تاریخ گرافیک قرار می‌گیرند. گرافیک ابعاد مختلفی دارد و آنچه برای ما اهمیت

کتاب سال سینما انتخاب می‌شود

شده او سخن گفتند.

توحیدی درباره علت انتخاب این کتاب گفت: «عکاسی، پایه و اساس سینما است به همین خاطر مراسم رونمایی را با معرفی کتاب «داستان عکاسی» آغاز کردیم که تاریخ تحلیلی هنر عکاسی از آغاز تا قرن ۱۹ است.»

رضا کیانیان نیز که مراسم رونمایی کتاب هایش در فرهنگسرای هنر برگزار شده بود در گفت‌وگو با کتاب هفته ابراز خرسندی کرد که خانه سینما این فعالیت مهم را آغاز کرده است و از این پس اگر کتابی منتشر کرد، لازم نیست برای معرفی اش به مکان‌های دیگری رجوع کند بلکه خانه سینما این اقدام را انجام می‌دهد.

شهاب‌الدین عادل هم خواندن کتاب «داستان عکاسی» را که ترجمه‌ای روان دارد به دانشجویان سینما، عکاسی، نقاشی و گرافیک توصیه کرد.

او به این موضوع نیز اشاره کرد که گاه ترجمه آثار هنری بسیار دشوار و شبیه آثار فلسفی است اما

به معرفی کتاب برگزیده سال منحصر نمی‌شود چراکه اهالی این شکل، فعالیت‌های دیگری را نیز در برنامه‌های خود قرار داده‌اند، از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به معرفی کتاب‌های گوناگون مرتبط با سینما اشاره کرد. دبیری این برنامه به عهده فرهاد توحیدی است و او قصد دارد هر ماه یک کتاب را معرفی کند.

به گفته مسئولان خانه سینما معیار انتخاب کتاب‌ها، اهمیت خود کتاب، نویسنده یا مترجم آن و همین‌طور نیاز هنرمندان سینما به مطالعه این کتاب است. براساس این برنامه بود که روز چهارشنبه ۲۳ آبان ماه نخستین مراسم رونمایی برای کتاب «داستان عکاسی» برگزار شد. هنرمندان و علاقه‌مندان در سالن اجتماعات خانه سینما گرد هم آمدند تا نکاتی را درباره کتاب مایکل لنگفورد که توسط رضا نبوی ترجمه شده است، دریابند.

در این مراسم فرهاد توحیدی، رضا کیانیان و شهاب‌الدین عادل درباره رضا نبوی و اثر ترجمه

ندا طهوری: اهالی خانه سینما می‌خواهند در حوزه فعالیت‌های خود، توجه به کتاب‌های تئوریک را مد نظر قرار دهند. بر همین اساس امسال برای نخستین بار کتاب سال سینمایی معرفی می‌شود. آن گونه که فرهاد توحیدی یکی از مسئولان برگزاری این برنامه می‌گوید تلاش می‌شود تا کتاب سال سینمایی آذرماه سال جاری معرفی شود البته معرفی کتاب اتفاقی کاملاً مستقل است و ارتباطی به مراسم روز ملی سینما و جشن‌های وابسته به آن ندارد.

در عین حال این کتاب توسط شورایی از متخصصان انتخاب خواهد شد. به گفته توحیدی کتاب‌های برگزیده در شاخه‌های گوناگونی همچون تالیف، ترجمه و پژوهش انتخاب خواهند شد. در حال حاضر نیز اقدامات لازم برای برگزاری این مراسم در جریان است تا نتایج آن اواخر آذرماه اعلام شود.

اما فعالیت‌های خانه سینما در حوزه کتاب تنها

خواندن کتاب «داستان عکاسی» به خاطر ترجمه روان و راحت آن برای علاقه‌مندان کار آسانی خواهد بود.

رضا نبوی هم انگیزه خود را از ترجمه و انتشار این کتاب نبود منابع کافی برای تدریس در دانشگاه‌ها و آموزشگاه‌های هنری عنوان کرد. او اظهار امیدواری کرد تا بتواند آثار مرجع بیشتری را برای استفاده هنرجویان و دانشجویان ترجمه کند.

هشدار کارشناسان ادبیات کودک:

کودکان بی‌قصه به خواب می‌روند

غریبان در سال‌های اخیر به قصه روی آورده و به اهمیت آن بر ذهن و روان مخاطب پی برده‌اند پس بهتر است ما ایرانیان نیز به بازنویسی قصه‌های خود برای کودکان پرداخته و از جادوی قصه غافل نشویم. حمید عاملی، یکی از قصه‌گویان نام‌آشنا، ایران را جایگاه قصه و روایت‌پردازی می‌داند و می‌گوید: «این مملکت، مهد قصه و قصه‌گویی است اما متأسفانه، قصه در این سرزمین، در حال نابودی است و همه فکر می‌کنند که در دنیای امروز، فرصتی برای قصه و قصه‌گویی باقی نمانده است در حالی که بچه‌ها در هر زمان و مکانی به قصه نیاز دارند و هیچ رسانه‌ای نمی‌تواند جایگزین قصه شود و چنین ارتباط عاطفی نزدیکی با کودکان برقرار کند.»

وی همچنین اظهار می‌کند: «دولت و متولیان فرهنگ و هنر این سرزمین باید قصه‌گویان را به رسمیت بشناسند و آنچه بر زبان آنها جاری می‌شود را به صورت مکتوب در آورند چرا که قصه‌گویی، متفاوت با قصه‌نویسی و هر قصه‌گویی خوبی نمی‌تواند به همان زیبایی بنویسد.»

فرا تراز زمان و مکان

قصه، یکی از هنرهای دیرین انسان است که تولد آن به تولد انسان می‌رسد، از همان زمانی که آدمی توانست با محیط پیرامون خود ارتباطی غیر از دیگر موجودات برقرار کند، به قصه و قصه‌گویی نیاز پیدا کرد، قصه‌هایی که باید گردآوری و به روز شوند و در اختیار کودکان قرار گیرند.

مژگان شیخی، نویسنده کودک و نوجوان نیز قصه را نوشته‌ای تخیلی و سرگرم‌کننده می‌داند و می‌گوید: «قصه‌ها بایده‌روان، آموزش‌دهنده، جذاب و هیجان‌انگیز باشند و در قالب تمثیل به بیان آرزوها و تمایلات درونی بچه‌ها پردازند، به عبارتی قصه‌ها باید تخیل کودکان را برانگیخته و آنان را به اندیشیدن تشویق کنند.»

نویسنده مجموعه «۳۰ شب، ۳۰ قصه» بر این باور است: «اگر قصه‌ها خوب و جذاب باشند، همیشه جایگاه خاص خود را حفظ می‌کنند، اگر چه در شرایط امروز و با وجود امکانات گسترده ارتباطی، قصه‌نویس مشکل‌تر شده و کسانی می‌توانند موفق عمل کنند که طرح‌نو داشته باشند و با داستان‌های جذاب و تأثیرگذار به زمینه‌هایی پردازند که هم کمتر به آن پرداخته شده و هم مورد علاقه بچه‌هاست.»

وی حمایت‌های مالی و معنوی از قصه‌گویان و قصه‌نویسان را لازمه دوام و بقای قصه می‌داند و می‌گوید: «متأسفانه در کشور ما، چندان در این زمینه سرمایه‌گذاری نشده و گر نه ما ایرانی‌ها هم قصه‌های جذاب بسیاری گفته و نوشته‌ایم اما کمتر ناشر و پژوهشگری به گردآوری و انتشار قصه‌هایمان روی آورده است.»

می‌گوید: «قصه‌ها، ابعاد انسانی را در کودکان گسترش داده و آنان را به فطرت حقیقی خود نزدیک‌تر می‌کنند، به همین خاطر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کانون پرورش فکری و آموزش‌وپرورش می‌توانند با تحولات روزهمگام شوند و به گردآوری قصه‌هایی پردازند که سینه به سینه بیان شده و به نسل جدید رسیده‌اند.»

نیاز جاودان به قصه

بعضی بر این باورند که در عصر ارتباطات، بچه‌ها به قصه نیاز ندارند و این در حالی است که قصه، خلاقیت و قدرت تخیل را در کودکان افزایش می‌دهد و آنان را با دنیایی سرشار از نیکی و خوبی آشنا می‌کند تا آنجا که وقتی مادری از اینشتین می‌خواهد که فرزندش را به خواندن ریاضی تشویق کند، این دانشمند بزرگ به او می‌گوید: «تا می‌توانی افسانه بخوان، چرا که خواندن قصه، ذهن انسان را به خیال‌پردازی واداشته و قدرت تفکر را در او افزایش می‌دهد.»

شاعر مجموعه «شعرهای بی‌خیال میرزا» دنیای کودکان امروز را متفاوت با دیروز می‌داند و می‌گوید: «اگر چه امروز همه چیز تغییر کرده و کودکان، آنچنان که باید و شاید قصه را نمی‌شناسند و وسایل دیگری چون تلویزیون، ماهواره و بازی‌های نرم‌افزاری، جایگزین کتاب و قصه شده‌اند و دیگر کمتر مادری است که برای بچه‌های خود قصه بگوید، اما هنوز قصه‌گویی، بهترین روش برای برقراری ارتباط با کودکان و آموزش دادن به آنهاست و به همین خاطر است که جهان امروز به افسانه‌ها و قصه‌ها روی آورده و توجه ویژه به ادبیات شرقی چون هزار و یک‌شب و داستان‌های مثنوی داشته است و بزرگانی چون بورخس، از سرچشمه‌های ادبی مشرق‌زمین، جرحه‌ها نوشیده‌اند.»

شعبانی با بیان این که قصه‌ها انسان را روانه جهانی خیالی می‌کنند و ذهن او را به کشف تازگی‌ها و اومی دارند

یادش بخیر کودکی، همان زمان که مادر بزرگ‌برایمان قصه می‌گفت و ما با داستان‌های زیبایش به خوابی شیرین فرو می‌رفتیم، مادر بزرگ‌بازبانی ساده و کودکانه، برایمان از رستم و سهراب می‌گفت و از امیراسلان نامدار و حسین کرد شیبستری.

امروز اما سال‌ها از آن روزگار گذشته و حالا دیگر بسیاری از کودکان به شیوه ما دل به قصه‌ها نمی‌سپارند، اما قصه‌گویی انگار که در دل روابط انسان‌ها نهفته است، چه انسان مدرن، چه انسان باستان. داستان‌ها گفته می‌شوند تا رفتارهای نیک را به ما یاد بدهند و حسن کنجکاوی ما را ارضا کنند. داستان‌ها، روابط اجتماعی را متبلور و شفاف می‌کنند، به بیان افکار آدمی می‌پردازند و ما را سرگرم می‌کنند.

قصه‌گویی مهارت می‌خواهد؛ به‌ویژه برای کودکان. نخستین قصه‌گویان، احتمالاً با استفاده از اصوات قصه می‌گفتند که بعدها این آواها به زبان تبدیل شد. همچنان که زمان در طول قرن‌ها پیش رفت، صنعت، ابزار و همچون کاغذ، دستگاه چاپ و وسایل ارتباطی مدرن را تولید کرد و این ابزار جدید بر قصه‌گویی نیز تأثیری شگرف گذاشت. از این رو قصه‌گویان و قصه‌نویسان باید کودکان امروز و ابزارهای ارتباطی تازه را بشناسند و ناشران و متولیان فرهنگی این مرز و بوم نیز به انتشار قصه‌هایی پردازند که سینه به سینه نقل شده و به دست ما رسیده‌اند.

اسدالله شعبانی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان می‌گوید: «قصه، بهترین و قصه‌خوانی، مناسب‌ترین شیوه‌ای است که می‌تواند همه قشرهای جامعه و به‌ویژه بچه‌ها را به فضایی خیالی برده و آنها را از روزمرگی‌ها و دل‌مردگی‌ها برهاند.»

سراننده «قصه‌امشب» قصه‌ها و افسانه‌ها را گونه‌ای بازسازی واقعیت می‌داند و معتقد است: «قصه‌ها واقعیت را به انسان نمایانده و بهترین زیستن را به او آموزش می‌دهند، همچنین دامنه تخیل مخاطبان خود را گسترش داده و با بردن آنها به جهانی خیالی و دیگرگون، حقیقت‌را به آنان نشان داده و ذهن و روحشان را تطیف می‌کنند.»

شعبانی با اشاره به قالب تمثیلی قصه‌ها می‌گوید: «قصه‌ها با زبانی نمادین از نیازها و خواسته‌های درونی انسان‌ها سخن می‌گویند و با آشکار کردن آرزوهای پنهان آدمیان، تخیل آنها را برمی‌انگیزند، اما مرز مشخصی میان افسانه، قصه، داستان و رمان وجود ندارد، جز آن که داستان‌ها از زبانی مستقیم و بی‌واسطه بهره برده و بر بستر واقعیت جریان دارند اما قصه‌ها در قالبی غیرمستقیم ریخته شده و به سمت سوررئالیسم یا فراواقع‌گرایی سیر می‌کنند.»

نگاهی به کتاب «فراری» نوشته کیت گری فرار با قطار بین شهری

محمد محمدی

کیت گری، نویسنده کتاب «فراری» در سال ۱۹۷۲ در یکی از روستاهای انگلستان به دنیا آمده است. او درباره خودش می‌گوید: «در مدرسه، بهتر از همه از درخت بالا می‌رفتم و همیشه در مسابقات آن اول می‌شدم. به همین خاطر، هیچ وقت فرصت نداشتم کتاب بخوانم، مگر کتاب‌های مصور... راهنمایی بودم که کاملاً اتفاقی «مسلسل چیان» را برت و ستان را خواندم و همان باعث

شد بخوانم نویسنده بشوم و آنجا بود که به داستان، علاقه مند شدم، به این ترتیب کیت گری شروع به نوشتن می‌کند و در تابستان سال ۲۰۰۰ به ادینبورو نقل مکان می‌کند تا بتواند تمام وقت بنویسد و تا به امروز برای کودکان و نوجوانان می‌نویسد.

فراری، داستان پسر نوجوانی به نام جیسون است که از خانه و از پدر و مادرش می‌گریزد تا خود را با قطار بین شهری به برادرش مایکل برساند، زیرا فکر می‌کند مایکل، تنها کسی است که وضعیت او را می‌فهمد و درکش می‌کند.

گری در داستان فراری، مشکلات نوجوانان را از زوایای گوناگون بررسی کرده و با طرح مسائل گوناگون سرانجام به این نتیجه رسیده که: «شاید بعضی‌ها، هزار چندگاهی بخوانند فرار کنند، اما به هر حال مشکلمان با فرار حل نمی‌شود...» نویسنده همچنین به رفتار پدر و مادرها با فرزندان نوجوان خود

اشاره کرده و از آنان خواسته تا مشکلات خود در ارتباط با بچه‌ها را بشناسند و برطرف کنند.

شقایق قندهاری، مترجم کتاب، روح کلی اثر را دریافته و با زبانی ساده و روان به ترجمه متن برای نوجوانان علاقه‌مند پرداخته است. به نظر این مترجم: «همین که جیسون، شخصیت اصلی داستان، نوجوان است، موجب می‌شود تا خوانندگان، فضای داستان را بیشتر و بهتر دریابند و با قهرمان داستان احساس همذات‌پنداری بیشتری داشته باشند.»

قطار بین شهری غول‌پیکر، بازگشتی در کار نیست، آشنایی با جم، شهر شفیلد و آن سوتر از آن، صبحانه دزدی، فرار، بازی و آخر خط، عناوین هشت فصل کتاب هستند که در عین وابسته بودن به یکدیگر از استقلال و ویژه برخوردارند. کتاب فراری را شقایق قندهاری ترجمه و «کتاب نیستان» در ۲۰۰۰ نسخه و به قیمت ۷۰۰ تومان منتشر کرده است.

پای صحبت محمدعلی خاشعی

قلمروهای تازه در نشر الکترونیک

سازمان نظام صنفی رایانه‌ای دو سال پیش با حکم مستقیم رئیس جمهور و با آیین نامه مصوب هیئت وزیران شکل گرفت تا تمام شرکت‌هایی که در زمینه رایانه فعالیت دارند به عضویت این سازمان درآیند و به نوعی از لحاظ قانونی معجوز فعالیت داشته باشند. از آن جایی که فعالیت‌های رایانه‌ای را می‌توان به گروه‌های مختلفی تقسیم کرد، در این سازمان نیز ۱۳ کمیسیون فعالیت می‌کنند که هر کدام در یک زمینه تخصصی به فعالیت صنفی مشغول هستند. یکی از این کمیسیون‌ها، نشر الکترونیک نام دارد که تقریباً همزمان با تشکیل سازمان، فعالیتش را آغاز کرده است. به منظور آشنایی بیشتر با این کمیسیون و فعالیت‌های آن با محمدعلی خاشعی که یکی از فعالان این صنف است گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در پی می‌آید.

چه تعداد از شرکت‌هایی که در سازمان نظام صنفی رایانه‌ای عضو هستند در زیر مجموعه کمیسیون نشر الکترونیک قرار می‌گیرند؟

تمام شرکت‌هایی که به نوعی فعالیت تجاری در زمینه رایانه دارند به لحاظ قانونی عضو سازمان نظام صنفی رایانه‌ای هستند. یکی از مشخصات سازمان این است که تمام بخش‌های تولیدی، توزیعی، بازرگانی و حتی صادراتی سخت‌افزار، نرم‌افزار و بالطبع نشر الکترونیک را شامل می‌شود و صرفاً تمرکز آن بر شرکت‌های تولیدکننده نیست و در تعریف حیطه فعالیت‌های کمیسیون، سه قسمت محتوای الکترونیکی به صورت online و offline، آموزش الکترونیکی و فعالیت‌های مرتبط در زمینه پورتال و وب مشخص و معرفی شده است که آمار تقریبی از اعضا در دست است ولی کمیسیون برای این که اطلاعات شرکت‌ها و فروشگاه‌های فعال در زمینه

فعالیت‌هایی به این گروه مربوط می‌شود؟
مفهومی که در سازمان درباره نشر الکترونیکی وجود دارد با مفهومی که از آن جا افتاده متفاوت است. بنابراین تعریف، تنها ناشی از تولیدات آن به نوعی جایگزین کتاب است، ناشر الکترونیک محسوب نمی‌شود. این تعریف را با سه قسمتی که در بالا به آن پرداختیم بیان کردیم یعنی شرکت‌ها و فروشگاه‌ها و کارشناسانی که در زمینه تولید محتوای الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، پورتال و وب فعال هستند از

نشر الکترونیک را داشته باشد فراخوانی اعلام کرده است تا بر اساس آن بانک اطلاعاتی را در این حوزه تهیه کند. به این ترتیب بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها متوجه می‌شوند که نوع فعالیت آنها در سازمان‌دهی نظام صنفی به نشر الکترونیکی مربوط است. بعد از این فراخوان و تکمیل بانک اطلاعات، می‌توان آمار دقیق‌تری از فعالان نشر الکترونیکی ارائه کرد.
از نظر سازمان نظام صنفی رایانه‌ای چه تعریفی برای نشر الکترونیک ارائه شده و در واقع چه

فعالان نشر الکترونیکی محسوب می‌شوند. در این مدت، کمیسیون نشر الکترونیک چه دستاوردهایی داشته است؟
بر اساس ارتباط‌های موثری که با وزارت ارشاد، وزارت علوم، سازمان استاندارد، شورای عالی اطلاع‌رسانی، قوه قضائیه، نیروی انتظامی و... داشته‌ایم، فعالیت‌های مختلفی همچون جذب پروژه و تسهیلات برای شرکت‌ها، تدوین استاندارد‌ها، برگزاری نشست‌های تخصصی و نمایشگاه‌ها، پیگیری صیانت از مالکیت معنوی بر تولیدات شرکت‌ها و... داشته‌ایم.

اما بعضی از فعالان این صنف معتقدند که با توجه به این که سازمان دارای اهرم نظارتی و قانونی است، هنوز نتوانسته اقداماتی اساسی در جهت اجرای قانون حق مؤلف انجام دهد. نظر شما در این باره چیست؟

مبحث حق مؤلف و مالکیت معنوی عارضه‌ای بسیار جدی در کشور ما محسوب می‌شود که تنها مختص نشر الکترونیک و نرم‌افزار نیست بلکه در موارد متعددی مثل فیلم، موسیقی و... هم وجود دارد. در اصل برای حل این مشکل مجموعه عظیمی باید دست به کار شوند که یکی از اجزای آن سازمان است. علاوه بر الزام‌های قانونی، اجرای قانون حق مؤلف و مالکیت معنوی مستلزم اصلاح ساختارهای فکری و ذهنی مجریان قانون و قضات و مردم در این ارتباط است که بدون فرهنگ‌سازی و آموزش امکانپذیر نیست و این کارها به تنهایی از عهده سازمان نظام صنفی رایانه‌ای برنمی‌آید. در ضمن افرادی که می‌خواهند اطلاعات بیشتری از فعالیت‌های سازمان در زمینه حق مؤلف داشته باشند می‌توانند مجله «تکفا» ویژه نامه نوروز ۸۶ را مطالعه کنند.

کمیسیون نشر الکترونیک چه برنامه‌هایی برای پیشبرد اهداف فعالان نشر الکترونیک در اولویت برنامه‌هایش قرار داده است؟

شناسایی موارد عدول از اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در حوزه نشر الکترونیک و پیگیری تعهدات برنامه‌های دولت در این زمینه، تلاش در جهت تعریف پروژه ملی یا منطقه‌ای متناسب با نیازهای فراهخشی یا بخشی، کمک به اخذ تسهیلات برای اعضا، تعریف پروژه‌های اجرایی، برقراری تعامل با سازمان‌های مختلف، فعالیت پیگیر در عرصه کپی‌رایت و... از جمله برنامه‌های ماست.

«از شرم برادرم» در سرای اهل قلم نقد شد

قاب‌های کوچک، تصاویر بزرگ

هشت سال جنگ تحمیلی دوره‌ای است که ارژن از آن به عنوان فرصتی یاد می‌کند که دوبیتی‌ها و رباعیات ما با تحولات خوبی روبه‌رو شده‌اند. وزن، کوتاهی ابیات، کوبندگی مصراع پایانی و گوناگونی مفاهیم از جمله مولفه‌هایی است که ارژن آنها را از عوامل موثر در احیای رباعی‌ها در دوران جنگ می‌داند، البته تلاش‌های زنده‌یاد قیصر امین‌پور و سیدحسین حسینی هم از نگاه ارژن دور نمی‌ماند.

خود تقلیدی و دیگر تقلیدی هم که در رباعی‌ها وجود داشت در زمان جنگ ناخودآگاه تغییر مضمون داد و تاویل‌های تازه‌ای شکل گرفت که از موجبات به روی کارآمدن قالب‌هایی چون نیمایی، سپید و... شد.

بیژن ارژن پس از صحبت‌های نسبتاً طولانی که در رابطه با تاریخچه رباعی‌ها ذکر کرد، کتاب «از شرم برادرم» را مورد نقد و بررسی قرار داد.

وی با تمام سختگیری‌ها و نکته‌سنجی‌هایی که در کار نقد به خرج می‌دهد، این کتاب را اثری ارزشمند خواند و عنوان کرد: «چون موضوع محتوای

با گات‌ها پیوند می‌زند. او ریشه مضامینی که در گات‌ها آمده را در رباعیات می‌بیند و به این دلیل معتقد است که رباعی‌ها از سرچشمه‌ای آسمانی ریشه گرفته‌اند. کوتاهی قالب رباعی نیز از نظر ارژن دور نمی‌ماند. وی در این باره گفت: «دیگر وقت آن رسیده که بپذیریم رباعی همچون غزل از دل قالب دیگری جدا و مستقل شده است.»

قابلی که ارژن معتقد است رباعی از آن شکل گرفته، بندهایی است که در گات‌ها وجود دارد. وی کوتاهی این بندها را از دلایل کوتاهی قالب رباعی دانست. در ادامه، تفاوت‌های موجود بین رباعی و دوبیتی موضوع صحبت بیژن ارژن قرار گرفت: «دوبیتی‌ها به خاطر این که مفاهیمی ساده و روزمره را دربرمی‌گرفت در زبان مردم کوچه و بازار ریشه دوانید و نتوانست به صورت مکتوب درآید چون مردمی که آن را در دشت و صحرا زمزمه می‌کردند امکانی برای ثبت آن نداشتند و این نکته موجب شد که دوبیتی‌ها نتوانند وارد دیوان رسمی شاعران شوند.»

هشتاد و پنجمین نشست سرای اهل قلم به نقد و بررسی مجموعه شعر «از شرم برادرم» سروده میلاد عرفان‌پور اختصاص داشت. وی به خاطر این کتاب برنده جایزه نخست گام اول شده است.

در این نشست که با حضور میلاد عرفان‌پور، بیژن ارژن و رسول آبدیان برگزار شد، عرفان‌پور چند رباعی از این مجموعه شعر را برای حاضران قرائت کرد.

این مجموعه شعر، رباعی‌هایی را شامل می‌شود که در حوزه دفاع مقدس سروده شده‌اند و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس آن را در سال ۸۵ به چاپ رسانده است. عرفان‌پور این بار جنگ را از نگاه یک نسل سومی مورد بررسی قرار داده است. البته او در این بررسی از ابتکاراتی ویژه استفاده کرده است.

بیژن ارژن در این نشست تاریخچه‌ای از پیدایش رباعی را بازگو کرد. به گفته وی رباعی قدمتی بسیار قدیمی دارد و برخلاف اعتقاد بسیاری از مردم که رودکی را مبدع رباعی می‌دانند، اولین نمونه‌های رباعی در گات‌ها مشاهده شده است.

ارژن در تحقیقاتی که روی گات‌ها داشته نمونه‌های بسیار زیادی از رباعیات را مشاهده کرده است که به نظر می‌رسد پیدایش رباعی، تاریخی همسان با مکتوب شدن گات‌ها دارد. ارژن اندیشه موجود در رباعیات را نیز به شکلی

این کتاب جنگ است، ناخودآگاه از بسیاری فضاهای آسیب‌زنده به رباعی به دور است.»

از نکات دیگری که وی به آن اشاره کرد نداشتن وسواس انتخاب کلمه در این اثر بود. به گفته ارژن در هنگام تصویرسازی نباید تنها به تصویر پرداخت بلکه عوامل موثر در شفاف‌سازی تصویر را هم باید مد نظر قرار داد.

از نکات مثبت کتاب که آبدیان به آن اشاره کرد، نگاه جدید، تخصصی و عمیق میلاد عرفان‌پور به جنگ بود. آبدیان، شاعر این کتاب را در عین جوانی دارای نگاهی متفاوت دانست که توانسته جنگ را بسیار بهتر از افرادی که در آن شرکت داشتند به تصویر بکشد. آبدیان ضعف‌هایی را هم در کتاب می‌بیند اما تاثیر و ماندگاری اثر بر جای می‌گذارد را از عواملی می‌داند که نقاط نه‌چندان قوی کتاب را به چشم نمی‌آورد.

نوع ادبیاتی که عرفان‌پور برای سرودن شعرهایش مورد استفاده قرار داده است از دیدگاه آبدیان بسیار عام‌تر از دیگر سروده‌های این حوزه است و این موجب می‌شود که مورد توجه مخاطب عام قرار گیرد اما ماندگاری هر اثر به اعتقاد ارژن بسته به این نیست که مورد درک مخاطب عام قرار گیرد بلکه هر اثری هنگامی ماندگار می‌شود که بتواند بی‌واسطه با مخاطب ارتباط برقرار کند و بین کلام و مفهوم نزدیکی بیشتری به وجود بیاورد.

دکتر مجید یوسفی لویه، از ترجمه «روانشناسی حافظه» می گوید

رازهای جعبه سیاه ذهن

وقتی در میان انبوهی از کتاب‌های ترجمه شده در حوزه روانشناسی به کتاب‌های تالیفی و پژوهشی یا در واقع به کتاب‌هایی که جنبه‌های بومی روانشناسی را هم در نظر گرفته‌اند برمی‌خوریم به نوعی می‌توان گفت که با اتفاقی نادر مواجه شده‌ایم. «مقدمه‌ای بر روانشناسی حافظه» یکی از این کتاب‌هاست که نویسنده آن دکتر مجید یوسفی لویه علاوه بر جمع‌آوری نظریه‌ها و دیدگاه‌های موجود درباره حافظه، پژوهش‌هایی را نیز در این حوزه انجام داده که در این کتاب ارائه شده است. مجید یوسفی لویه متولد ۱۳۴۴ و دانش‌آموخته رشته روانشناسی است. وی از سال ۱۳۷۴ به‌عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز به تدریس مشغول است و با مجله‌های علمی پژوهشی به نام‌های پژوهش در حیطه کودکان استثنایی و تعلیم و تربیت استثنایی همکاری دارد. از آثاری که پیش از این توسط دکتر یوسفی لویه و همکارانش ترجمه شده است می‌توان به فرهنگ کودکان استثنایی و کتاب دو جلدی روانشناسی عمومی اشاره کرد. با ایشان گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در پی می‌آید.

«مقدمه‌ای بر روانشناسی حافظه» را انتشارات زرباف اصل با شمارگان ۱۱۰۰ نسخه، در ۲۹۱ صفحه و با قیمت ۳۶۰۰ تومان به بازار عرضه کرده است.

مقدمه‌ای بر روانشناسی حافظه رویکردی پژوهشی دارد، آیا به‌عنوان منبع درسی مورد استفاده دانشجویان رشته روانشناسی قرار می‌گیرد؟

این کتاب درسی نیست زیرا در ایران گرایش روانشناسی شناختی نداریم. در اصل به‌عنوان یک کتاب تخصصی و مرجع که علاوه بر این که دیدگاه‌های موجود در زمینه حافظه در آن به صورت مستند جمع‌آوری شده‌اند، جنبه پژوهشی هم دارد، برای استفاده دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی و پژوهشگرانی که در این رابطه کار می‌کنند مناسب است.

چقدر از مطالب این کتاب بر اساس پژوهش‌های بومی است و از چه زمانی تحقیق برای تهیه این کتاب را آغاز کردید؟

از میان پژوهش‌های متعددی که درباره کودکان ایرانی انجام شده و من هم در آنها همکاری داشته‌ام ۱۵ مورد که با شرایط و مطالب کتاب همخوانی داشته را در این کتاب ذکر کرده‌ام. انگیزه اصلی تهیه این کتاب هم به سال ۷۱ برمی‌گردد و زمانی که من مشغول تهیه پایان‌نامه کارشناسی ارشد بودم، اساتید راهنمای من خانم دکتر شهین اولیایی زنده و مرحوم دکتر محمدتقی براهنی در پروراندن ایده‌هایی که داشتم بسیار به من کمک کردند. از همان زمان تحقیق روی موضوع حافظه را شروع کردم دکتر براهنی به من پیشنهاد کرد که این موضوع را به‌طور گسترده‌تری و در قالب کتاب عرضه کنم. بعد از آن در پایان‌نامه دوره دکتری هم تحقیق در مورد حافظه را ادامه دادم. از مجموع تحقیقاتی که به صورت شخصی یا با همکاری مراکز دیگر انجام دادم در کنار جمع‌آوری نظریه‌ها و دیدگاه‌های موجود در این زمینه توانستم پیشنهاد استادم را به سرانجام برسانم.

برای انتشار چنین کتاب تخصصی مشکلی نداشتید؟ اغلب ناشران حاضر به سرمایه‌گذاری روی چنین کتابی نبودند و دلایل آنها هم این بود که چون کتاب غیردرسی است و ترجمه هم نیست بنابراین به فروش نمی‌رود. یک ناشر تخصصی روانشناسی هم که پذیرفت کار را منتشر کند دارای شرایط نشر طولانی مدت بود ولی من می‌خواستم کتاب زودتر منتشر شود.

تا الان استقبال از کتاب چگونه بوده است؟

ناشر می‌گوید که یک سوم شمارگان آن به فروش رسیده است و این به نسبت این که کتاب تازه معرفی

شده خوب است.

یکی از ویژگی‌های کتاب‌های مرجع داشتن نمایه (ایندکس) است که پژوهشگر بتواند به راحتی در مورد سوژه‌ای که مورد نظرش است اطلاعات به‌دست‌یاب و ولی جای خالی نمایه در این کتاب وجود دارد.

بله. متأسفانه این مسئله جزو نواقص این کتاب است و قطعاً اگر بخوایم کتاب را بسط دهیم در ویرایش‌های بعدی این بخش را هم به کتاب اضافه خواهیم کرد.

در ساختار کلی کتاب مشاهده می‌شود که نظریه‌ها بدون هیچ‌گونه توضیح و شرحی به دنبال هم آورده شده‌اند و در بسیاری جاها انتظار می‌رود که نویسنده مطالب تکمیلی را اضافه کند. ولی عملاً فقط به بیان نظریه‌ها اکتفا کرده‌اید. چرا؟

این کتاب را می‌شد به شیوه مفصل‌تری نوشت اما باید مسائل دیگری نظیر حجم کتاب را هم در نظر

یادداشت

بهنام احمدی

اصول قطعی مشاوره اما بومی شده

«هرچند که رابط بین مشاور و مراجع یک رابطه حرفه‌ای است که در شرایط و موقعیت خاصی رخ می‌دهد و مشاوره به معنای حرفه‌ای آن در چارچوب اصول و فنون و قوانین خاصی انجام می‌شود ولی مادر شبکه‌ای از روابط زندگی می‌کنیم که در این روابط متعدد خود با دیگران نظام پیچیده‌ای از ارتباطات انسانی را تجربه می‌کنیم. بدیهی است که روابط معمول در زندگی روزمره بخش اعظم زندگی ما را پر کرده است در حالی که ما هرگز برای این روابط آموزش ندیده‌ایم و آنچه را می‌دانیم و آموخته‌ایم با آزمایش و خطا بوده است. به همین دلیل است که اغلب روابط ما با یکدیگر فاقد ویژگی‌های یک ارتباط موثر و کارآمد است.»

پاراگراف بالا قسمتی از پیشگفتار کتاب است که توسط مترجمان این کتاب نوشته شده تا خواننده را با هدف اصلی کتاب که استفاده از فنون و مهارت‌های ارتباطی به منظور برقراری یک ارتباط موثر با دیگران است آشنا کند.

این کتاب به گونه‌ای نوشته و ترجمه شده است که نه تنها مشاوران بلکه دانشجویان، افرادی که در مشاغل آموزش به دیگران مشغول به فعالیت هستند و همه کسانی که به دنبال برقراری روابط اثربخش و سالم هستند، می‌توانند آن را مطالعه کرده و به وسیله تمرین‌هایی که در انتهای هر قسمت وجود دارد مهارت‌هایی را به دست بیاورند.

این کتاب ده فصل دارد که موضوع‌های آنها عبارتند از: مهارت‌های مشاوره کدامند؟ چگونه به فرد ارزش دهیم؟ چگونه فرد را به صحبت کردن درباره مشکلات خود ترغیب کنیم؟ چگونه گوش دهیم و چه مهارت‌هایی را به کار ببریم تا فرد مقابل به ابراز مشکلاتش ادامه دهد؟ چگونه فرد را یاری دهیم تا ابراز هیجان‌هایش احساس بهتری داشته باشد؟ چگونه فرد را یاری دهیم تا مشکل اصلی خودش را شناسایی و بر آن متمرکز شود؟ چگونه فرد را یاری دهیم تا به کشف راه‌حل‌های خاص خودش بپردازد، در یاری به دیگران از گروه‌های سنی مختلف چه نکاتی را باید در نظر داشته باشیم، چگونه روابط خود را مدیریت کنیم و سرانجام چگونه مراقب خود باشیم تا در پی کمک به دیگران خودمان دچار آشفتگی نشویم.

در مجموع مترجمان، این کتاب را در شرایطی عرضه کرده‌اند که مردم به شدت و در زمینه‌های مختلف نیاز به مشاوره دارند و از این نظر وجود چنین آثاری را می‌توان به فال نیک گرفت. از نکات مهمی که به نظر می‌آید مترجمان نسبت به آن دقت نظر داشته‌اند این است که اصول مشاوره موجود در این کتاب را با مسائل بومی و فرهنگی ما تطبیق داده‌اند چرا که به هر حال نویسندگان این کتاب ایرانی نیستند و مسلماً اصول مشاوره‌ای دارند که با توجه به فرهنگ ما قابل اجرا نیستند. مهارت‌های مشاوره در زندگی روزمره؛ نویسندگان: کاترین گلدارد، دیوید گلدارد. مترجمان مجید یوسفی لویه، مناخاخری، آرمین. انتشارات زرباف اصل، ۱۳۸۶.

می‌گرفتم چرا که در صورت حجیم بودن مسلماً مشکلات انتشار آن بیشتر می‌شد زیرا معمولاً ناشران ترجیح می‌دهند کتاب‌های کوچک‌تری را چاپ کنند تا بتوانند با قیمت مناسب‌تری آنها را عرضه کنند. از طرف دیگر می‌خواستیم به نظریه‌های مهم و مرتبط هم اشاره‌ای داشته باشیم بنابراین از توضیحات تکمیلی صرف نظر کردیم.

در این صورت فکر می‌کنید نیاز دانشجویان یا محققان برآورده می‌شود؟

هدف این کتاب بررسی حافظه به‌طور دقیق، عینی و مبسوط از دیدگاه روانشناسی نبوده است بلکه هدف این بوده که آغازی برای پرداختن به این موضوع باشد تا شاید با مطالعه آن سوال‌های جدیدی در ذهن خواننده شکل بگیرد و به دنبال مطالعه عمیق‌تر برود. به همین دلیل است که اسم کتاب را مقدمه‌ای بر روانشناسی حافظه گذاشتیم زیرا در اصل پیش‌درآمدی این موضوع است.

دانش‌نگار

ناشر تخصصی کتاب‌های فیزیکی دانشگاهی

تلفن: ۶۶۴۱۶۶۷۶
تلفن: ۶۶۴۱۶۱۷۶

<http://www.daneshnegar.net>

این هفته با هادی فردوسی سراینده مجموعه «آنان همه از تبار باران بودند»

رباعی، مرا انتخاب کرد

هادی فردوسی متولد ۱۳۶۴ سروستان فارس و هم‌اکنون مشغول تحصیل در دانشگاه پیام‌نور شیراز است. فردوسی در اولین مجموعه شعرش تلاش کرده است سمت و سویی منحصر به فرد در ارائه تصویرهای دوران دفاع مقدس ایجاد کند که تا حد زیادی موفق است. گفت و گوی کوتاه ما را با او بخوانید.

آقای فردوسی شما در مجموعه شعر «آنان همه از تبار باران بودند» در قالب رباعی به مقوله دفاع مقدس پرداخته‌اید. برای ما بگویید که انتخاب این قالب ادبی در ارائه مسئله‌ای چون دفاع مقدس، ریشه در چه عواملی دارد؟

در درجه اول گمان می‌کنم که این قالب رباعی در وجود من ریشه داشته باشد یعنی این که من هیچ کوششی نکرده‌ام که با این زبان درونیات ذهنی‌ام را برون‌افکنی کنم و می‌توان گفت که رباعی مرا انتخاب کرده است. نکته دوم این که مسئله دفاع مقدس آن قدر مسئله‌ای بزرگ است که هر کس با هر زبانی باید در مورد آن بگوید و بنویسد. من هم تلاشم بر این بوده که با این مجموعه در مقابل آن همه جانفشانی سر تعظیم فرود بیاورم.

شما جوانی هستید که اواخر جنگ به دنیا آمده‌اید و نکته جالب هم در همین موضوع است. سوال اینجاست که شما چگونه با این مسئله آشنا شدید و اصولاً پل‌های ارتباطی بین نسل شما و نسل جنگ چگونه به وجود آمده است؟

کسانی که در دوران دفاع مقدس رویاروی دشمن مصاف کرده‌اند هم‌اکنون در اطراف ما حضور دارند، یعنی فاصله ما با آنها بسیار اندک است و نیازی نیست که نسل‌های آینده راه زیادی طی کنند تا با دنیای

البته من به طور مداوم با دوستانی که در مرکز استان کار می‌کنند در ارتباط هستم اما آن گونه که باید و شاید نمی‌توانم در جریان همه تحولات ادبی باشم و بیشتر سعی می‌کنم که با کتاب خواندن و مطالعه، خودم را به قافله برسانم.

زبان شعری و حال و هوای فردی شما با شاعری چون میلاد عرفان پور بسیار نزدیک است. با توجه به این که ایشان هم از شاعران استان فارس است برای ما بگویید که رابطه شعری شما با ایشان چگونه است؟

میلاد عرفان پور از دوستان بسیار نزدیک من است و اغلب شعرهایمان را برای همدیگر می‌خوانیم. نکته جالب این است که علاوه بر اشتراکات ذهنی و زبانی ناشر کتاب من و ایشان، یکی است و این سوال شما اغلب از سوی دوستان دیگری هم مطرح شده است در عین حال هر دوی ما هم در قالب رباعی شعر می‌گوییم. شاید این یک اتفاق باشد.

هم‌اکنون چه می‌کنید؟ آیا باز هم می‌خواهید در همین قالب و همین حال و هوا شعر بگویید؟

من یک دین بزرگ نسبت به رزمندگان و کلاً دفاع مقدس بر گردن خود احساس می‌کنم و دوست دارم در حد توانم به ارائه دوباره آن پایمردی‌ها بپردازم.

راستی استقبال از کتاب اول شما چگونه بود؟

خیلی خوب بود، دوستانم در انتشارات صریح (واحد شیراز) هم تلاششان را کردند تا این کار به نحو احسن به چاپ برسد و خوشبختانه این کار چه از سوی استادان و چه از سوی خوانندگان دیگر مورد توجه قرار گرفت و همان گونه که می‌دانید موفق به کسب جایزه گام اول در حوزه شعر کلاسیک شد که داوری آن برعهده جمعی از شاعران صاحب‌نام کشور بود.

آنها آشنا شوند. می‌توان گفت که یکی از پل‌های ارتباطی من با رزمندگان دوران دفاع مقدس دیدار مکرر با کسانی است که در آن دوران در جبهه‌ها حضور داشته‌اند. نشستن پای حرف‌ها و خاطرات آنها مرا به دل ماجرا برد و همواره در حسرت این هستم که ای کاش من هم سهم کمی از آن جانفشانی‌ها داشتم.

البته شما با شعرهای زیباییتان به خوبی عدم حضور آن دوران را جبران کرده‌اید.

این لطف شماست. بالاخره من هم دلم می‌خواست که سهم کوچکی داشته باشم.

شما هم‌اکنون در جایی زندگی می‌کنید که از فضای ادبی مرکز دور هستید. این دوری و نداشتن ارتباط به روز را چگونه رفع و رجوع می‌کنید؟

گزارش آماری

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش اطلاع‌رسانی خانه کتاب و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات خانه کتاب ارائه می‌شود.

از شنبه ۸۶/۸/۲۶ تا چهارشنبه ۸۶/۸/۳۰، ۱۰۳۹ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع آموزشی و کمک‌درسی و سپس علوم عملی بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات کودک و نوجوان، دین، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند. در هفته گذشته، کتاب دفتر برنامه ریزی به روش قلم چی برای پنج نوبت، هر نوبت در ۵۰۰ نسخه تجدید چاپ شده است. نکته جالب تر اینکه، کتاب مذکور برای نوبت‌های دویست و سی و سوم تا دویست و سی و هفتم چاپ مجدد شده است. این کتاب در ماه‌های گذشته به طور متوسط، هر هفته یک بار از وزارت ارشاد مجوز تجدید چاپ دریافت نموده است.

شاخص‌های آماری کتاب

تعداد کتابهای منتشر شده	مقدار
ارزانترین کتاب	۳۰۰۰ ریال
گرانترین کتاب	۳۵۰۰۰۰ ریال
بیشترین نوبت چاپ	۳۳۷
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه
کمترین شمارگان	۲۵۰ نسخه
بیشترین صفحه	۳۹۵۰ صفحه
کمترین صفحه	۸ صفحه

گزارش آماری کتاب‌های منتشر شده به تفکیک موضوع

شنبه ۸۶/۸/۲۶ تا چهارشنبه ۸۶/۸/۳۰

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	متوسط صفحه
۱	کلیات	۲۲	۲۱	۱	۱۳	۹	۱۶	۶	۳۷۰۵	۳۰۴
۲	فلسفه و روان‌شناسی	۳۲	۱۲	۲۰	۱۵	۱۷	۳۱	۱	۴۰۴۷	۳۰۸
۳	دین	۱۰۷	۹۰	۱۷	۴۵	۶۲	۹۰	۱۷	۴۲۰۷	۳۲۱
۴	علوم اجتماعی	۱۰۶	۹۵	۱۱	۵۵	۵۱	۱۰۰	۶	۲۹۸۸	۳۱۲
۵	زبان	۳۲	۳۰	۲	۸	۲۴	۲۸	۴	۳۷۴۴	۴۲۴
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۳۷	۲۷	۱۰	۲۱	۱۶	۳۵	۲	۲۶۳۱	۲۹۶
۷	علوم عملی	۱۷۸	۱۲۳	۵۵	۹۲	۸۶	۱۵۲	۲۶	۲۳۶۶	۳۱۶
۸	هنر	۳۰	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۲۹	۱	۲۶۲۰	۲۱۷
۹	ادبیات	۹۲	۷۴	۱۸	۵۳	۳۹	۸۴	۸	۲۵۹۶	۳۰۳
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۶۲	۵۴	۸	۲۷	۳۵	۶۰	۲	۲۷۰۰	۲۸۰
۱۱	آموزشی و کمک‌درسی**	۱۸۸	۱۸۸	۰	۳۵	۱۵۳	۱۸۴	۴	۳۵۴۴	۲۴۷
۱۲	کودک و نوجوان	۱۵۳	۱۱۹	۳۴	۶۹	۸۴	۱۴۳	۱۰	۵۵۵۳	۵۰
	جمع بندی	۱۰۳۹	۸۴۸	۱۹۱	۴۴۸	۵۹۱	۹۵۲	۸۷	۳۳۹۲	۲۸۱

* «تالیف» انواع آثار، به جز ترجمه (از جمله: تالیف، گردآوری، تلخیص، تحقیق، تصحیح، تنظیم، شعر و ...) است.

** منظور از موضوع «آموزشی و کمک‌درسی» کلیه کتاب‌هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی مربوط هستند و مخاطبان آنها دانشجویان و دانش‌آموزان از پیش‌دبستانی تا دانشگاهی هستند.

تعداد ناشران	تعداد پدیدآورندگان:			
	مؤلف*	مترجم	مرد	زن
۳۸۹	۱۴۳	۷۳۶	۰	۹
	۱۰۱	۱۰۱	۱۰	۱۰

* منظور از «مؤلف» پدیدآورندگان به جز مترجم (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و ...) است

شکایت گراس

گوئترگراس علیه انتشارات رندوم هاوس ناشر کتابش ادعای شرف کرده و این شکایت نامه را در دادگاه منطقه ای برلین آلمان طرح کرده است. گراس مدعی است که انتشارات رندوم هاوس با انتشار زندگینامه اش در مورد وی ادعایی کذب نشر داده است. زندگی گراس را مایکل یوئرگ نوشته و در آن مدعی شده است که گوئترگراس داوطلبانه به حزب نازی پیوسته است. اما گراس با نوشتن سوگندنامه ای اعلام کرده است که او داوطلبانه به نازی ها نپیوسته بلکه در آن موقع قصد داشته در نیروی دریایی کار کند و بنابراین ناخواسته به خدمت هیتلر درآمده و این امر ارتباطی مستقیم با آنچه در زندگینامه او درج شده، ندارد.

در این میان اماناشر کتاب بدون توجه به شکایت مطرح شده قاطعانه گفته است که مانع فروش کتاب نمی شود و به پخش آن ادامه خواهد داد. کندن پوست پیاز آخرین کتاب گوئترگراس است که در آن خاطرات خود را از دوران کودکی نوشته و بسیاری از اسرار نهان زندگی خود را هم فاش کرده است. وی در بخشی از این کتاب گفته است: "من به عنوان یک نازی جوان و معتقد که تا پایان به کارش ایمان داشت عضوی از ارتش جوانان هیتلر بودم. من زمانی که به پرچم کشور چشم می دوختم، مفهوم فراتر از مرگ را به ذهن راه می دادم و هیچ شک و شبهه ای نمی توانست ایمان مرا تیره و تار کند. کاملاً مصمم بودم، چرا که دشمن سرزمین پدری ام را محاصره و تهدید کرده بود."

نکته جالب این که پیشتر خود گراس به این جنجال دامن زده بود و با انجام مصاحبه مطبوعاتی این ادعا را تایید کرده بود.

در ماه گذشته برای این نویسنده آلمانی زبان که وارد هشتمین دهه زندگی خود شده بود جشن های مفصل و متنوعی در آلمان و لهستان برگزار شد. گراس که چهار سال پیش به خاطر نوشتن رمان مفصل "طبل حلبی" جایزه نوبل ادبی را به دست آورده بود مخاطبان بسیاری در سراسر جهان دارد و جالب این که در آمریکا منتقدان و خوانندگان آثار او برعکس آلمانی ها نسبت به آخرین اثرش "پوست کندن پیاز" واکنش بیشتری نشان داده بودند. خوانندگان آمریکایی این اثر معتقدند که نویسنده به آنچه که می خواسته دست یافته است.

رشد ادبیات آسیا

به تازگی بخش ادبی روزنامه گاردین در مصاحبه هایی متعدد با اهالی ادب و نویسندگان، گزارشی منتشر کرده است که در آن با اشاره به رواج سنت کتابخوانی در آسیا به خصوص در جنوب شرق این قاره، ادبیات آسیا را روبه تعالی معرفی کرده است.

گاردین با اشاره به کتاب "توتم گرگ"، نویسنده این کتاب را یکی از بهترین نویسندگان عصر حاضر معرفی و ادعا کرده است که رونگ با این کتاب توانسته ثابت کند که نویسندگانی که در مناطق محروم به سر می برند هم توان مطرح کردن خود در سطح جهان را دارند.

جیانگ رونگ نویسنده ای چینی است که با داستان توتم گرگ علاوه بر کسب جایزه ادبی آسیا در سطح جهان نیز مطرح شده است. این داستان در خصوص کشمکش های افرادی است که در بخشی از جنگل های مغولستان زندگی می کنند و برای ادامه حیات مجبورند با گرگ ها

به نظر می رسد این دو اثر اخیر آدونیس نیز همانند سایر آثار قبلی او با استقبال خوب مخاطبان عرب و اروپایی مواجه شود.

سوزاندن جعبه، جایزه کامن ولث را تصاحب کرد

آلن باندا آتوکو - نویسنده زن زامبیایی - برنده جایزه داستان کوتاه کشورهای مشترک المنافع شد. این جایزه که هر سال توسط انجمن رسانه های کشورهای مشترک المنافع موسوم به کامن ولث commonwealth اعطا می شود، امسال به داستان سوزاندن جعبه نوشته آلن باندا آتوکو تعلق گرفت. داستان کوتاه "جعبه سوزی" از بین دو هزار اثر رسیده به عنوان داستان برتر انتخاب شد. این قصه روایتگر زندگی کودکی است که پدرش را از دست می دهد و در این میان با مخاطرات مختلفی روبه رو می شود.

جایزه داستان کوتاه کامن ولث به منظور گسترش تبادل های فرهنگی میان کشورهای مشترک المنافع آسیایی، اروپایی و آفریقایی از سوی انجمن رسانه های کشورهای مشترک المنافع تاسیس شده است.

این جایزه سال قبل به داستان "تیمه آفتاب زرد" نوشته جیماندا نیگوزی ادیچیبه رسید.

حراج در بلندی های بادگیر

هفته گذشته نسخه ای از اولین چاپ "بلندی های بادگیر" نوشته امیلی برونته در یک حراجی در لندن به قیمت ۱۱۴ هزار پوند فروخته شد. این نسخه کمیاب از چاپ ۱۸۴۷ به خریداری فروخته شده که نخواست نامش فاش شود و قابل ذکر است که این کتاب همچنان در بریتانیا باقی می ماند.

"بلندی های بادگیر" تنها کتاب امیلی برونته یکی از سه خواهر مشهور در ادبیات بریتانیا است. چاپ اول این کتاب نام مستعار الیس بل را به عنوان نویسنده بر خود داشت؛ چرا که برونته از این واژه داشت که در آن دوران به عنوان یک نویسنده زن آثارش مورد پیش داوری قرار بگیرد و از توجه لازم مجامع ادبی و مخاطبان عام برخوردار نشوند. امیلی برونته یک سال پس از انتشار این کتاب در سال ۱۸۴۸ بر اثر بیماری سل در ۳۰ سالگی درگذشت.

مالک پیشین این نسخه کمیاب از کتاب "بلندی های بادگیر" هنرمندی به نام آن رید بود که در کودکی این کتاب را از پدر بزرگش هدیه گرفته

بود. این کتاب چهار نسل در خانواده رید دست به دست گشته است.

بازگشت چهار هزار جلد کتاب به پرو

دولت شیلی ۳۷۷۸ جلد کتابی را که ارتش این کشور، ۱۳۰ سال پیش از کتابخانه ملی پرو به غنیمت برده بود، پس فرستاد.

این کتاب ها که در جنگ پاسیفیک - در فاصله سال های ۱۸۷۹ تا ۱۸۸۳ - بین دو کشور شیلی و پرو توسط سربازان شیلیایی در سال ۱۸۸۱ به غنیمت برده شده بود، مجدداً به موطنش بازمی گردد.

بیشتر این کتاب ها در فاصله قرن ۱۶ تا ۱۹ چاپ شده اند و شمار زیادی از آنها کتاب های نفسی هستند که نمونه های عالی نقشه های رنگی تمام صفحه دوران استعمار را می توان در لابه لای صفحات آنها یافت.

نیویا پالما، مدیر کتابخانه و آرشیو ملی شیلی در مراسم ویژه ای که برای تحویل این مجموعه به مقامات پرویی برگزار شده بود، این اقدام را نشانه خلل ناپذیری از پایبندی صمیمانه شیلی برای ایجاد جو دوستی در روابط بین دو کشور توصیف کرد. خوزه گارسیا، وزیر امور خارجه پرو نیز که از طرف دولت این کشور در این مراسم حضور داشت از شیلی به خاطر بازگرداندن این مجموعه از کتاب ها قدر دانی کرد. محموله این کتاب ها که هفته گذشته به مقامات پرویی تحویل داده شد، در وضعیت بسیار خوبی است و نشان می دهد که کتابخانه ملی شیلی به خوبی از آنها نگهداری کرده است.

درگذشت خالق نوزاد رزماری

آیرا لوین، نویسنده آمریکایی و خالق کتاب معروف "نوزاد رزماری" هفته گذشته در منزل مسکونی اش در محله منهتن نیویورک در سن ۷۸ سالگی به دلیل عوارض ناشی از کهولت درگذشت. اغلب رمان های این نویسنده که در ژانر وحشت شهره بود روی پرده سینما رفته است که مشهورترین آنها رمان نوزاد رزماری است که در سال ۱۹۶۸ به کارگردانی رومن پولانسکی بر پرده سینماهای جهان جاودان شد.

از دیگر آثار مشهور آیرا لوین می توان به رمان زنان استیپفورد اشاره کرد که این رمان ترسناک نیز روی پرده سینما جان گرفت.

آیرا لوین در خلق رمان های علمی تخیلی، پلیسی و نوشتن نمایشنامه شهرت داشت.

روایت اول شخص

پاسخ به شبهات

حجت الاسلام محمدحسن قدردان قراملکی؛ دین پژوه

پس از انتشار کتاب آیین خاتم که به عنوان کتاب برتر فصل در حوزه دین نیز شناخته شد، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی قصد دارد دو دفتر از پژوهش های مرا در حوزه علم کلام منتشر کند. این دو دفتر که با عنوان پاسخ به شبهات کلامی را بر جبین دارند، رویکردی متن محور و منطقی به شبهات اعتقادی در مورد دین مبین اسلام دارد.

دفتر اول با زیرعنوان خداشناسی، به شبهات موجود در مورد براهین اثبات وجود خداوند، صفات باریتعالی، توحید و... با استناد به متن دین و مبانی اعتقادی منطقی و مورد قبول اهل عقل پاسخ گفته است. اما در دفتر دوم که زیر عنوان دین و نبوت را بر خود دارد سعی شده ضمن بازفهمی خاستگاه دین به مسائلی نظیر علل گرایش انسان به دین، عقلانیت مطرح در دین، نبوت، وحی، پیامبری و... پرداخته شود. البته این کار به اینجا ختم نمی شود و قصد دارم در یک فرصت پس از فراغت از این دو دفتر، دفتر سوم را نیز به سامان برسانم. مجلد سوم این کتاب به قضیه شبهات موجود پیرامون امامت خواهد پرداخت. جز این کارها که عرض شد، مشغول سامان دادن به یک پژوهش بنیادین با عنوان اصطیاد معارف عقلی از نصوص دینی هستم.

البته چنان که عرض شد، پژوهش حاضر به دلیل طرح بنیادینی که دارد، طبیعتاً در یک مجلد به سامان نمی رسد و بنده تنها یک دفتر آن را می نویسم. موضوع مورد بحث من در این دفتر، خداشناسی از منظر دین و فلسفه است و سعی شده در این مجال، نگاه این دو حوزه نسبت به بحث خداشناسی تبیین و تاثیر و تاثیر براهین این دو حوزه نسبت به هم مورد واکاوی قرار گیرد.

از زبانشناسی به ارتباطات

دکتر محمد مهدی فرقانی؛ استاد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی

پژوهشگاه مطالعات اجتماعی و فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قصد دارد تا در آینده ای نه چندان دور کتاب گزارش نویسی تحقیقی را منتشر کند.

من در این کتاب ضمن بازخوانی مراحل تدوین گزارش، یک فصل کاملاً مشخص پیرامون تکنیک ها، کارکردها، شیوه های تهیه، تدوین و... روزنامه نگاری تحقیقی آورده ام و سبک های دیگر گزارش نویسی نظیر گزارشگری توسعه، حوادث و... را شرح داده ام.

با فراغت یافتن از کار تدریس و دیگر مشغله هایی که گریبانگیرم شده، قصد دارم یک پژوهش نیمه کاره پیرامون زبانشناسی و رابطه آن با علم ارتباطات را به سامان برسانم. البته مقدمات کار و مواد خام این کتاب مهیا شده و کار نگارش آن را نیز تا حدودی شروع کرده ام اما به هر حال تصور می کنم فرجام یافتن این کتاب برای تحویل به یکی از ناشران به طول بینجامد. کتاب ارتباطات سنتی هم به دلیل این که منبع درسی است، تمام شده و دانشجویان در آغاز سال جدید تحصیلی هنوز آنگونه که باید و شاید به این کتاب دسترسی ندارند. بنابراین تصور می کنم مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها در تدارک تجدید چاپ و انتشار این کتاب درسی باشد.

وحشت از صفحه سفید

احمد اخوت؛ مترجم

تا روشنایی بنویس عنوان مجموعه ۱۲ مقاله درباره ناتوانی نوشتن و... است، که چندی است مجوز انتشار گرفته و تصور می کنم در آینده ای نه چندان دور از سوی انتشارات جهان کتاب روانه بازار شود.

هشت مقاله این مجموعه تاکنون در جایی منتشر نشده و چهار مقاله آن پیش تر در جهان کتاب به چاپ رسیده اند. مقاله های این مجموعه عبارت اند از: خوانش کشوی میز (تبیین ارتباط نویسندگان با کشوی میزشان)، خواندن با عینک (درباره ارتباط نویسندگان و مخاطبان با عینکشان)، سندروم کتاب دوم (درباره تبیین دشواری های نویسنده ای موفق در اثر نخستین خود و چالش های پیش رو برای اثر دوم) و همچنین مقاله وحشت از صفحه سفید (درباره ترس از نوشتن).

تا روشنایی بنویس در قطع رقعی و ۳۰۰ صفحه به زودی توسط انتشارات جهان کتاب منتشر خواهد شد. همچنین گزیده ای از داستان های نویسندگان امروز آمریکا ترجمه کرده ام که توضیح بیشتر آن باشد برای فرصتی دیگر.

قصه های بارناپو

محسن ابراهیم؛ مترجم

پس از انتشار متاسفیم از... اثر دیگری از دینو بوتزاتی را تمام کرده ام که در دست انتشار است. نام این رمان بارناپو کوهستان ها است و اولین رمانی است که بوتزاتی در بیست و هفت سالگی یعنی در سال ۱۹۳۳ نوشته و با انتشار این کتاب ظهور نویسنده ای با مختصات ادبی و فلسفی خاص پیش بینی شد و این پیش بینی در آثار دیگر بوتزاتی خصوصاً در صحراهای تاتارها نمودی جاودانه پیدا کرد.

موضوع این کتاب مانند اغلب موضوعات داستان های بوتزاتی بسیار ساده است. موضوع این کتاب داستان جنگلبانی به نام بارناپو است که در زمان خدمت او رازنابان به انبار مهماتی که برای ساختن جاده

تدارک دیده شده دستبرد می زند و باعث بدنامی و از کار برکنار شدن او می شوند. این اتفاق باعث می شود که بارناپو در سراسر عمر در انتظار برخورد انتقام جویانه با رازنابان به سر ببرد؛ انتظاری که پس از یک عمر به سر می رسد و بارناپو در لحظه انتقام تصمیمی دیگر می گیرد. انتظار، اضطراب، گذر زمان، سوال های هستی گرایانه، ترس ها و بسیاری از عناصر متشکله آثار بوتزاتی، که از دوران کودکی در ذهن او حضوری دائم داشته در این اثر با نمودی ادیبانه و فلسفی آشکار می شود. همین طور شب های سخت مجموعه داستانی از بوتزاتی است که تا چندی دیگر آماده خواهد شد و شامل پنجاه و یک داستان می شود.

مبانی تفسیر روایی

محمد فاکر میبیدی؛ قرآن پژوه

پس از انتشار کتاب قواعد التفسیر که اخیراً به عنوان کتاب برگزیده اولین جشنواره کتاب فصل در گروه دین، گرایش علوم قرآنی معرفی شد هم اکنون تمام هم و غم من سامان دادن به پژوهشی است که با عنوان مبانی تفسیر روایی از سوی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر خواهد شد. من در این کتاب تلاش کرده ام تا در حد امکان رویکرد های تفاسیر مبتنی بر روایات را مورد تحلیل قرار دهم.

مردم شناسی جنگ

دکتر مرتضی فرهادی؛ مردم شناس

پس از انتشار کتاب واژه که به مقوله مردم شناسی تعاون می پرداخت و چندی پیش از سوی شرکت سهامی انتشار روانه بازار شد، ناشر قصد دارد در آینده ای نه چندان دور مجموعه دیگری از مقالات مرا پیرامون مردم شناسی جنگ و توسعه (با طرح مباحثی نظیر صنعت بر فراز سنت، مردم نگاران ایران، بحران محیط زیست، مردم شناسی جنگ و...) تحت عنوان صنعت بر فراز سنت یا در برابر آن منتشر کند.

این مجموعه که برای اولین بار مردم شناسی جنگ را در ایران مورد مطالعه قرار داده دربرگیرنده شش مقاله است که به همراه گفت وگویی - که توسط علیرضا جاوید انجام شده است - درباره اندیشه ها و رویکرد بنده به علم مردم شناسی درحجمی بالغ بر ۴۰۰ صفحه از سوی شرکت سهامی انتشار منتشر می شود.

رویکردهای نقد جدید

دکتر احمد تمیم داری؛ مدرس ادبیات

پس از انتشار ترجمه من از کتاب گستره شعر فارسی در انگلستان و آمریکا نوشته یوحنا که اخیراً از سوی نشر روزنه روانه بازار شد، هم اکنون در کنار مشغله های فراوان، مشغول برگردان کتابی هستم که عنوان مقدمه ای بر ادبیات؛ نقد و نظریه را بر روی جلد دارد. این کتاب نوشته ی آندریو بنت و نیکولاس رویالیاد به زبان انگلیسی است که مباحث آن بیشتر درباره رویکرد ها و سویه های فکری و فلسفی نقد جدید است.

غیر از این کاری که عنوان کردم، چندی است نشر حکمت در تدارک است تا کتاب عرفان و ادب در عصر صفوی را تجدید چاپ کند. کتاب داستان های ایرانی نیز در نشر روزنه منتظر نوبت سوم تجدید چاپ است.

همه شعر های من

مهرداد فلاح؛ شاعر

هم اکنون گزیده ای از شعرهای پنج مجموعه پیشین تعلیق، در بهترین انتظار، چهار دهان و یک نگاه، دارم دوباره کلاغ می شوم و از خودم به همراه تعدادی از شعرهای چاپ نشده را که در نشریات ادبی مختلف منتشر شده اند در دست چاپ دارم.

همچنین نقد و تحلیل شعرهای دهه ۷۰ عنوان کتاب دیگر من است که برای انتشار آماده شده و در آن، نقد و تحلیل جریان های شعری دو دهه اخیر و به ویژه نسل پنجم و پیشرو مورد بحث قرار گرفته اند.

نمایشگاه کتب خارجی بیان سلیس ۱۵ - ۱۱ آذر

ادبیات • هنر • معماری (انگلیسی و فرانسه)

در ۳۰۰۰ عنوان و تخفیف تا ۴۰٪ منحصرأ در محل کتابفروشی

بیان سلیس (محمودیه کوی سالار) برگزار می گردد.

تلفن کتابفروشی: ۰۵۹ ۶۰۵۹ ۲۲۶۶

www.bayansalis.org

info@bayansalis.org